CatalunyA

> Òrgan d'expressió de la CGT de Catalunya · 8a. època · Febrer 2015 · núm. 169 · 0,50 euros

www.cgtcatalunya.cat

Dipòsit legal: B 36.887-1992

Editorial

8 de març: Els nostres drets no es demanen, es conquereixen

En aquests temps de crisis-estafa, de capitalisme i patriarcat, de pèrdua generalitzada de drets i llibertats, les treballadores i precàries ens organitzem i denunciem des de CGT:

Les mentides del Govern, de la resta de partits polítics i dels poders econòmics sobre la falsa sortida de la crisi i les millores en les taxes d'atur, que ens mantenen adormides, esperant una millora que no arribarà.

Quan la realitat segueix sent:

El descens de la taxa d'activitat de les dones en el mercat laboral.

L'augment de l'atur femení.

L'augment de la temporalitat en el treball de les dones.

La precarització de les nostres condicions laborals, econòmiques i de prestacions.

La sobrecàrrega de les cures.

La deterioració de la nostra salut.

La privació dels nostres drets sexuals i reproductius.

El pitjor accés i condicions en l'educació.

L'augment del pes que portem les dones en el sosteniment econòmic i psicològic de la família.

L'increment de la violència que sofrim les dones, tant en les llars com en els entorns laborals.

El manteniment dels rols sexistes en tots els àmbits de la vida.

En aquest context social, les dones de CGT, organitzades i aliades en la lluita amb les diferents plataformes, moviments socials, centres de treball, espais culturals... hem aconseguit parar molts dels atacs contra els nostres drets i llibertats. I seguim denunciant-los i frenant-los, canviant la realitat i prenent el que és nostre, conquistant els drets que ens mereixem

"Tot el món té dret a posar en pràctica els seus models, però sense hipotecar-nos uns altres 30 anys"
Miguel Gómez, membre de Procès Embat

IDREN

ON ENS TROBEM?

SECRETARIAT PERMANENT DEL COMITÈ CONFEDERAL DE LA CGT DE CATALUNYA

Via Laietana, 18, 9è - 08003 Barcelona - spccc@cgt.es Tel. 933103362. Fax 933107110

FEDERACIONS SECTORIALS

• Federació Metal·lúrgica de Catalunya (FEMEC)
• Federació de Banca, Borsa, Estalvi i Entitats de Crèdit
• Federació Catalana d'Indústries Químiques (FECIQ)
• Federació de Sanitat
• Federació d'Ensenyament de Catalunya (FEC)
• Federació d'Administració Pública (FAPC)
Via Laietana 18, 9è - 08003 Bcn
Tel. 933103362. Fax 933107110

FEDERACIONS COMARCALS

Anoia
Carrer Clavells 11 - 08700 Igualada
Tel./fax 938042985 · cgtanoia@yahoo.es

Baix Camp/Priorat
Raval de Sta. Anna 13, 2n, 43201 Reus
baixc-p@cgtcatalunya.cat
Tel. 977340883. Fax 977128041

Baix Llobregat
Cra. Esplugues, 46 - 08940 Cornellà - cgtbaixll@cgtcatalunya.cat
Tel. 933779163. Fax 933777551

Comerç, 5. 08840 Viladecans
cgt.viladecans@yahoo.es
Tel./fax 93 659 08 14

Baix Penedès
Nord, 11-13, 3r, 43700 El Vendrell
Tel. i fax 977660932
cgt.baix.penedes@gmail.com

Barcelonès Nord
Alfons XII, 109. 08912 Badalona
cgt_bn@yahoo.es, tel. i fax 933831803

Garraf-Penedès
Lepant, 23, baixos. 08800 Vilanova i la Geltrú - cgtvng@cgtcatalunya.cat
Tel. i fax 938934261

Maresme
Unió 38 baixos, 08302 Mataró - maresme.cgt@gmail.com
Tel. i fax 937908261

Vallès Oriental
Francesc Macià, 51 08100 Mollet - cgt_mollet@hotmail.com
Tel. 935931545. Fax 935793173

FEDERACIONS INTERCOMARCALS

Girona
Av. Sant Narcís 28, ent. 2a 17005 Girona
cgt_gir@cgtcatalunya.cat
Tel. 972231034. Fax 972231219

Ponent
Av. Catalunya, 2, 8è 25002 Lleida - lleida@cgtcatalunya.cat
Tel. 973275357. Fax 973271630

Camp de Tarragona
Plaça Imperial Tarraco, núm. 1 Edifici 2, 3a Planta, 43005 Tarragona
cgttarragona@cgt.es
Tel. 977242580 i fax 977241528

FEDERACIONS LOCALS

Barcelona
Via Laietana, 18, 9è - 08003 Barcelona
flbcn@cgtbarcelona.org
Tel. 933103362. Fax 933107080

Berga
Balç 4, 08600
sad@cgtberga.org Tel. 938216747

Manresa
Circumval·lació 77, 2n - 08240 Manresa
manre@cgtcatalunya.cat
Tel. 938747260. Fax 938747559

Rubí
Colom, 3-5, 08191 Rubí, flcgt_rubi@hotmail.com Tel. i fax 93 588 17 96

Sabadell
Rosselló 10, 08207 Sabadell - cgtsabadell@hotmail.com Tel. i fax 93 745 01 97

Terrassa
Ramon Llull, 130-136, 08224 Terrassa - cgtterrassafl@gmail.com
Tel. 93 788 79 47. Fax 93 789 45 04

Castellar del Vallès
Pedrissos, 9 bis, 08211 Castellar del Vallès
cgt.castellar-v@terra.es, Tel./fax 93 714 21 21

Sallent
Clos, 5, 08650 Sallent
sallent@cgtcatalunya.cat
Tel. 93 837 07 24. Fax 93 820 63 61

Tàrrega
Plaça dels Àlbers 10, 25300, Tàrrega

Viladecans
C/ Sant Marià 72, 08840 Viladecans
fl.viladecans@cgtcatalunya.cat
Telf. 93 6590814 - 610072649

Edició del **Col·lectiu La Tramuntana:** Joan Rosich, Pau Juvillà, Joan Anton T, Jose Cabrejas, Dídac Salau, Josep Estivilli, Xavi Roijals, Jordi Martí, Josep Torres, Txema Bofill, Paco Martín, Moisès Rial i Laura R. Col·laboradors: Pepe Berlanga, Bernat Muniesa, Artur Sardà, Alba Cañellas, Toni Álvarez, Pep Cara, Ferran Aisa, Miquel-Dídac Piñero, Jaume Fortuño, Carlús Jové, Agurrelj, Joan Canyelles Amengual, Emili Cortavitarte, Antonio Gascón, Agustin Guillamón, L'amo en Pep des Vivero i les federacions i seccions sindicals de CGT. Tirada: 13.000 exemplars.

Redacció i subscripcions a Catalunya: Raval Sta. Anna, 13, 2n. 43201 Reus. Tel. (dimecres tarda) 977340883. Col·laboracions: catalunyacgt@cgtcatalunya.cat, com-cgt-cat@cgtcatalunya.cat

Web revista: www.revistacatalunya.cat

No compartim necessàriament les opinions signades de col·laboradores i col·laboradors.

D'acord amb la Llei Orgànica 15/1999 de Protecció de Dades de caràcter personal la CGT informa: a) Les dades personals, nom i adreça dels subscriptors i subscriptores són incorporades a un fitxer automatitzat degudament notificat davant l'Agència de Protecció de Dades, el titular del qual és el Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya i la seva única finalitat és l'enviament d'aquesta publicació. b) Aquesta base de dades està sotmesa a les mesures de seguretat necessàries per tal de garantir la seguretat i confidencialitat en el tractament de les dades de caràcter personal. c) Tot/a subscriptor/a podrà exercir el seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició al tractament de les seves dades personals mitjançant comunicació remesa al Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya, al correu electrònic s-org@cgtcatalunya.cat o bé a Via Laietana 18, 9è de Barcelona.

Tots els continguts d'aquesta revista estan sota una llicència "Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 Espanya"
Sou lliure de: copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
- Reconeixement. Heu de reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra per a finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clar els termes de la llicència de l'obra. Alguna d'aquestes condicions pot no aplicar-se si obteniu el permís del titular dels drets d'autor. Els drets derivats d'usos legítims o altres limitacions reconegudes per llei no queden afectats per l'anterior.

Més informació a http://cat.creativecommons.org/

Tema del mes

Entrevista a Silvia Federici

«El treball domèstic és el que produeix la força de treball»

Maria Colera Intxausti

Aprofitant la última visita de l'activista feminista Silvia Federici a Barcelona organitzada per l'editorial Traficantes de sueños i la Fundación de los comunes per presentar el seu últim llibre 'Revolución en punto cero', Maria Colera l'entrevistava per a Espai-Fàbrica.
Silvia Federici és professora en la Hofstra University de Nova York. Militant feminista des de 1960, va ser una de les principals animadores dels debats internacionals sobre la condició i la remuneració del treball domèstic. Destaca pels seus estudis sobre la condició i remuneració dels treballs domèstics i l'exercici de la violència com a element fonamental per al desplegament del capitalisme. Durant la dècada de 1980 va treballar diversos anys com professora a Nigèria, on va ser testimoni de la nova onada d'atacs contra els béns comuns. Ambdues trajectòries conflueixen en aquesta obra.

- A Caliban and the Witch [Calibán y la bruja] fas referència a l'explotació de les dones com a element fonamental en el procés d'acumulació capitalista, ja que les dones han estat les principals productores i reproductores de la més bàsica de les mercaderies capitalistes: la força de treball. Afirmes que el treball domèstic no remunerat de les dones ha estat el puntal sobre el qual s'ha erigit l'explotació dels treballadors assalariats.

En primer lloc, m'agradaria dir que la redefinició i reinterpretació del treball domèstic femení ha estat una de les aportacions més importants del moviment feminista dels anys 70. Va ser una aportació concreta dels sectors que lluitaven per assalariar les tasques de la llar, que van començar a plantejar treure tota la qüestió del treball domèstic del context en què sempre havia estat analitzat, sobretot dins de la tradició socialista, però també per suposat en la tradició liberal, i van començar a considerar-lo no com a llegat del món precapitalista, o com una activitat de caire marginal que no contribuïa a la creació de riquesa social, sinó com el tipus de feina que sosté realment tota altra forma d'activitat.
Així doncs, resulta fonamental en tot el procés d'acumulació capitalista, ja que, considerat integralment, el treball domèstic és el que produeix la força de treball; és el tipus de treball que produeix la capacitat de treballar. Partint d'aquesta perspectiva, vam començar a reexaminar el passat i a intentar comprendre les condicions sota les quals aquest tipus de treball va passar de ser fonamental en el procés d'acumulació capitalista, a ser considerat quelcom marginal, o com a no-treball. I és que durant la lluita dels anys 70, un dels nostres principals temes de debat i dels nostres principals objectius va ser deixar clar que això és treball; i no només això, sinó que constitueix el terreny del procés d'explotació. I es tracta d'una explotació encara més intensa que la dels assalariats masculins, atès que el nostre és un treball no remunerat.
Aquesta és la perspectiva que vaig adoptar quan vaig començar a fer treball històric, intentant comprendre què havia passat amb les dones, què havia passat amb la reproducció en el procés de desenvolupament capitalista. I vaig començar a veure des de ben aviat que el desenvolupament de l'economia dinerària capitalista genera una mena de separació, una mena de bifurcació de la vida econòmica —tot i que aquesta mai no està separada realment d'allò social— entre la producció orientada al mercat (la producció de béns), considerada com a treball vell i que es converteix en treball remunerat en el capitalisme, i la reproducció de la força de treball, que deixa de ser vista com a treball i passa a identificar-se com a treball femení: es feminitza.
Des dels inicis del capitalisme s'observa la creació d'una divisió sexual del treball, que separa producció i reproducció en funció dels subjectes que desenvolupen aquest treball, produint també diferents tipus de relació. Des d'aquesta perspectiva, vaig replantejar-me el procés de la cacera de bruixes —que va prolongar-se durant més de dos segles—, i que va resultar crucial en la consolidació del capitalisme a Europa. Aquest procés de desapoderament de les dones va ser, de fet, fonamental per a la redefinició i reconstrucció de les treballadores com a no-treballadores, com a persones la mà d'obra de les quals no té cap valor des del punt de vista capitalista. Aquesta és la perspectiva que segueixo aplicant a l'hora d'analitzar els esdeveniments que estan tenint lloc a conseqüència de la reestructuració de l'economia global.

- Podries explicar el procés de construcció del patriarcat abans del sorgiment del capitalisme i l'acumulació original?

El capitalisme no és el primer sistema a discriminar en funció del gènere. Tot i així, crec que és molt important no universalitzar el patriarcat i no assumir que tota societat de la Terra ha estat una societat patriarcal, ja que, a mesura que els estudis feministes es van estenent, s'està descobrint que, per exemple, a Amèrica, moltes poblacions índies d'Amèrica del Nord tenien unes formes de relació entre dones i homes altament igualitàries.
En algunes tribus d'Amèrica del Nord, com ara les iroqueses, les dones tenien molt de poder pel que fa a la presa de decisions, a l'assemblea, a l'hora de decidir si anar o no a la guerra i les més grans tenien un paper rellevant en la vida política de la comunitat. És molt difícil per a nosaltres decidir si això era així o no, però existeixen molts indicis en aquest sentit. Durant la investigació prèvia a la publicació de Caliban and the Witch vaig descobrir els documents d'un jesuïta francès que s'havia dedicat a cristianitzar la tribu canadenca dels montagnais, consagrant gran part del seu treball a ensenyar als homes a disciplinar les dones i els infants. I és que des de la perspectiva d'aquell missioner francès, les dones tenien tant poder i tanta independència que els marits no podien controlar la seva vida sexual. Per això, hem de ser molt curoses: la història que ens ha arribat ha estat escrita pels vencedors, però a pesar que la majoria d'històries alternatives han estat destruïdes podem entreveure aquí i allà alternatives, i, tot i que sempre s'ha d'anar amb molt de compte, hi ha nombrosos indicis de l'existència de més societats matriarcals en el passat.
Dit això, està clar que el capitalisme va suposar la reconstrucció del patriarcat o, dit d'altra manera, que dins d'un marc de relacions patriarcal, l'objectiu d'aquesta dominació i les seves normes es veuen modificats en funció del context i la forma d'explotació. La meva interpretació simple és que sempre que una societat exploti el treball humà, que estigui fonamentada en l'explotació de la mà d'obra, tindrem discriminació sexual atès que la dominació del cos de les dones, la dominació del procés de reproducció, és fonamental per a qualsevol forma d'explotació.
Amb tot, les relacions particulars que ho sustenten varien, i dins del capitalisme la relació fonamental és la del salari. És per això que parlo del patriarcat del salari. En altres paraules, en el capitalisme, el salari constitueix la relació fonamental en la constitució d'aquesta desigualtat, i la condició necessària per a la seva instauració. Veiem, per exemple, que el salari o la manca d'aquest, el diferencial entre el treball assalariat majoritàriament masculí i el treball de reproducció majoritàriament femení, té un potencial extraordinari, i serveix per desenvolupar nombroses funcions que no han estat mai reconegudes per la tradició socialista, tant teòrica com política. El salari esdevé així una eina molt poderosa per explotar no només els treballa-

"Des dels inicis del capitalisme s'observa la creació d'una divisió sexual del treball"

Entrevista a Silvia Federici: «El treball domèstic és el que produeix la força de treball»

dors assalariats, sinó també per explotar a través d'aquests assalariats, mitjançant la delegació de poder que converteix l'assalariat masculí en supervisor del treball femení. Es mobilitza així una quantitat tremenda de treball no assalariat, i el salari acaba convertint-se en el creador de totes aquestes jerarquies, en creador de desigualtats i naturalitzador de l'explotació.

Es tracta d'una qüestió de summa importància, i és per això que parlo del patriarcat del salari, perquè el salari té un funcionament semblant a la desigualtat racial. Les desigualtats racials estan generalment construïdes sobre aquest diferencial entre assalariats i no assalariats, que observem també en l'esclavatge dels negres, etc. Aquesta especificitat em sembla importantíssima des de la perspectiva de la creació d'un moviment antagonista. Cal reconèixer que no hi ha res de natural ni inevitable, que el capitalisme ha transformat tantes relacions socials que també va haver de reconstituir les relacions patriarcals, i que aquestes divisions dins de les classes treballadores continuen sent absolutament fonamentals per a la dominació capitalista.

- De fet, hi ha una iniciativa en marxa de fer una vaga de dones, que aniria més enllà de les habituals vagues de producció i planteja una vaga social, de consum i feminista per recuperar aquesta eina actualment utilitzada majoritàriament per homes assalariats amb una ocupació formal. Què n'opines?

Em sembla una iniciativa de gran importància ja que, primer de tot, cal desmitificar i redefinir el concepte de vaga. Als anys 70, per exemple, des d'una perspectiva feminista, plantejàvem contínuament que el concepte de vaga general resulta poc apropiat en el sentit que mentre els homes feien vaga, les dones continuaven treballant. Nosaltres plantejàvem que només quan les dones fessin vaga seria possible una vaga general. I de fet, l'any 1975 totes les dones de Reykjavik van fer vaga i la ciutat va quedar totalment paralitzada: es va visibilitzar aquesta altra fàbrica oculta, aquesta altra cadena de muntatge invisible, que permet que la resta pugui continuar amb el seu treball assalariat.

Així doncs, considero important la idea d'una vaga de dones, des de diferents perspectives: és important tant per portar la qüestió del treball domèstic al primer pla de la militància política com per reobrir la negociació i la confrontació amb l'Estat, que en la meva opinió s'ha abandonat. La intervenció de les Nacions Unides en política feminista ha estat decisiva a l'hora de canalitzar i domesticar l'agenda feminista, tot allunyant-la dels seus elements més subversius, especialment pel que fa al qüestionament de la relació amb el treball reproductiu. Quan ens preguntem per què aquest treball tan cabdal per a la reproducció de la vida humana està alhora tan devaluat pel capitalisme, observem que es tracta d'una qüestió absolutament crucial a l'hora de demostrar que com a feministes ens cal una agenda anticapitalista.

La devaluació del treball reproductiu és una necessitat estructural del capitalisme. Aquest depèn de l'explotació del treball, i necessàriament ha de reduir constantment el cost de la producció de la mà d'obra, la qual cosa exigeix negar que la producció de la mà d'obra tingui algun valor, així que, es desvaloritzen i invisibilitzen els subjectes que fan aquest treball, ja que les dones mai són percebudes com a treballadores, i, quan es neguen a fer les tasques de la llar són considerades males dones, en comptes de dones en vaga.

És per això que la idea d'una vaga de dones em sembla summament important i, sincerament, penso que les dones s'haurien de declarar en vaga i haurien de renunciar a tenir fills i filles, a fer qualsevol cosa, fins que no poguessin portar infants a un món que pagui la pena viure-hi.

- Quina opinió et mereix l'exigència de col·lectivització de la cura dels infants i de les feines de la llar que va plantejar Aleksandra Kollontaj? Podria això ser una eina per a l'emancipació del treball domèstic-esclau femení i per a la socialització de la responsabilitat sobre la reproducció social?

La qüestió de la reorganització del treball reproductiu, no només de la cura dels infants sinó també de la gent gran i tot tipus de treball de cures, així com tot tipus de treball domèstic, resulta essencial i d'una importància cabdal. D'una banda tenim la qüestió de com posem la riquesa social i els recursos socials a disposició del treball reproductiu, que és exactament el contrari del que ocorre avui dia. De l'altra, tenim la reorganització d'aquest treball, que, per descomptat, s'ha de fer en termes de cooperació, ja que un dels principals obstacles per a l'organització de les dones ha estat precisament l'aïllament en què es duu a terme aquest treball.

El capitalisme ha estudiat la possibilitat d'industrialitzar el treball reproductiu i pot sorprendre el fet que hagi optat per una forma que pot semblar més antiquada, més preindustrial i precapitalista, quan de fet aquesta opció va respondre a una decisió estratègica a favor de l'aïllament. I és que una de les meves teories postula que la concentració de la força de treball en el lloc de treball assalariat requereix la disgregació de l'esfera reproductiva, i els plans d'ordenació urbana desenvolupats al llarg del temps en són una bona mostra.

Als EUA després de la II Guerra Mundial, per exemple, tenim la creació de les rodalies de les ciutats, dels barris residencials, on s'animava les classes treballadores a adquirir una caseta, al més lluny possible de la fàbrica, tot segons un model totalment atomitzat i serialitzat. El disseny d'aquestes cases no fa més que dividir la gent, de manera que tota l'energia de la família i de l'home al final de la seva jornada laboral es concentra al voltant de la seva petita casa, on, per suposat, les dones estaven separades de les altres dones. Així doncs, tenim pendent un gran procés de reconstrucció i és una cosa que hem de fer per tal d'acabar amb la separació entre cases, i entre cases i carrers, i carrers i barris.

M'inquieta la qüestió de la col·lectivització i el context en què Kollontaj va plantejar aquesta idea, perquè recorda massa els barracons industrials dels bolxevics. Els bolxevics van experimentar molt amb la col·lectivització de les tasques de la llar i de les tasques reproductives durant el primer període de la revolució, però van abandonar aquest propòsit perquè hi va haver una revolta i els treballadors s'hi van oposar. No volem una versió industrialitzada del treball domèstic, però tampoc en volem una versió atomitzada i serialitzada; per tant, hem d'inventar alguna cosa diferent, que sigui cooperativa, social, però que, alhora, no estigui organitzada de manera industrial.

> **"Sempre que una societat estigui fonamentada en l'explotació de la mà d'obra, tindrem discriminació sexual"**

- S'està estenent la il·lusió que el teletreball permet a les dones, i a tots els treballadors en general, recuperar la seva autonomia, si bé es tracta d'un ham molt pervers que ens estem empassant...

Efectivament. El servei d'escoles bressol, per exemple; moltes dones han començat a organitzar-se entre elles als seus barris, però una lluita important seria considerar que el servei no hauria d'estar destinat únicament a les dones que treballen fora de casa. Molta gent encara pensa que les dones que es dediquen a les tasques de la llar, al treball domèstic, no tenen dret a prendre's el seu temps de descans. De manera que això seria un primer pas molt important.

En segon lloc, això no només hauria de concernir els pares i mares o familiars dels infants, sinó que hauria de ser un assumpte compartit per tots i totes, així que la cooperació és molt important, però és igualment important la creació, mitjançant la cooperació, d'una relació diferent amb l'Estat, i és que hem de recuperar la riquesa, i aquí m'estic referint als comuns reproductius: la creació dels comuns reproductius no hauria de suposar una nova distribució de la pobresa, sinó que aquests haurien d'esdevenir la base per a la lluita.

- Què són els horitzons estratègics dels comuns. Què són aquests comuns? Què s'inclou en aquest concepte? Què és comú i què pertany a l'individu? Qui és el subjecte legítim per a establir aquesta delimitació?

Existeixen diferents tradicions lligades als comuns, no només una.

Entrevista a Silvia Federici: «El treball domèstic és el que produeix la força de treball»

Els comuns de l'Europa medieval, per exemple, diferien dels comuns d'Amèrica, i estaven organitzats de moltes i diverses maneres, però, en qualsevol cas, giraven al voltant de formes de cooperació i de gestió i ús col·lectius dels recursos, on regnava una idea no comercial dels béns, de les riqueses naturals i de la riquesa creada per les persones. Per tant, és important no tenir una imatge fixa sobre els comuns i, per descomptat, els comuns als quals ens referim avui dia són uns comuns que hem de produir, no és possible tornar al passat. L'única cosa important a treure del passat és saber que durant la major part de la història de la humanitat, la gent s'ha organitzat no en forma d'estat ni al voltant de la propietat privada, sinó segons models de cooperació des de baix. I això és una cosa important.

En el concepte dels comuns conflueixen nombroses dimensions. Una es refereix a la riquesa purament material, l'altra es refereix, és clar, al caràcter no comercial de l'activitat en qüestió, al caràcter no comercial de la riquesa que es genera, i aquí vull tornar a insistir en el fet que els comuns són una qüestió de relacions: és el model de relació el que genera els comuns, no només el fet que la gent comparteixi alguns béns. Això és summament important: la qüestió de la cooperació, la solidaritat, etc.

Està clar que quan tens una forma d'organització comunal del treball i de la riquesa existeixen determinades regles. Per això sempre diem que no hi ha comuns sense comunitat ni sense certes normes que estableixin uns límits, i tot això respon a una decisió col·lectiva. Com sempre, també dins del capitalisme, quan parlem de la relació entre allò comú i l'individu, quan parlem de riquesa, ens estem referint a les formes de riquesa que permeten a les persones reproduir-se, i estem, per tant, parlant de la propietat col·lectiva dels mitjans de producció i reproducció, la qual cosa no significa que les persones no puguin posseir la seva camisa, per exemple.

Totes les fal·làcies i temors que es van fer córrer en relació al comunisme, en el sentit que la gent no podria posseir ni el seu propi raspall de dents, amagaven realment la qüestió de no individualitzar i privatitzar els mitjans per guanyar-se les garrofes que la gent té, i que aquestes decisions es prenguin de manera col·lectiva. Però el món que jo imagino, el món dels comuns, és també un món de xarxes, no pas d'entitats aïllades o illes petites, un món de xarxes amb intercanvis i contactes amplis, sempre basats en les decisions de la gent i on el control sobre aquests processos està en mans de les persones.

- «Can the Subaltern Speak?» [Poden parlar els subalterns?], es preguntava Spivak. En aquest sentit, com podem superar la contradicció de donar la veu als desposseïts, quan aquest gest suposa en si mateix un exercici jeràrquic, però necessari per tal que puguin ser subjectes polítics amb agència i capacitat de decisió sobre el seu destí? Com podem convertir aquesta verticalitat en horitzontal?

El cert és que mai he entès el problema de Spivak. Al meu parer els subalterns estan parlant constantment i nosaltres els estem escoltant. Tinc 72 anys, en porto quaranta al moviment, i mai he vist cap idea interessant que no provingués dels moviments de base, de debò. Per exemple, quan parlem de salaris per a les tasques de la llar, diria que una de les transformacions teòriques i polítiques més importants dels últims cinquanta anys ha estat fruit en primer lloc de la lluita anticolonial, la qual ha estat absolutament crucial, i tenim també els pagesos de l'Àfrica amb les seves demandes i la seva lluita, que han estat posteriorment elaborades i convertides en teoria més sofisticada, com ara en el cas de Fanon, etc. Però l'empenta va sorgir d'aquelles grans lluites que van subvertir la divisió internacional del treball, amb les seves demandes de terra, la gran revolució va ser la revolució dels pagesos, així com la de les fàbriques. I és sobre la base d'aquests grans moviments des de baix que els intel·lectuals elaboren posteriorment determinades idees.

Si mirem la història del moviment feminista o del moviment Wages for Housework [salari per a les tasques de la llar] als EUA, això es veu molt clarament. Ha estat la història d'un moviment que va començar a caminar just després del moviment contra l'esclavitud dels EUA, perquè van establir una connexió, van incorporar al moviment contra l'esclavitud la capacitat d'observar la seva pròpia situació en termes d'esclavitud, tot i que amb un caire diferent, per suposat. I d'aquí van assolir un sentit d'apoderament, a partir del qual van decidir posar-se en marxa.

Així doncs, Wages for Housework es va fundar al voltant de les lluites de les dones que vivien de l'assistència social —tot i que als EUA la majoria d'aquestes dones eren blanques, les que lluitaven de debò eren les del Welfare Mothers Movement [moviment de mares dependents de l'assistència social] dels anys 60, que es tractava d'un moviment format fonamentalment per dones negres—, de les aportacions del moviment Black Power [poder negre], del moviment pels drets civils... Van iniciar negociacions amb l'Estat i van transformar l'assistència social, van començar a reivindicar que no era caritat, que la criança dels infants era una feina, i van formular unes teories a les quals nosaltres sempre fem referència en els nostres debats sobre el Welfare Mothers Movement. Per tant, el que a mi em sembla és que van ser elles les que ens van donar veu, no nosaltres a elles. Aquesta ha estat la meva experiència, almenys.

- Parlant d'esclavitud, què opines sobre la funció de l'actual pobresa assalariada o de la població empleada i pobra que Barbara Ehrenreich va il·lustrar a 'Nickel and Dimedi Bait and Switch', en el sentit que aquest fenomen contradiu clarament la il·lusió de l'accés al mercat laboral com a porta d'accés a l'emancipació, quan de fet és una eina per imposar una doble esclavitud sobre les dones i exercir així un millor control sobre elles?

El moviment al qual pertanyo, el Wages for Housework Movement, sempre s'ha oposat a aquesta idea de l'emancipació per mitjà del treball assalariat, i és que si el treball assalariat fos l'única manera d'assolir l'emancipació els homes ja estarien emancipats. Aquesta lògica implica assumir que els treballadors masculins no estan explotats, i estratègicament sí que acceptem feines assalariades, perquè existeix una necessitat, però convertir això en estratègia política ha estat un desastre. En primer lloc, perquè amaga el que el capitalisme és, quina és la funció del salari, que el salari és un instrument molt perillós. Podem necessitar un salari però hem d'anar amb molta cura precisament amb la manera en què el salari ha permès a la classe capitalista dividir la gent. I això suposa passar per alt tot l'àmbit de la reproducció, no veure la funció que el treball reproductiu juga en el manteniment d'aquesta vella estructura d'explotació.

Avui dia veiem que, trenta anys després, el 60 % de les dones dels EUA formen part de la mà d'obra assalariada, però sempre sotmeses a una crisi constant, amb la doble càrrega de treball, i veiem que la qüestió de la reproducció continua sent un terreny de crisi, amb la cura de la gent gran, dels infants, les dones tenen tanta feina que són les principals consumidores d'antidepressius. El nombre d'intents de suïcidi també està creixent contínuament. Tots els àmbits del treball reproductiu estan actualment immersos en una intensa crisi. I veiem que les dones fan dos i tres torns, perquè de vegades necessiten tres feines, i tenim totes aquestes dones encaixonades entre la cura dels fills i filles, de la gent gran, i a més havent-se d'ocupar d'una feina assalariada. Imagina't una vida així! Conec moltes dones que actuen en tots aquests fronts i és per això que necessiten prendre antidepressius, perquè les seves vides es converteixen...

La dominació del cos de les dones, la dominació del procés de reproducció, és fonamental per a qualsevol forma d'explotació

- En vides que no val la pena viure? Exactament. Fins a tal punt que als EUA s'estan retallant totes les ajudes a la reproducció. Ni tan sols tenim baixa per maternitat. Crec que els EUA són un dels tres països del món que no tenen baixa per maternitat. Per no parlar d'un altre tema relacionat amb la funció que la identificació de treball assalariat i emancipació va exercir als anys 70, justament en un moment en què hi havia un immens rebuig al treball per part dels treballadors assalariats masculins. Just llavors les dones i les feministes van començar a considerar el treball assalariat com a plataforma d'emancipació de les dones.

Així, en el mateix moment en què les dones comencen a incorporar-se al mercat laboral està tenint lloc una ofensiva tremenda contra tot tipus de prestacions i s'està eliminant tot allò que feia del lloc de treball una mena de garantia de certa seguretat. Per tant, les dones ens vam incorporar al mercat de treball en el moment en què aquest estava sent desmantellat, i no veure això, no haver-nos adonat de la reorganització que estava tenint lloc, no haver vist la continuïtat entre la nostra lluita i la dels treballadors assalariats masculins va ser un error estratègic cabdal, les conseqüències del qual encara estem pagant.

- Què opines de la glorificació

Entrevista a Silvia Federici: «El treball domèstic és el que produeix la força de treball»

del treball i de l'exclusió, com a elements considerats contraproduents, del desig, dels sentiments i de les activitats no productives, als quals es referia Hannah Arendt a 'La condició humana'? Et sembla que la proposta que planteja Paul Lafargue a El dret a la mandra podria ser una solució contra aquesta glorificació, i una manera d'aconseguir que les dones tinguéssim més temps lliure?

El mateix Lafargue era força gandul i, de fet, la seva dona treballava deu cops més que ell i per a ell, i va morir molt jove, mentre que ell no va treballar en la vida. Jo no parlaria del dret a la mandra, parlaria del dret a un tipus d'activitat creativa, ja que en molts aspectes un dels principals crims del capitalisme ha estat transformar un treball potencialment molt creatiu com és la criança dels fills i filles en quelcom que s'ha de témer, en quelcom tediós i monòton que es fa en unes condicions miserables de dependència, etc. Al meu parer, es tracta de rescatar tot tipus d'activitats i de rescatar la capacitat per reproduir-nos d'una manera que no resulti alienant, ni individual ni col·lectivament. Això és el que a mi m'agradaria veure.

- Parlem ara de les retallades en la legislació sobre el dret a l'avortament de l'Estat espanyol, i de la denominada "Llei per a la protecció del concebut i la dona embarassada", tot i que seria més indicat anomenar-la "Llei per a la protecció de la força de treball capitalista". Segons indica el seu nom mateix, aquesta llei considera les dones com a eina per a la reproducció de la força de treball; d'aquí la necessitat de protegir-la. Aquesta llei ens priva a les dones del dret a decidir sobre el nostre cos, el qual resulta nacionalitzat, i, just en el mateix moment històric en què la majoria dels serveis públics estant sent privatitzats, la reproducció social es posa sota el control de l'Estat.

Comparteixo plenament aquesta lectura. La hipocresia de tot plegat és de tal calibre que és un escàndol que encara puguin afirmar que aproven aquestes lleis totalment misògines i organitzades des de la perspectiva del dret del capital sobre la font de producció de la força de treball [per tal de protegir les dones]; és tal la seva hipocresia que mentre intenten esterilitzar la meitat de la població femenina mundial, a l'altra meitat li prohibeixen avortar o tenir alguna mena de control, la qual cosa evidencia que la qüestió no és la protecció de la vida, sinó que reclamen per a si mateixos el dret a decidir sobre el cos de les dones.

Consideren aquests cossos com a instruments de producció i llavors volen ser els que decideixen quants, quan, de quina qualitat i en quines condicions es produeixen. Tenim llavors la mateixa gent que esterilitza les dones a l'Índia atorgant-los un seguit de drets i alhora privant les dones del dret a l'avortament. Crec que és molt important tenir això present, perquè al llarg de la història del capitalisme l'Estat sempre ha intervingut amb mà dura en el control de l'úter i del cos.

Voldria afegir un exemple dels EUA per a il·lustrar aquesta hipocresia. Als EUA no tenen cap problema amb les criatures assassinades amb drones, ni amb tots els nens i nenes morts en les nombroses guerres que organitzen per controlar la riquesa mundial, ni amb els que tenen el pare i la mare a l'atur, o a l'hora de retallar els sous un 30 % com en el cas de l'Estat espanyol, de Grècia, etc. En aquests casos, la protecció dels nens i les nenes desapareix, les persones es queden sense sostre, i ens preguntem: és que la protecció de la vida acaba en l'úter? Aquesta és la conclusió a què arriba una mateixa després d'analitzar totes les seves polítiques.

- En l'època de la cacera de bruixes el terror era l'eina principal per a la domesticació de les dones. En l'actualitat tenim vies més subtils, com ara el mite de la bellesa o el de l'amor romàntic, per les quals les dones se sotmeten voluntàriament a la seva posició social subalterna.

El moviment feminista va contribuir molt a la desmitificació del concepte de bellesa, i va demostrar que per a les dones la bellesa no és una opció, ni un moment de creativitat en què decorem el nostre cos, tot i que potencialment ho podria ser. De fet, per a les dones la bellesa forma part de la nostra jornada laboral, igual que la sexualitat, atès que és un component de tot el procés de reproducció del treballador assalariat, per la qual cosa les dones no només hem de cuinar, sinó que també hem de tenir sexe, hem de proporcionar plaer, etc. Forma part de tot el contracte ocult, i és per això que la relació de les dones amb el seu cos ha estat tan alienant: la bellesa ha estat una via per entrar en el mercat del matrimoni, generant una relació amb el nostre cos extremadament alienant, amb les dietes, el maquillatge, això i allò.

Avui dia està més vigent que mai, perquè, malauradament, crec que conforma un terreny on les dones més joves no han continuat amb la lluita que nosaltres vam iniciar. Nosaltres estàvem molt orgulloses dels nostres cossos descuidats, de tenir pèls a les cames i a les aixelles, i ara, en canvi, quan parlo amb dones joves em diuen que mai de la vida mostrarien les seves aixelles sense depilar, i m'expliquen històries que haurien estat impensables en la meva generació. Estem davant d'una colonització total, el deure de ser boniques forma part de la disciplina del treball domèstic, a la qual s'afegeix la disciplina lligada a la relació amb l'home.

L'amor romàntic ha estat la gran trampa. Perquè l'amor romàntic significa esdevenir un, es basa en la gran idea de dissoldre's en una altra persona, però en realitat acabes desapareixent en l'home. Aquest esdevenir un implica realment la dissolució d'allò femení en una suposada unitat, que no és més que una jerarquia. En qualsevol cas, crec que l'amor romàntic està en crisi, per alguns canvis que hi ha hagut als EUA, no sé pas si a Europa també. Als EUA en aquests moments existeix gran confusió entre les dones joves, més que amor romàntic hi ha incertesa, les joves no saben el paper que ha de jugar l'amor. Al seu cervell creuen que han de ser individus, és aquesta la manera com han interpretat el feminisme per conformar la idea de la dona feta a si mateixa centrada en la seva carrera etc. I així veiem que la idea de l'amor, de la família, d'intentar conciliar-ho tot no està tan present com abans. Clar que el desig segueix present, però es veu alterat per aquesta altra imatge social que diu: en realitat l'amor no és tan important.

Crec que estem davant d'un nou tipus de patriarcat, no del patriarcat que glorifica la dona com a treballadora de la llar o com a algú que té tots aquests rols que en la pràctica són impossibles de dur a terme. Al cap i a la fi, prioritza els rols lligats al treball assalariat masculí, o, dit en unes altres paraules, l'ideal de dona és el d'una dona que es converteix en home, que és home el 50 % del seu temps, i el 50 % restant dona. Ha de ser una dona a la feina, sense deixar de ser femenina, ja que no pot ser 70 % home, i al final a les dones se'ls exigeix fer uns malabarismes summament difícils, i l'encaix de l'amor en tot això està en crisi. És així com jo ho veig.

- Què n'opines, del sindicalisme i de la lluita obrera en l'actual fase del capitalisme, amb tants treballadores i treballadors sense drets, amb la volatilitat de les relacions entre treballadores i patronal, la precarietat laboral, etc.? Creus que el sindicalisme tradicional segueix tenint

Revolución en punto cero
Trabajo doméstico, reproducción y luchas feministas
Silvia Federici

Aquest volum reuneix tretze articles de Silvia Federici datats entre 1975 i els nostres dies. Inclou alguns dels textos fonamentals de la campanya Salaris per al Treball Domèstic així com importants anàlisis sobre l'impacte dels Programes d'Ajustament Estructural en els països del Sud, dels quals va ser testimoni a Nigèria.
Recull també les seves recents propostes sobre els comuns, igual que algunes crítiques a les posicions d'altres pensadors i institucions actuals. Totes les seves contribucions reflecteixen tant la força de la seva passió política com la potència intel·lectual de la seva concepció sobre capitalisme, en general, i del treball reproductiu, en particular.
Tres grups són els protagonistes d'aquest llibre: les dones, les camperoles i les comuneres. Sobre les primeres recau un treball ingent que, per ser imprescindible per a l'acumulació capitalista, és devaluat i naturalitzat com «propi de les dones». Les segones sofreixen el robatori i la contaminació de les seves terres per part del neoliberalisme (sovint en forma de guerres) amb l'objecte d'eliminar l'agricultura de subsistència, font d'autonomia social. El tercer grup està format per tots aquells que generen formes de cooperació no mercantilitzades, relacions socials basades en la solidaritat i la coresponsabilitat.
Aquesta anàlisi de les seves pràctiques de resistència resulta central en aspectes encara poc explorats en la lluita per un horitzó postcapitalista: la crítica pràctica al salari en tant forma de divisió social, així com el reconeixement de tots els treballs no assalariats que serveixen de sustento per a la vida en comuna.

Entrevista a Silvia Federici: «El treball domèstic és el que produeix la força de treball»

sentit? Com s'hauria d'adaptar per respondre a les necessitats de les dones, de les persones migrades, de les aturades, etc.

Crec que totes les organitzacions obreres han de ser reinventades i tornades a crear, ja que els sindicats s'han vist totalment identificats amb les necessitats del capitalisme i, no sempre, però la majoria suposa un obstacle pels treballadors. Recentment he conegut diferents casos d'acomiadaments massius davant dels quals els sindicats no han oposat resistència, perquè un cop acomiadades les persones deixen de ser treballadores. Aquest no és més que un exemple entre tants, i és que els últims vint anys els sindicats s'han dedicat a gestionar el desmantellament dels centres de treball en comptes de lluitar-hi en contra.

Crec que hi ha una lliçó molt important que hauríem d'aprendre quan pensem en noves organitzacions obreres: es tracta de fixar-nos en el funcionament de les organitzacions obreres d'abans dels anys 40, quan comença a albirar-se un canvi en la relació de l'Estat cap als sindicats i la classe treballadora, sobretot als EUA amb el New Deal. Als anys 20 hi havia un moviment sindical i unes organitzacions obreres que no s'ocupaven únicament dels centres de treball, i per exemple quan hi havia alguna protesta en alguna fàbrica s'hi implicava el conjunt de la comunitat, i hi havia organitzacions obreres que s'ocupaven no només d'allò que tenia lloc a la fàbrica, sinó també dels accidents laborals, de la comunitat, de l'habitatge, etc. La continuïtat entre comunitat i fàbrica, en un sentit ampli, era molt forta. Si un treballador d'una fàbrica o d'una oficina decidia fer vaga, tothom es mobilitzava, i això suposava un poder. Però això s'ha perdut.

Els sindicats són cada cop més un element dins del reconeixement de la negociació col·lectiva, la qual fa la impressió de ser un poder, però per la manera en què s'aplica també suposa la pèrdua de poder, ja que la força de treball s'ha vist separada de tot el suport que tenia en la comunitat. Així

doncs, penso que hem de recuperar la història i hem de pensar nous models d'organitzacions obreres. Les organitzacions obreres no només estan negociant el preu de la mà d'obra, sinó que tenen una perspectiva que va més enllà del capitalisme, a diferència dels sindicats, que mai l'han tinguda, i es troben ara totalment sotmesos sota un horitzó capitalista.

- Podries explicar breument la teva crítica a Marx per haver passat per alt el treball reproductiu de les dones i, sobretot, aclarir quina va ser la causa d'aquesta omissió?

Aquest és un tema summament important, perquè en Marx trobem poquíssimes referències al treball reproductiu. En tot 'El capital' les poques ocasions en què Marx es refereix al treball domèstic és quan, tot parlant de les feines de la llar durant la Guerra Civil dels EUA, fa el seu conegut comentari en què afirma que va ser necessària una guerra als EUA per posar fi a la importació de cotó d'Anglaterra, la qual cosa va significar el tancament de les fàbriques de cotó i que les operàries femenines haguessin de tornar als treballs domèstics. Va dir que va fer falta una guerra perquè les treballadores de les fàbriques d'Anglaterra tornessin a aprendre algunes nocions sobre el treball domèstic. Llavors veiem que en realitat mai en parla, i quan ho fa descriu la manera en què la classe obrera es reprodueix, fa referència al procés de reproducció de la mà d'obra, reconeix que la mà d'obra no ve donada per se, sinó que s'ha de produir, i que s'ha de reproduir, la qual cosa va ser molt important, però la manera en què concep la producció i reproducció de la mà d'obra és únicament en termes de treball assalariat. El treballador rep un salari, amb el qual compra menjar, habitatge, roba, etc. però no hi ha treball extra implicat.

Per què no se'n va adonar Marx? En tinc dues explicacions. Una, més generosa, és que quan Marx va escriure la seva obra magna, 'El capital', la major part del treball reproductiu es reduïa al mínim, ja que les dones, els homes, els nens i les nenes de les famílies obreres treballaven a les fàbriques de sol a sol, per la qual cosa l'espai per al treball reproductiu era extremadament reduït. De fet, l'increment del treball reproductiu va tenir lloc a finals del segle XIX, amb l'Acta de Fàbriques que limitava el treball de dones i nens a les fàbriques, com a resposta a les fortes lluites que els treballadors van desenvolupar. Aquesta resposta va arribar durant les últimes dècades del segle XIX. Per tant, en la major part del període durant el qual Marx va escriure la seva obra principal el treball reproductiu no tenia gaire pes.

Però crec que la raó principal va ser que Marx creia en els valors de la tecnologia, i pensava que el procés d'alliberament i de creació d'una societat comunista havia de passar per un ampli procés d'industrialització, i que aquesta industrialització massiva suposaria un important factor material en l'alliberament de la classe treballadora. El model de treball que tenia al cap, per tant, no incloïa el treball domèstic, i per a Marx el treball reproductiu representava clarament quelcom que quedaria superat en la societat del futur. Va centrar l'atenció precisament en el mode en què la industrialització, el treball industrial i la indústria es poden aplicar a la mà d'obra de manera que no resulti explotadora. Em sembla que el treball domèstic no li suscitava cap interès en aquest sentit. El va naturalitzar, i és que, en la meva opinió, Marx tenia un biaix masculí, que va fer que considerés aquest tipus de treball com a natural.

- Quin seria, llavors, el teu missatge per als nostres companys de lluita, tenint en compte que les coses no semblen canviar mai, i que sempre ens trobem amb la mateixa contradicció que lluitem colze a colze amb aquests companys nostres, però ells no incorporen una perspectiva feminista a la seva lluita?

Es tracta d'una pregunta molt important. Els diria que estan sabotejant la lluita per dues raons. En primer lloc, el fet que les dones estiguin tan ocupades pel treball reproductiu significa que existeix una gran part de la població que no pot participar en la lluita. Si t'ocupes de la teva mare o de la teva àvia malalta, o dels teus fills i filles, si tens una ocupació, no pots anar a manis, no pots anar a una reunió, ja te'n pots oblidar. En segon lloc, és necessari que els homes lluitin contra la violència contra les dones, contra la misogínia, contra l'ofensiva de l'Estat sobre els cossos de les dones...

Com és que no existeix un moviment masculí contra la violència contra les dones que intervingui en tots els fronts? Són els homes els que han d'instruir els altres homes, i si no ho fan estan sabotejant la lluita. Es tracta d'una qüestió fonamental, sota la meva opinió. I és que minen la seva pròpia lluita, ja que un moviment que permet tanta violència masculina contra les dones és un moviment que no podrà guanyar la lluita, que no podrà vèncer el capitalisme. Els capitalistes no necessiten de polis si tenen homes que maltracten dones, que agredeixen dones i les humilien, o les tracten de tal manera que xuclen la seva energia i la seva autoestima. Així doncs, o els homes comencen a afrontar aquest tema, o no es podran queixar de què la lluita no avanci.

* *Entrevista realitzada per Maria Colera Intxausti publicada a l'Espai-Fàbrica*

Calibán y la bruja
Mujeres, cuerpo y acumulación originaria
Silvia Federici

De l'emancipació de la servitud a les heretgies subversives, un fil vermell recorre la història de la transició del feudalisme al capitalisme. Encara avui expurgat de la gran majoria dels manuals d'història, la imposició dels poders de l'Estat i el naixement d'aquesta formació social que acabaria per prendre el nom de capitalisme no es van produir sense el recurs a la violència extrema.

L'acumulació originària va exigir la derrota dels moviments urbans i camperols, que normalment sota la forma de heretgia religiosa van reivindicar i van posar en pràctica diversos experiments de vida comunal i repartiment de riquesa. La seva aniquilació va obrir el camí a la formació de l'Estat modern, l'expropiació i tancat de les terres comunes, la conquesta i l'espoli d'Amèrica, l'obertura del comerç d'esclaus a gran escala i una guerra contra les formes de vida i les cultures populars que va prendre a les dones com el seu principal objectiu.

A l'analitzar la crema de bruixes, en aquest llibre Federici no només desentranya un dels episodis més inefables de la història moderna, sinó el cor d'una poderosa dinàmica d'expropiació social dirigida sobre el cos, els sabers i la reproducció de les dones. Aquesta obra és també el registre d'unes veus imprevistes (les dels subalterns: Calibán i la bruixa) que encara avui ressonen amb força en les lluites que resisteixen a la contínua actualització de la violència originària.

Treball - Economia

CGT Catalunya: L'alternativa en creixement

Secretariat Permanent del Comitè Confederal de CGT Catalunya

CGT Catalunya: L'alternativa en creixement

Entrem en un període on la majoria de comitès d'empresa i delegades de personal estan sent renovats. A la CGT seguim fidels al principi de buidar de contingut els comitès d'empresa i a enfortir la participació directa de les treballadores, des de la secció sindical i les assemblees als centres de treball. Ara bé, aquest és també un bon moment per a copsar l'avenç del nostre model sindical per tot el teixit econòmic del país.

Som l'alternativa que creix

Els darrers 4 anys, l'afiliació de la CGT de Catalunya ha tingut un creixement de prop del 26% en només 4 anys. En un context de reducció de les persones amb feina a causa de la intensa destrucció de llocs de treball derivada de la crisi-estafa capitalista (d'un 6% en el període 2010-2014 i acumulat del 16% des del 2008) , i d'un fort descens de l'afiliació en altres sindicats, especialment als sindicats del règim.

Aquest creixement és molt important, ja que, més enllà de la representació en els comitès d'empresa, la base de la nostra organització són els i les afiliades.

Som un sindicat viu. Gairebé el 70% de l'afiliació de la CGT de Catalunya té menys de 10 anys d'antiguitat al sindicat, el que reflecteix que som la resposta cada cop per a més persones davant la realitat laboral precària que actualment estem patint.

Aquesta confiança en la CGT és la base de la nostra expansió: creació de noves seccions sindicals, increment de la nostra influència al si de la classe treballadora, atracció de militants socials i de persones que pateixen la precarietat laboral extrema. I, a més, ens hem anat guanyant una referencialitat en amplis sectors dels moviments socials i de la gent que lluita als barris, pel dret a l'habitatge, en defensa del territori, contra el racisme i el feixisme, per la sobirania alimentària, etc.

El nostre prestigi ètic i els nostres signes d'identitat revolucionària, assembleària i antijeràrquica són els valors que fan que cada cop més persones s'organitzin i lluitin amb nosaltres. Hem de continuar, com fins ara, mantenint una actitud extremadament curosa per a impedir qualsevol comportament entre nosaltres que no respecti aquests signes d'identitat que defineixen la nostra forma de ser i de fer. El món que volem només es pot construir, precisament, a partir d'aquests principis d'horitzontalitat i autogestió.

Des del 2004 fins el 2013, la nostra representativitat en eleccions sindicals ha crescut un 30%. 1.331 delegats i delegades als sectors privat i públic, escollits per les seves companyes i companys, mostren una foto d'una alternativa sindical que s'expandeix a les empreses, amb calma, però sense aturador.

Aquest creixement es fa superant l'obstacle d'una llei de llibertat sindical (la LOLS) feta a mida dels sindicats del règim, i al servei dels seus interessos, instituïda per a impedir la consolidació d'altres alternatives sindicals, com la nostra. Per tant, considerem que les dades exposades no marquen realment ni el nostre potencial ni la nostra capacitat social actual. Podem i volem anar més enllà.

Ens estem situant amb força en sectors on abans no hi érem, com el de les tecnologies de la informació o el dels centres de recerca; i hi ha un enfortiment generalitzat a la resta.

Som el sindicat autogestionat

La CGT de Catalunya no rep ni un euro dels poders públics. Des que en el darrer Congrés confederal de la Corunya vam renunciar als cursos de formació subvencionats, la CGT de Catalunya té una única font d'ingressos: La quota que paguem cada trimestre les persones lliures que hi estem afiliades. Ni Generalitat, ni Estat, ni fons de formació públics ni privats. La nostra independència marca la ratlla que a d'altres els ha suposat la domesticació i la subordinació.

Som un sindicat antipatriarcal

La participació de les dones segueix creixent i representa actualment més d'un terç de la nostra afiliació. És temps de trencar estereotips, i un d'ells és que el sindicalisme és un terreny hostil per les dones. Això està canviant, almenys a la CGT, si bé és cert que no tan ràpid com desitjaríem. Un parell de dades poden il·lustrar-ho:

Des de l'any 2006 fins el 2014 les dones representen el 40% de les noves afiliacions

A data d'avui, el 34% de l'afiliació de la CGT de Catalunya són dones, mentre que en el període anterior al 2006 el percentatge era únicament del 23%.

La CGT a les eleccions sindicals

A les eleccions sindicals, la CGT de Catalunya es continuarà presentant, com sempre, ostentant aquells trets que li són propis i distintius: Nosaltres no fem màrqueting, fem propaganda pel fet. Les eleccions, per a nosaltres, no són pas un objectiu.

Són una excusa, el mitjà és l'organització i la participació directa, dia a dia, dels i les treballadores a la secció sindical.

Ni negociem la pèrdua de drets, ni estem en venda. I davant el model de la delegació, apostem per la cultura de l'autonomia, pel protagonisme col·lectiu.

A data d'avui, el nostre major esforç ha d'estar focalitzat en la creació de noves seccions sindicals allà on tenim afiliades, i cercar complicitats amb tota la bona gent que combat per la dignitat i la llibertat. Són moments en què la nostra bandera roja i negra és més imprescindible que mai.

En un temps de profund desprestigi dels "sindicats", generat per les pràctiques lamentables dels sindicats del règim, cal que el nostre exemple sigui l'evidència que organitzades i lluitant és com es pot plantar cara, amb èxit, al capitalisme depredador que patim dia a dia.

Unificar les lluites cap a la vaga general

Bloc Combatiu i de Classe

Los diferents sindicats i col·lectius socials que actualment integrem el Bloc Combatiu i de Classe, manifestem que:

- Les organitzacions sindicals han d'estar només al servei dels/les treballadors/es (en actiu, aturats/des, precaris/es, estudiants, jubilats/des…), dels seus interessos com classe social i actuant al marge de favors econòmics i d'ingerències polítiques alienes al món del treball. El seu àmbit de lluita i lloc natural d'acció està en el plànol econòmic, en els talls, enfrontant-se a la precarietat, l'atur, la pèrdua de drets laborals, oposant-se a l'empitjorament de les condicions de vida dels/les treballadors/es.
- Entenent que les persones no som meres productores-consumidores, hem de solidaritzar-nos i confluir en les lluites amb els moviments socials que defensin tot allò que ens és necessari i comú com classe: sanitat, educació, serveis socials, protecció del medi ambient, dret a l'habitatge, a l'avortament lliure i gratuït… i construir així un corrent de suport mutu en la contestació social.
- Els serveis públics i socials no són una donació caritativa sinó el fruit de l'obtingut a conseqüència de les lluites dels/les treballadors/es que ens van precedir. Són conquestes de la classe obrera a les quals no podem renunciar. Hem de preservar i enfortir aquests drets i reclamar la nostra participació en la seva gestió com treballadors/es i usuaris/es.
- Defensem el concepte de sindicat com eina de lluita col·lectiva imprescindible contra el capitalisme. Denunciem i ens oposem a l'actuació i el paper del sindicalisme oficial, i a la falsa representació que s'atorguen de tots els/les treballadors/es. La seva pròpia trajectòria, actuacions i comportaments parlen per si mateixos. El descrèdit del sindicalisme, la baixa sindicació dels/les treballadors/es i la pèrdua de la consciència de classe és el seu únic assoliment en més de tres dècades, entre altres motius a causa del seu insultant nivell de corrupció i clientelisme.
- És necessari recuperar els valors i l'orgull de pertànyer a la classe obrera. Som majoria. Sense nosaltres res és possible. Hem de construir i reforçar totes les eines encaminades al repartiment equitatiu de la riquesa entre totes les persones, exigir respecte i drets, i organitzar-nos per a oposar-nos a les agressions laborals i socials que està portant a terme la classe empresarial i política al uníson per a augmentar i defensar els seus beneficis i privilegis, a costa dels nostres sacrificis i del futur de les següents generacions.
- La classe treballadora sofreix desnonaments mentre és obligada a finançar obres faraòniques, útils només per a omplir les butxaques de polítics, empresaris i banquers; allà on els interessa destrueixen el teixit productiu i l'ocupació, i ens encaminen cap a una crisi no només econòmica, sinó energètica i de recursos.
- Reivindiquem la vaga general com la major eina de lluita en mans dels treballadors. Afirmem la seva efectivitat i vigència, així com la necessitat d'articular-la fora dels vells paràmetres de la fàbrica o el taller. Vaga general de la producció sí, però també de consum i social, de 48 hores o les que siguin necessàries. No volem una altra aturada general de 24 hores de cara a la galeria que contribueixi a provocar més frustració i desmobilització entre els/les treballadors/es.
- Treballarem conjuntament per a intentar construir una vaga real des de baix, amb els/les treballadors/es, al costat dels moviments socials. Volem comptar amb tots aquells que vulguin construir-la al marge del sindicalisme oficial.
- Promourem una vaga general al marge de pretextos com la presentació dels pressupostos de l'estat o els calendaris electorals, per a evitar ingerències de partits polítics. Aquests sempre poden secundar i donar suport a la vaga, però no utilitzar-la per als seus propis interessos.
- Els abusos que sofrim dia a dia en els llocs de treball, la precarietat, l'atur, les reformes laborals, la pèrdua de poder adquisitiu i l'empitjorament de les condicions de vida, al costat de l'actitud cada vegada més despòtica i prepotent de la patronal, constitueixen per si soles raons sobrades no per a una vaga, sinó per a unes quantes.
- L'actual nivell de repressió per part de l'estat cap als moviments socials i sindicals no és més que la seva resposta natural en defensa dels privilegis de les classes socials a les quals representa: polítics/ques, banquers/es, empresaris/es…
- Rebutgem qualsevol llei de vaga, perquè el seu únic objectiu real és eliminar de facto aquest dret, o com poc controlar-lo i criminalitzar-lo per a anul·lar la capacitat d'impacte d'una resposta obrera als seus atacs econòmics i polítics contra els/les treballadors/es.
- Defensem els piquets, el boicot i qualsevol mecanisme que utilitzin els/les treballadors/es per a defensar els seus legítims interessos.
- Denunciem el fals discurs del dret al treball quan només s'utilitza i abandera si existeix una convocatòria de vaga, convertint-se en paper mullat dit dret la resta del temps. Dret al treball sí, però digne, per a tots/es, i tots els dies. Prou de manipulacions que fomenten l'esquirolatge, la por i la divisió entre la classe treballadora.
- Convidem públicament a sumar-se a aquesta iniciativa de lluita a totes aquelles organitzacions sindicals i moviments socials que comparteixin els objectius bàsics enumerats en aquest manifest. Conscients que tots som necessaris i podem aportar en aquest procés de contestació social i de construcció d'una vaga general real.

Ens mobilitzem per dignitat, perquè s'està demostrant que la lluita és l'únic camí. Visca la lluita de la classe obrera! Prou de repressió! Cap a la Vaga general!

** Formen el Bloc Combatiu i de Classe: Alternativa Sindical de Treballadors, Baladre, Confederació General del Treball, Confederació Nacional del Treball, Comissions de Base, Coordinadora Sindical de Classe, Intersindical Aragó, Sindicat Assembleari de Sanitat, Solidaritat Obrera.*

La CE vol aprofitar el TTIP per augmentar el poder empresarial en l'elaboració de les normatives

La cooperació reguladora obrirà de bat a bat les portes per augmentar la influència dels lobbies empresarials

Marc Font
Gemma Garcia

Nous documents filtrats sobre les negociacions del tractat de lliure comerç entre la UE i els EUA revelen la intenció d'establir un mecanisme que garantiria la participació dels grans grups de pressió en el disseny i creació de la regulació que els afecta.

L'opacitat és la norma en les negociacions que la Unió Europea i els Estats Units mantenen al voltant del Tractat Transatlàntic de Lliure Comerç i Inversions –conegut per les seves sigles en anglès, TTIP. Les poques filtracions que hi ha hagut semblen confirmar els temors dels grups opositors que el macroacord comercial per establir la zona de lliure comerç més gran del món suposarà una privatització ferotge dels serveis públics i una rebaixa en la protecció mediambiental o en els drets laborals. La setmana vinent se celebrarà a Brussel·les la vuitena ronda de negociacions del TTIP –que van començar a mitjans de 2013– i la Directa ha tingut accés al document amb la proposta prèvia que la Comissió Europea (CE) farà arribar demà als Estats Units sobre la cooperació reguladora, un aspecte clau del tractat.

La cooperació reguladora descriu el procés d'adaptació de la normativa existent en ambdues ribes de l'Atlàntic per assegurar que els béns produïts en un costat es poden exportar a l'altre sense requisits addicionals especials. Segons la interpretació del Corporate Europe Observatory (CEO), un grup dedicat a la recerca i la difusió de la influència dels grups de pressió dins la UE, a la pràctica això podria afectar totes les normatives, des de les vinculades a l'alimentació fins a les referides a la seguretat química. La CE insisteix oficialment que el TTIP no suposarà una rebaixa de les regulacions comunitàries per adaptar-les a les normatives estatunidenques, però els documents filtrats fins ara demostren més aviat el contrari.

En aquest sentit, fonts coneixedores de les negociacions expliquen que la cooperació reguladora obrirà de bat a bat les portes per augmentar la influència dels lobbies empresarials i les grans transnacionals dels dos costats de l'Atlàntic a l'hora d'elaborar les normatives i lleis que regulin els seus àmbits d'activitat. Fonts de l'Eurocambra apunten que de tirar endavant el que defensa la Comissió, "es perdran els últims racons de sobirania democràtica", ja que tal com està plantejada la cooperació reguladora és "un torpede en la línia de flotació contra el dret a decidir".

En la proposta de la CE s'exposa que en l'elaboració de qüestions reguladores s'hi involucraran grups d'interès, des d'organitzacions ecologistes i sindicats fins a grans empreses i lobbies empresarials. La qüestió clau, segons les fonts consultades, és que a la pràctica això suposa dotar d'un poder enorme bàsicament els darrers grups, atesa la seva aclaparadora majoria a Brussel·les -fonamentalment pel nombre de lobbistes i recursos econòmics destinats-, de manera que "s'obrirà encara més la via als grups de pressió corporatius per influir en la formulació de polítiques". Sobre aquesta qüestió, l'article del CEO afegeix que amb la cooperació reguladora els grups de negoci "es dotaran d'una sèrie d'eines que els permetran condicionar en el resultat de noves lleis i regulacions i, fins i tot, en les ja existents". I, evidentment, ho aprofitarien per defensar els seus interessos.

Participació en l'elaboració de les normatives

L'Organisme Regulador de Cooperació (RCB, segons sigles en anglès), tindria la "responsabilitat general de la cooperació reguladora" i entre les seves obligacions hi hauria "considerar amb cura" les propostes empresarials sobre les regulacions existents i futures, assegura el CEO. L'RCB estarà obert a les parts interessades i, tot i que encara no està clar qui s'hi asseurà, les fonts consultades subratllen que les companyies multinacionals comptaran amb un "accés privilegiat a les agències reguladores i els departaments governamentals encarregats de les negociacions o la supervisió dels tractats comercials i d'inversió". La Cambra de Comerç dels Estats Units i Business Europe, dos dels grups de pressió més importants que hi ha darrere les negociacions del TTIP, han demanat tenir capacitat per "co-escriure la legislació" que els afecti. El nou document filtrat estableix que la cooperació reguladora entre la UE i els EUA donaria "àmplies oportunitats" als grups de pressió per exercir la seva influència.

La proposta que la CE farà arribar als EUA té un article titulat "Informació immediata sobre els actes previstos" que permetria exercir pressió i vetar iniciatives si es veuen com a "obstacles al lliure comerç". De fet, la CE pretén que tan aviat com una nova regulació estigui en projecte, les empreses –i la resta de grups de pressió– han de ser informades a través d'un informe anual i participar en la seva elaboració. Segons el CEO, a la pràctica les companyies, per exemple, podran intentar bloquejar normatives "destinades a prevenir la indústria alimentària de la comercialització dels productes amb substàncies tòxiques, les lleis que tracten d'evitar que les empreses d'energia destrueixin el clima, o regulacions per combatre la contaminació i protegir els consumidors". Fonts comunitàries subratllen que de factor pot passar que una "senyal de descontentament dels Estats Units o de les companyies estatunidenques pot convertir-se en un factor decisiu i congelar qualsevol legislació progressista".

Mentre que el discurs oficial de la UE és que el TTIP serà positiu perquè fomentarà el creixement econòmic i contribuirà a la generació d'ocupació, sobretot gràcies a l'eliminació de taxes i aranzels en el comerç bilateral amb els EUA, l'oposició al tractat no deixa de créixer i subratllar-ne els aspectes negatius, que progressivament es van coneixent. A l'octubre, l'activista Susan George, presidenta honorífica d'ATTAC, va afirmar en una entrevista a la Directa, que l'aprovació del TTIP "seria una catàstrofe". Entre altres aspectes, George va denunciar el mecanisme d'arbitratge vinculat al tractat, que suposaria una pèrdua de sobirania dels governs, ja que permetria resoldre en tribunals privats els conflictes entre Estats i companyies privades. La nova documentació filtrada també posa de manifest la pèrdua sobirania estatal en benefici dels grans grups corporatius.

El paper dels 'lobbies'. Business Europe i la Cambra de Comerç dels Estats Units.

Les grans corporacions acaparen les

reunions en la fase preparatòria del TTIP. Durant la fase preparatòria de les negociacions del tractat de lliure comerç entre els EUA i la UE (TTIP), la Comissió Europea es va reunir amb 130 "parts interessades". Almenys 119 eren grans corporacions i els seus grups de pressió i més del 90% pertanyien al sector de la indústria. Són dades que la mateixa Comissió Europea va transmetre al grup d'investigació Observatori de les Corporacions Europees (CEO). En nombre de reunions, destaquen l'Associació de Constructors Europeus d'Automòbils (ACEA) –un dels lobbies més poderosos d'Europa– i la gran patronal europea Business Europe. Ara, basant-se en noves investigacions del CEO, Pia Eberhardt assegura que els lobbies més influents en l'elaboració del tractat són la Cambra de Comerç dels Estats Units i Business Europe, tot i que, a la llista de trobades, també hi figura la veu de la indústria tecnològica digital Digital Europe, el Fòrum Europeu de Serveis (ESF) –que reuneix empreses transnacionals de serveis– i el Diàleg Comercial Transatlàntic (TABD), a través del qual les grans empreses de la UE i els EUA col·laboren amb els governs per eliminar qualsevol entrebanc al lliure comerç entre les dues ribes de l'Atlàntic.

Els lobbies de la indústria automobilística, farmacèutica, agroalimentària, armamentística, química o la banca intenten influir en l'elaboració del tractat i alguns, com Business Europe i la Cambra de Comerç dels Estats Units, ho aconsegueixen. El primer, liderat per grans multinacionals, és un lobby que aglutina vint milions d'empreses a 34 països i que, anteriorment, ha intervingut per debilitar la regulació de substàncies químiques o en defensa de la gratuïtat dels permisos d'emissió de CO_2. Alhora, el 2011, va jugar un paper rellevant en la implementació del Pacte de l'Euro, que estableix l'austeritat i la reducció salarial com a solucions per fer front a la crisi. El segon, la Cambra de Comerç dels EUA, és el grup de pressió empresarial més important dels Estats Units i, entre les seves sòcies, hi ha corporacions com Goldmans Sachs, Texaco o Chevron.

Els dos lobbies més poderosos ja van establir les regles del joc comercials entre els Estats Units i Europa el 2012 a l'informe Regulatory Cooperation. El document concreta que cal crear un Consell de Col·laboració per a la Regularització, independent del TTIP, amb la intenció d'elaborar una regulació coherent entre ambdós blocs "a través dels grups de treball, que s'aniran relacionant amb els legisladors". Precisament, aquest cas és un exemple, segons Pia Eberhardt, que "hi ha demandes de lobbies que ja s'han incorporat al tractat". Al document de la Comissió Europea sobre cooperació regulatòria filtrat a finals de 2013, hi ha part del contingut de l'informe elaborat pels dos grans grups de pressió. Ambdós documents coincideixen a crear un consell amb les "parts interessades", establir relacions i diàlegs directes amb les autoritats reguladores "sense restriccions innecessàries", prioritzar les repercussions en el comerç o establir "punts de contacte amb les parts interessades per intentar resoldre els problemes amb eficàcia".

La regulació que defineixi el tractat és clau per al futur de l'agricultura, el medi ambient, la sanitat, el sistema financer o els drets laborals i, per tant, per a temes concrets com el fracking, els transgènics o les patents. Per aquest motiu, s'han filtrat documents amb demandes des de sectors específics. La indústria química les ha exposades a través del Consell Químic Americà (ACC) i el Consell Europeu de la Indústria Química (CEFIC). Recentment, s'ha filtrat una "llista de desitjos" dels dos grans grups de la indústria farmacèutica, l'europeu Efpia i l'homòleg nord-americà PhRMA, on subratllen que cal garantir una protecció "eficaç" de la propietat intel·lectual, fet que –segons denuncien diverses organitzacions de l'àmbit de la sanitat i la salut– suposaria períodes de monopoli més llargs, preus més alts i noves medicines amb un valor terapèutic limitat.

La informació sobre el paper que juguen els lobbies en el disseny del tractat arriba amb comptagotes i a través de filtracions. El registre de transparència de la UE no aporta informació referent a qui està pressionant sobre el TTIP perquè, mentre als Estats Units el registre de lobbies i la definició de l'àmbit d'actuació és obligatori, a la UE, no. Des d'organitzacions com CEO, denuncien que l'acord s'està negociant en secret entre governs i multinacionals.

** Articles publicats a la Directa*

Valoració de CGT de l'EPA 2014

Secretariat Permanent del Comitè Confederal CGT

"La desesperació de les persones parades, precàries i ningunejades en els seus drets laborals i el trepitjament de la dignitat humana per part del Govern espanyol"

Les persones aturades contra la seva voluntat, desnonades de les seves ocupacions per la violència dels actes unilaterals dels empresaris, segueixen sent 5.457.700 a la fi de 2014 en el conjunt de l'Estat espanyol. Massa desesperació com per a suportar la burla dels missatges "del país de les meravelles de Rajoy" i de la troica (FMI, BCE i Comissió Europea), que auguren per a l'Estat Espanyol el major creixement del món de l'economia per al 2015, conjuntament amb EEUU.

L'EPA, referent a tot l'any 2014, no només són números estadístics amb diferents variables econòmiques referides al mercat de treball. L'EPA mostra que a aquesta "economia del creixement dels governs de la troica" li importen una merda les persones, aquestes que diàriament han de treballar o no; que cada dia han de guanyar-se el pa i depenen de contractes per hores i de salaris cada vegada més disminuïts o de prestacions d'atur cada vegada més retallades, o simplement de "beneficència", com ajuda única extraordinària de 426€ durant sis mesos, si es tenen càrregues familiars i absència d'ingressos per sota dels mínims vitals.

Els 433.900 llocs de treball nets creats durant tot el 2014, són ocupacions precàries, fràgils, subvencionades amb la Caixa Comuna de la Seguretat Social, que exoneren als empresaris de cotitzar. A més, ocupacions on els contractes (bé indefinits, bé temporals, dóna igual doncs poden ser acomiadats per qualsevol causa i en qualsevol moment a voluntat de l'empresari), són contractes a temps parcial, als quals se'ls paga per mitja jornada, per hores i, se'ls fa treballar el doble o durant 9 hores seguides de dilluns a diumenge sense descansos per 500€, és a dir, sense drets.

La creació de nous llocs de treball només es produeix a costa de precaritzar les condicions i qualitat dels mateixos. Els contractes que s'han generat, segons l'EPA, tenen un salari amb un poder adquisitiu equivalent als salaris de principis dels anys noranta. Els salaris dels nous llocs de treball han retrocedit més de vint anys!

Els empresaris han assolit, a través de legislacions laborals lliberticides, desreguladores i espoliadores dels drets bàsics humans, la tempesta perfecta: la combinació d'un salari per hora baix i de poques hores de treball "legal". Aquesta és la realitat creada pels poders polítics i els poders econòmics:

Les persones treballadores, més tard que d'hora, estarem "empleades i amb rendes", això sí, instal·lats i instal·lades en aquest club de la pobresa. "Club de la Pobresa i l'Exclusió", que cada vegada té més socis i sòcies: 5,5 milions de desocupats/des, dels quals solament reben alguna prestació d'atur un terç de les mateixes; més del 34% de la Població Activa Ocupada, és a dir, gairebé 6 milions de persones, perceben salaris mensuals inferiors al Salari Mínim Interprofessional (648,60€); 1.766.300 llars on tots els seus membres estan en l'atur; les taxes d'atur juvenil se situen per sobre de la "tragèdia grega", el 57% de les persones joves no poden treballar; el drama dels desocupats i desocupades de llarga durada, copeja especialment a les persones majors de 45 anys i, igual que a les generacions joves, se'ls nega qualsevol futur; el 28% de la població total és pobra.

L'actual situació de precarietat laboral i social, no és conjuntural, ha vingut per a quedar-se i convertir-se en estructural. Aquesta és la gran victòria del capitalisme i dels seus representants polítics, els governs neoliberals de la troica. El govern i l'oligarquia financera i econòmica, trepitgen diàriament la dignitat humana de la majoria social. Les seves lleis lliberticides no només emmordassen la llibertat de milions i milions de persones treballadores, sinó que garanteixen l'ordre segur dels Negocis: els seus excedents bruts d'explotació van creixent i creixent.

La desigualtat social ja és insuportable. Solament 3 individus en l'estat espanyol tenen més riquesa (robada i espoliada) que el 20% d'aquesta població (més de 8 milions de persones).

En temps d'enganys, estafes, mentides i injustícia social, SOLAMENT LA DIGNITAT de les persones EN EL CARRER, serà capaç de parar aquesta barbàrie.

La subrogació de FICOSA i la trama de les ITV

Secció Sindical CGT FICOSA Electrònics

Era setembre del 2010. La Plantilla de Sony despertava abruptament de la letargia compassat al que li sotmetien els moviments dinàmics i repetitius de la cadena de muntatge. Mitjançant la premsa transcendia que la multinacional japonesa negociava feia setmanes la seva venda amb la multinacional catalana auxiliar de l'automoció FICOSA. Un altre cop mortal al sector de l'electrònica de consum s'estava gestant a Catalunya.

La reacció de la Plantilla no es va fer esperar, la manca d'informació i la indolència mostrada des CCOO (la secció sindical que controlava un Comitè monocolor), van aixecar borbolls de suspicàcies que van acabar desembocant en una aturada espontània dels treballadors i treballadores de SONY, els quals es negaven a seguir produint fins que no s'expliqués de manera clara el que estava succeint.

Obligats per aquest fet, l'empresa i el gran sindicat (a la llimona) van realitzar una assemblea on es demanava calma, alhora que s'assegurava que cap lloc de treball corria gran perill. Molts dels allí presents no ens vam creure res, de manera que alguns vam veure necessari constituir una nova secció sindical a la planta. D'aquesta manera, i de manera gairebé clandestina la CGT va començar el seu camí a Viladecavalls.

Una setmana després, en un divendres gairebé a les 14 hores el CCOOmité d'Empresa convoca la plantilla amb un acord de subrogació entre SONY-FICOSA a la mà. "Mans amunt! Això és un atracament! O s'aproven o tots anem al carrer! Davant tal dicotomia el resultat era d'esperar, es va aprovar un acord de tal envergadura sense haver hagut temps ni per a la reflexió ni per incorporar alguna proposta que provingués de la Plantilla. L'elit sindical ho tenia tot controlat.

Les empreses signants transferien el capital i la plantilla de SONY per a la creació de dues noves empreses, FICOSA ELECTRONICS i IDNEO mitjançant dos compromisos vertebradors. D'una banda, SONY subcontractava la producció de 1'5 milions de TV per als anys 2011 i 2012, de l'altra, FICOSA introduiria el seu producte de manera gradual fins que tot el personal tingués un lloc de treball efectiu després de la reconversió.

Mentrestant i davant la incipient celebració de les eleccions sindicals CGT es va preparar per a la competència electoral. No va ser fàcil. Històricament SONY havia estat controlada per l'hegemonia de CCOO, un embolic clientelar amb els treballadors que era difícil de desarticular. Per la seva banda, el gran sindicat no va escatimar esforços per desacreditar i difamar als "radicalillos" de la CGT. La tensió es podia tallar amb un cúter, davant el que ens vam mantenir forts i desafiants, obtenint finalment un gran resultat. A les eleccions celebrades el març del 2011 CGT es convertia en la segona força sindical amb sis membres i CCOO experimentava la vertiginosa caiguda del seu estatus hegemònic amb la pèrdua de 10 membres.

El mal perdre del gran sindicat es va explicitar amb la seva renúncia per ostentar cap càrrec intern del Comitè, esperant que la nostra inexperiència i la pressió ens fes claudicar. Quina equivocats estaven!.

Valentament la CGT es va enfrontar a la paradoxa d'intentar fer bo un acord de subrogació que mai haguessin signat, al contrari que CCOO que es va mantenir en un segon planto esperant estèrilment la patacada de la CGT ometent la seva responsabilitat social amb la plantilla, perquè encara que afeblida seguia sent la primera força sindical.

La subrogació entre SONY i FICOSA, es va considerar per la premsa i associacions corporativistes empresarials com un model de reconversió industrial i una alternativa eficaç a la deslocalització que patia Catalunya. YAMAHA, SHARP ... seguir l'estela de SONY, però sense tanta indolència per part dels sindicats que eren presents.

Des de dins, en les entranyes de la fàbrica ja percebíem que es tractava d'una gran estafa. A la CGT se'ns ratllo d'endevins, de dinamitar quan calia negociar, de no tenir ni idea de sindicalisme. Ens sorprenia enormement la condescendència mostrada des del sindicat que va negociar la subrogació. Quan Ficosa es va fer càrrec de la Plantilla de SONY, aquesta comptava amb 900 persones. Tres mesos abans del temps determinat en els acords per a la reconversió, la Plantilla ja era de 645 persones després de passar per una purga de baixes voluntàries, de les quals només 50 havien estat reconvertides a mà d'obra directa en automoció. Cal dir també, que abans d'arribar a aquest punt a l'antiga Plantilla de SONY se li va presentar fins a tres ERTO 's, un retirat a canvi de més flexibilitat, un altre declarat improcedent gràcies a la demanda judicial interposada des de la CGT i un últim retirat per l'empresa després de negar-la Plantilla fer front a les tensions productives de la planta.

Des de la CGT vam ser els primers a denunciar la repercussió sociolaboral negativa que estava provocant aquella mal anomenada reconversió industrial. Ens manifestem, ens vam reunir amb els partits polítics, assistim a plens al Parlament de Catalunya, ens vam reunir amb Indústria i Ocupació, tot per denunciar que el procés es tractava, efectivament, d'un cop de pilota polític-empresarial encobert, on tant el responsable de SONY ESPAÑA, Pedro Navarrete, i alts directius del GRUP FICOSA s'havien lucrat, sent Oriol Pujol i Ferrussola la pedra angular de tota aquesta trama corrupta.

Els vincles entre la consultora encarregada d'assessorar la subrogació entre SONY i FICOSA, ALTA PARTNERS i el fill del "Molt Honorable" eren evidents fins a tal punt que hi ha hagut diversos imputats per aquesta operació. Cal assenyalar que Oriol Pujol, recentment, després de perdre la seva condició d'aforat s'ha negat a declarar davant el jutjat d'instrucció sobre aquest fet, tot i estar més que acreditat que Pujol estava immers en un triangle delictiu on empresaris, Alta Partners i la seva influència política eren els vèrtexs.

ALTA PARTNERS, va percebre per part de SONY 2'8 milions d'euros, a canvi de buscar empreses catalanes, com FICOSA, perquè es fessin càrrec de l'actiu i el passiu de la sucursal japonesa. D'aquesta manera FICOSA aprofitava les instal·lacions i el personal deixat pels japonesos per al seu benefici, quedant-se amb l'exclusiva per muntar una ITV i formar personal per a la inspecció i adequació en eficiència energètica d'edificis, naus i empreses a tot Catalunya, la concessió depenia de la Generalitat, i més concretament de la influència política d'Oriol Pujol

Per la seva banda, i després de l'eclosió de la trama ITV, la Generalitat, que havia subvencionat fortament amb diners públics a FICOSA, renunciava als dos llocs que com a creditors li corresponien al Consell d'Administració de la multinacional catalana. Segurament en un intent desesperat de que la merda no li esquitxés. A dia d'avui, aquests llocs segueixen vacants.

La culminació del Pla Industrial que en l'acord de subrogació quedava determinat en dos anys va ser un ERO d'extinció que va afectar 244 persones. Quan saltava la notícia de la venda de SONY la Plantilla era de gairebé 900 persones, a la finalització del Pla Industrial de 347. Amb gran dolor recordem aquell moment. En aquesta última purga, els afiliats i simpatitzants de la CGT van ser fulminats. Es va evidenciar que els treballadors i treballadores de l'antiga Plantilla de SONY van ser tractats com una simple mercaderia, amb el beneplàcit de l'Administració, dels Partits Polítics i d'alguns que diuen representar els interessos dels treballadors.

CGT va denunciar totes aquestes irregularitats davant el tribunal del social i davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, desestimant les nostres demandes en tots dos casos.

En l'actualitat la secció sindical de CGT a FICOSA segueix lluitant, i encara que dur ha estat el camí, aquest ha servit per siguem conscients més que mai que des de les organitzacions obreres hem de fer valer i lluitar els nostres drets en una correlació de forces on en una banda està la classe treballadora i en l'altre tots els altres. Gestors i buròcrates disfressats de sindicats de classe han de ser expulsats des del propi proletariat, vencent d'una vegada per totes el clientelisme i la cultura delegativa que han fomentat els grans sindicats.

Sentència de 4 anys de presó per a Alfon

CGT exigim la llibertat d'Alfon i l'anul·lació del judici-farsa que ha sofert per participar a la vaga general del 14N

Secretariat Permanent del Comitè Confederal CGT

El 14 de Novembre de 2012, durant la Vaga General, quan sortia de la seva casa per a acudir a un piquet del seu barri, Vallecas, Alfon va ser detingut, acusat falsament de tinença d'explosius iniciant una persecució utilitzada per fer por a totes les persones que gosin oposar-se a aquest sistema cruel i corrupte, i dissuadir-les de mobilitzar-se i lluitar.

Va ser empresonat i sotmès durant dos mesos en règim FIES, una presó dintre de la presó. El 9 de gener de 2013 va ser posat en llibertat pendent de judici, amb l'espasa de Dàmocles d'una petició de cinc anys i mig de presó.

El passat 25 de novembre, després d'ajornaments i maniobres per a dotar de contingut a una acusació que no se sostenia en peus, va tenir lloc el judici on s'albirava clarament el muntatge policial. Alfon va viure un judici replet d'incongruències, sense proves objectives, les bases de l'acusació les declaracions dels membres de la Policia, que es retroalimentaven en preguntes relatives a la seva ideologia i vida personal.

Finalment, Alfon, jove de 23 anys, ha estat condemnat a 4 anys de presó. La sentència, a més d'un escàndol, és un avís per a qui lluiti contra aquesta societat capitalista i pseudodemocrática, vergonyant i vergonyosa, on lles que res tenim ni tan sols puguem

defensar legítimament els nostres drets laborals i socials, sense risc per a la nostra llibertat.

La sentència de Alfon és un avís a navegants: rebel·lar-se és més perseguit que la corrupció i la malversació de fons públics; però la seva repressió mai detindrà la lluita per aquest món nou amb el qual somiem i pel qual combatim.

La CGT, juntament amb la resta d'organitzacions populars que lluiten per l'empoderament de la ciutadania per a articular un sistema diferent en el qual la justícia social, la llibertat i el repartiment de la riquesa sigui la base d'una convivència en llibertat de totes les persones, estarem sempre amb les repressaliades per lluitar en defensa d'aquesta nova societat, seguirem prestant el nostre suport a Alfon, a la seva família i a qualsevol que sofreixi la repressió de l'Estat per reivindicar i defensar els legítims drets de la classe treballadora.

Alfon va sortir aquell 14 de novembre de casa, com moltes altres persones dels barris de tot l'Estat en defensa de la Sanitat i Educació pública, contra de la Reforma Laboral, les retallades socials... En definitiva, en defensa dels drets i llibertats de tota la classe obrera.

Des de CGT, exigir la llibertat de Alfon i l'anul·lació d'aquest judici-farsa que ha sofert i, seguirem combatent units davant el brutal atac sofert per la classe treballadora. Lluitarem contra la repressió i no cedirem en la nostra rebel·lió contra aquest sistema despòtic i genocida que pretén aniquilar tots els nostres drets i llibertats.

Alfon, si toquen a un, ens toquen a tots.

El Ministeri de Treball contesta a CGT sobre els coeficients reductors per a la jubilació en els casos d'amiant

Gabinet de Premsa Confederal de la CGT

El Ministeri de Treball i de Seguretat Social ha contestat a l'escrit interposat el passat 7 novembre de 2014 per CGT amb la petició de l'aplicació de coeficients reductors de l'edat de jubilació, per a les persones treballadores dedicades a activitats amb risc d'exposició a l'amiant. També dóna resposta al cas de les persones treballadores del sector de fondre ferro colat.

La contestació del Ministeri recull l'admissió de l'escrit presentat i dóna trasllat del mateix a la Secretaria d'Estat d'Ocupació, per tal que aquest centre directiu dugui a terme les actuacions que li corresponguin en ambdues sol·licituds.

També s'acredita la legitimitat, capacitat i representació tant de CGT-Confederal com de la Federació de Sindicats de la Indústria Metal·lúrgica de CGT (FESIM), donant per personats al primer en el procediment de petició de coeficients reductors de l'edat de jubiliación per a les persones trabajadors en activitats relacionades amb l'amiant i als dos a la sol·licitud de coeficients reductors en relació al sector de fosa de ferro colat.

CGT ha instat a la Secretaria d'Estat d'Ocupació a una reunió a causa de que la mateixa és competent per a l'adopció d'aquests coeficients. Igual que es va fer al seu dia amb la Subdirecció General de la Seguretat Social, CGT exposarà el problema de salut essencial i la violació d'aquest dret fonamental, el de la salut de milers i milers de treballadors i treballadores al llarg del temps.

El sindicat CGT exigirà a la Secretaria d'Ocupació, que les parts implicades, empresariat i les diferents administracions, assumeixin les responsabilitats derivades de no vetllar amb la diligència deguda per la salut i l'interès general de les persones treballadores.

QUI PAGA MANA

3+2 no és igual que 4+1, ministre Wert!

Emili Cortavitarte Carral

La darrera ocurrència del ministre Wert, si descomptem la d'assistir als premis Goya i instaurar la censura entre els seus participants si portaven emblemes de lluita per la llibertat d'expressió de TVE, ha estat la de canviar els plans d'estudis universitaris.

La majoria de carreres universitàries consten de titulació de grau de quatre cursos (240 crèdits) i de màster d'un (60 crèdits). La proposta del ministre és que, a partir del curs 2016-17, les universitats "que ho considerin" puguin oferir graus de tres cursos (180 crèdits) i màsters de dos (120 crèdits). Les dues raons fonamentals que va exposar són: en la majoria d'Estats de la UE ja és així; i, això, suposarà un estalvi per a la famílies que vulguin "invertir" en l'educació universitària dels seus fills i filles.

El que no esmenta, el ministre pitjor valorat de l'infravalorat govern Rajoy, és que el preus dels crèdits de graus i màsters són pràcticament iguals en la majoria d'estats membres de la UE; mentre que a l'Estat espanyol el preu del curs de màster pràcticament dobla el de grau. És a dir, el pla 3+2 és força més car que el pla 4+1.

La frase que no acaba, però que se l'entén perfectament, és que l'alumnat de classe popular no podrà accedir per motius econòmics (gràcies, entre d'altres motius a les retallades i a la reforma de les beques que el mateix ministre ha portat a terme) als dos cursos de màster i, com a conseqüència, el grau de tres cursos li sortirà més barat que el de quatre. Això sí, no li servirà per a res excepte per a tenir un títol universitari que penjar a la paret perquè qualsevol feina relacionada amb la seva especialitat exigirà el títol de màster. Ironies d'un cínic classista!

La majoria d'universitats i facultats optaran perquè els graus de tres anys siguin molt generalistes, deixant l'especialització per als màsters. Amb la conseqüent depreciació educativa i laboral d'aquests nous graus. A més, és força provable que la nova oferta de màsters no contempli un per a cada grau, amb la qual cosa l'alumnat es veurà obligat a escollir-ne un que no s'havia plantejat o a cercar-lo en l'oferta privada.

Aquest pla tindrà una conseqüència negativa pels sectors de professorat (PDI) i de personal d'administració i serveis més precaris que encara es precaritzaran més o s'eliminaran.

Des de fa anys, les administracions educatives estan treballant de valent per eliminar l'equitat del sistema educatiu públic i per privatitzar tot allò que pugi ser negoci. Ara també amb el que la secció sindical CGT-UAB anomena pla Bolonya 2.0.

Notícies sindicals

CGT ingressa una fiança de 20.000 € per a personar-se com acusació popular en el "cas Bankia"

La Confederació General del Treball va ingressar l'import de 20.000 €, exigit pel jutjat central d'instrucció nº 4 de l'Audiència Nacional, per poder personar-se en les diligències prèvies relatives al "cas Bankia", com a part acusadora, exercitant l'acció particular.

El sindicat CGT té representació i implantació a les entitats en les quals s'han produït els fets objecte del procediment i entén que han resultat perjudicats els treballadors d'aquestes entitats, derivant unes conseqüències negatives directes per aquests, tant com a treballadors de les mateixes, com a ciutadans que formen part de la societat.

CGT entén que les circumstàncies processals han canviat, en la mesura que fets inicialment no inclosos en la querella, com són les possibles activitats delictives respecte de productes preferents i / o subordinats o les despeses realitzades per mitjà de les denominades com targetes opaques, i que fan que aquesta entitat tingui encara més gran necessitat de l'exercici del dret de l'acció penal.

El sindicat ha defensat que les pràctiques antisocials, no només les corrupteles que s'han anat descobrint al llarg d'aquest temps, sinó, fonamentalment, les polítiques i pràctiques econòmiques i laborals dutes a terme pels seus òrgans directius respecte d'habitatge, crèdits hipotecaris, inversions o la captació de fons per mitjà de productes preferents, subordinats i altres productes complexos no podien quedar impunes.

Finalment, CGT declara que s'han d'exigir responsabilitats penals respecte dels fets objecte de la querella i fruit de la posterior instrucció del "cas Bankia".

Gabinet de Premsa Confederal CGT

Hemodinàmica 24 hores a Tarragona, només lluitant podem guanyar!

El 19 de gener, el cinquè dia d'ocupació pacífica de la Delegació Territorial de Sanitat, la CGT es reunia a la seu dels Serveis Territorials, amb Josep Mercadé, gerent territorial de Salut a Taragona i Terres de l'Ebre; Pere Montserrat, gerent territorial de l'ICS a Tarragona i Terres de l'Ebre; Jaume Grifoll i Llorenç, cap de la Unitat de Compra de Serveis i

Control de Gestió de la Regió Sanitària del Camp de Tarragona; a l'acte no va assistir-hi el delegat del Govern de la Generalitat a Tarragona, Joaquim Nin.

L'objecte d'aquesta reunió era obtenir una resposta a les peticions que van motivar la tancada de militants de CGT, treballadors del Joan XXIII i activistes en defensa de la sanitat pública des del 15 de gener als Serveis Territorials de Sanitat de Tarragona, exigint un servei d'hemodinàmica les 24h a l'Hospital Joan XXIII de Tarragona. A la reunió van assistir-hi dues persones en representació de la CGT de Tarragona, dues persones de la Secció Sindical de la CGT a l'Hospital Joan XXIII, una persona en representació del Grup de Treball en Defensa de la Sanitat Pública de Tarragona, i una pacient de l'Hospital Joan XXIII. Cal destacar que no van deixat entrar altres pacients que volien assistir a la reunió.

Les nostres demandes eren conèixer quan s'obriria el servei d'Hemodinàmica les 24 hores i si mentre no s'obria les 24h, accedien a la nostra demanda en el sentit que quan s'activi el Codi IAM a l'Hospital Joan XXIII, s'obriria la Unitat d'Hemodinàmica fora de l'horari habitual (20:00h a 08:00h), per poder garantir l'assistència adequada als pacients, sense haver de fer trasllats que posin en perill la seva vida, o els deixin greus lesions per tota la vida.

En reposta a les nostres peticions, Josep Mercadé ens informava:

- Que l'anunci el faria Boí Ruiz, conseller de Salut, el 29 de gener, en un desplaçament a Tarragona, per aprofitar-se'n i fer campanya electoral.
- La data d'obertura de l'Hemodinàmica Cardíaca a l'Hospital Joan XXIII de Tarragona, l'Arnau de Vilanova de Lleida i el Josep Trueta de Girona, seria el 15 de febrer. El motiu, segons Josep Mercadé, del retard en l'obertura d'aquesta unitat, és que els altres hospitals estaven molt endarrerits i no podien assumir-ho abans, per la manca de previsió que caracteritza aquest departament, del qual és el màxim responsable el conseller Boi Ruiz.
- No van accedir a la nostra reivindicació, que consistia en garantir l'assistència adient als infarts al nostre Hospital, fora de l'horari habitual mentre no arribi la data de l'obertura definitiva de les 24 hores.

Per això, els vam fer responsables de la manca d'assistència a tots els pacients que ho necessitessin, i vam fer una crida als pacients afectats que denunciessin els responsables per la via penal: a Josep Mercadé, gerent territorial de Salut de Tarragona i Terres de l'Ebre; Boí Ruiz, conseller de Salut; i Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya, coneixedors d'aquesta realitat i que prefereixen aplicar mesures economicistes per damunt de la vida de les persones.

Ens diran, i de fet ho diuen, que l'obertura de la Unitat d'Hemodinàmica durant les 24h, no té res a veure amb la lluita impulsada per aquesta secció sindical, que va començar amb les primeres denúncies, ara fa tres anys, passant pels centenars d'hores invertides en la recollida de signatures, feta setmana a setmana, pels nostres delegats, a les taules informatives que posàvem al vestíbul de l'hospital i altres accions reivindicatives que han culminat amb aquesta ocupació.

Ens diran, i de fet ho diuen, que l'obertura de la Unitat d'Hemodinàmica durant les 24h, no té res a veure amb la recent mort d'Enrique Gheron en el seu trasllat a Barcelona per no poder ser atès al Joan XXIII en horari en que el servei havia de tancar.

Els dies que ha durat aquesta tancada ens han demostrat que, la pressió contínua a la que els hi hem sotmès, ha trobat resposta a la resta de la societat. L'ampli ressò mediàtic de la tancada i la important mobilització ciutadana reflectida en la manifestació de més de 1000 persones el 17 de gener pels carrers de Tarragona, ens han mostrat una vegada més que la mobilització i la lluita serveixen per aconseguir reivindicacions. Negaran això per por que companyes i companys d'altres sectors segueixin el nostre exemple.

Volem agrair el suport i la participació de totes les persones i organitzacions que també han fet seva aquesta lluita.

Secció Sindical CGT Hospital Joan XXIII

La Generalitat augmenta els concerts educatius a la privada mentre la pública es segueix precaritzant a tots nivells

La Generalitat ha augmentat els concerts educatius a la privada el 17% mentre es fan classes en barracons, no es construeixen escoles promeses o, en plena onada de fred, hi ha centres sense calefacció.

"El dia 8 de gener, quan tornàvem de les vacances de Nadal, l'Institut estava gelat i la calefacció no funcionava. Vam fer classes a 9º C, mentre la direcció treia ferro a l'assumpte i relativitzava el problema dient que els termòmetres no eren fiables" Així s'explicaven professors del Ramon Berenguer IV, centre de secundària, situat al barri de Singuerlín de Santa Coloma de Gramenet, el dia 6 de febrer de 2015. En aquest espai de temps els problemes s'havien agreujat.

El Ramon Berenguer consta de dos edificis, tots dos molt antics, que van ser escoles de primària amb anterioritat. L'edifici A correspon a aules 1r, 2n i 3r d'ESO. L'edifici B a 4t d'ESO i batxillerats. La calefacció de l'edifici A treballa amb una caldera nova, però al B la caldera té més de 30 anys.

El passat dia 2 de febrer, aquesta última va deixar de funcionar i els alumnes van fer classes amb temperatures de 5 o 6 graus. És un edifici al que amb prou feines toca el sol, té deficiències en tancaments de finestres i portes i l'aire es cola per molts llocs de manera que les condicions no han estat precisament favorables.

El dia 3 els alumnes, que van a l'institut amb mantes i fan classes amb els abrics posats, decideixen al pati plantar-se al vestíbul i no fer classes, al crit de "sense calefacció no hi ha educació".

La direcció decideix llavors incorporar als alumnes de l'edifici B al A. La conseqüència és imaginable: amuntegament. Es fan classes a la biblioteca, al menjador, als laboratoris, els desdoblaments es fan gairebé impossibles, els moviments de taules i cadires entre classes són continus, el temps entre classes i a les hores de la sortida l'amuntegament d'alumnes als passadissos és tal que se superen totes les mesures de seguretat. En cas d'emergència, l'evacuació de l'alumnat seria enormement difícil i és clar que no s'estan respectant els protocols de seguretat laboral. Aquesta situació ha coincidit amb un intercanvi escolar amb alumnes de Polònia que han fet fotos de la protesta dels alumnes i han estat represos per la direcció intentant, fins i tot, retirar els mòbils perquè no seguissin fent-les.

La direcció declarava a La Vanguardia (4-2-2015) que s'havia actuat amb rapidesa, que els alumnes no estaven perdent cap classe i que la reparació de la caldera era qüestió d'hores, però arriba el divendres dia 6 i el problema continua "la direcció està intentant evitar que se sàpiga que els alumnes van amb mantes a les classes, però el més greu és que no ha reunit al professorat, molt descontent amb la situació, per explicar-los què està passant realment", ens diuen aquests professors. La

pròpia alcaldessa de la localitat (les eleccions municipals són a prop) ha promès radiadors elèctrics, però la vella instal•lació no podria aguantar el seu funcionament sense que saltessin els diferencials permanentment. La Federació d'AMPAS denuncia que la calefacció només s'encén de 7 a 10, quan en la majoria d'instituts està fins a les 12 del migdia.

El problema és semblant al que va patir el Josep Sol, centre d'educació especial, també de la mateixa ciutat. La Directa digital es va fer ressò del problema i explicava (4-2-2015) com la calefacció no funcionava a les aules, el que va obligar a canviar l'organització del centre durant alguns dies. Només la intervenció de l'Ajuntament, instal•lant radiadors elèctrics, va solucionar provisionalment el problema.

Les retallades pressupostàries en ensenyament es tradueixen en situacions com aquestes, en què les condicions per a un ensenyament de qualitat "brillen per la seva absència" Però podem afegir altres problemes en ciutats properes. Així, a Montgat, l'escola infantil Salvador Espriu situada en un edifici molt antic, realitza part de les seves funcions en un barracó al pati, el pati necessita reformes en zones d'escales poc segures que fan perillar la integritat física dels nens, a les parets de les aules se'ls cau la pintura, la sala de professors no pot ser anomenada així doncs consisteix en un petit habitacle on amb prou feines hi caben 3 persones alhora.

A la mateixa ciutat, la comunitat educativa de l'escola Marina, porta esperant 7 anys una escola nova, la construcció del qual va acordar entre administració local i la Generalitat.

També a Badalona, a la zona de Montigalà, pares i alumnes es manifesten perquè es compleixin les promeses de construcció d'una escola de primària i d'un institut de secundària, la construcció ja estava pressupostada des de 2010. L'Institut Ventura Gassol està instal•lat provisionalment en una antiga escola de primària, i l'escola Montigalà està encara en barracons. Les gestions realitzades per la comunitat educativa han aconseguit que els pressupostos de la Generalitat contemplin una partida de 4,5 milions d'euros per a la construcció de l'institut nou, però és per a una obra que estava projectada en 7,5 milions. Sens dubte insuficient, i, a més, no es diu res de la escola de primària.

Mentrestant, la Generalitat contempla en els pressupostos de 2015 l'augment dels concerts educatius amb la privada en un 17,53%. Qui dóna més?

CGT Ensenyament

Victòria contundent de CGT a les eleccions sindicals de FUNOSA on obté 10 delegats/es

Clamorós.. .. Apoteòsic..... Culminant !!!!

La Gestió Col·lectiva i individual dels quatre últims anys a Funosa (Fundiciones Odena, SA, empresa dedicada a la producció de components de ferro fós situada a Òdena, L'Anoia) s'ha plasmat en les urnes en la tarda de l'11 de febrer, dia que quedarà en la retina de tots els delegats/des per a tota la vida.

La Plantilla de Funosa llança un contundent missatge a la Direcció de l'empresa de cara a qualsevol despropòsit per part de la mateixa, ens seguirem organitzant com ho hem fet fins a la data, però això sí, ara amb el màxim suport possible.

A Funosa ha quedat clar que els Comitès d'Empresa són inoperants amb caràcter general, seguirem treballant en bloc com Secció Sindical, el nostre hàbitat natural

Hem tret del mig a CCOO i minvat la capacitat d'UGT, sindicats negats en el treball de l'Acció Directa.

CGT Funosa agraeix enormement el reconeixement de la Plantilla i l'ajuda incondicional de les dues Federacions, Estatal (FESIM) i de Catalunya (FEMEC).

Aquests han estat els resultats de les eleccions sindicals:

Plantilla 341 (Tècnics 94, Obrers 238)

Col·legi obrer: CGT 175 vots, 8 Delegats; UGT 43 vots, 2 Delegats.

Col·legi tècnic: CGT 52 vots, 2 Delegats, Independents 28 vots, 1 Delegat; UGT 6 vots 0 Delegats; vots nuls 2.

Totals: CGT 10 delegats/des, UGT 2 delegats/des, Independents 1 delegat/da

Federació Comarcal CGT L'Anoia

Desmentiment de l'acceptació de l'ERO a TEPSA desinformat per l'empresa

Els diferents comitès d'Tepsa a nivell Estatal han arribat a un acord d'indemnització d'acomiadaments amb l'empresa per als treballadors que vulguin acollir-se a aquest acord i desistir de la seva demanda. no justificant causes ja que l'ERO es va signar en No acord majoritàriament pel comitè intercentres i les indemnitzacions en la majoria de casos superen els 45 dies per any .

Fins i tot després de la vaga i sota la pretensió de l'empresa d'una baixada salarial el comitè d'empresa de Tepsa Bcn amb el suport dels treballadors vaguistes aconseguim recuperar un 5% del salari retallat en un conflicte fa ja més d'un any.

Després d'unes eleccions en les quals CGT va treure majoria de vots, l'empresa ajudada per la candidatura que presentava, anul·la les eleccions que s'han de tornar a repetir.

L'empresa pretén fer veure, informant malament als mitjans, que el comitè ha acceptat l´ERO i és totalment fals, li interessa davant el procés electoral en el qual Tepsa Barcelona està immers.

L'empresa ha après que una secció sindical sòlida i amb criteri com ha estat la de Tepsa bcn en aquest conflicte, és i serà la pedra a la seva sabata a l'hora d'aprofitar-se d'una reforma laboral feta a mida pels polítics a la Patronal. I en aquest sentit ha utilitzat, utilitza i utilitzarà totes les mentides i tergiversacions per perjudicar la feina de la gent justa.

Secció Sindical CGT TEPSA Port Barcelona

CGT exigeix que s'iniciï la negociació del 3r Conveni Col·lectiu a ADIF i RENFE Operadora

El dia 29 de gener UGT-CCOO van signar a ADIF un acord per a assegurar-se els alliberats, milers d'hores sindicals i llocs en el Consell d'Administració, encara que no rebin un sol vot en les eleccions sindicals a celebrar el dia 3 de març.

Sembla ser que a RENFE els sindicats CCOO-SEMAF-UGT tenen signat un preacord que mantenen ocult als/les treballadors/es, que va en la mateixa línia que el signat a ADIF i que convertiran en acord, per a garantir-se també els alliberats, milers d'hores sindicals i llocs en el Consell d'Administració, passi el que passi en les votacions del dia 3 de març.

Això és l'única cosa que els preocupa a la casta sindical, les alliberacions i els mitjans que els permetin continuar traint amb les seves signatures a la classe treballadora. Ara tots/es sabem el preu de l'ocorregut en els últims anys en el sector ferroviari.

CGT va interposar Comissió de Conflictes a Adif i Renfe perquè s'engegui la Negociació Col·lectiva en ambdues empreses i es va dirigir a la resta d'organitzacions i als Presidents del Comitè General d'Empresa per a exigir la negociació del III Conveni Col·lectiu o la Mobilització. A diferència de CCOO-SEMAF-UGT, a la CGT sí que li preocupa que es negociï ja el III Conveni Col·lectiu; nosaltres sí que volem que es signi abans del dia 3 de març, data de les eleccions sindicals, un Conveni que garanteixi el salari i les condicions laborals de la plantilla ferroviària:

- Integració plena del personal de Feve.
- Internalització de càrregues de treball i lluita contra la externalització.
- Processos de mobilitat per a tots els col·lectius.
- Nous ingressos sense precarietat laboral.
- Coeficients reductors per a l'edat de jubilació.
- Increment salarial per a 2015 .
- Abonament de la paga extra sostreta al desembre de 2012.

Seria un bon exercici de convenciment cap als/les ferroviaris/es conèixer què estan disposats a signar cada organització, abans de dipositar el vot en les urnes. Encara que alguns sindicats ja ho han deixat bastant clar: han preferit signar un acord, que modifica el Conveni Col·lectiu, per a garantir-se les seves misèries a un mes de les eleccions, anteposant-lo als drets col·lectius de la resta de ferroviaris/es. Mai vam creure que el seu nivell de poca-vergonya arribés tan lluny.

Per tot això, els treballadors i les treballadores hem de tenir molt en compte l'esdevingut en els últims anys, la col·laboració i submissió de la casta amb les polítiques de Ministeri i Direccions per a segregar les nostres empreses, crear Societats Anònimes, privatitzar serveis, destruir ocupació, introduir la precarietat laboral i les dobles escales salarials, abandonar al personal de Feve, etc., abans de dipositar el nostre vot en les urnes.

CGT segueix apostant pel Ferrocarril Públic, seguim lluitant per la unificació de les empreses ferroviàries, perquè el ferrocarril és rendible socialment, i seguim treballant per les reivindicacions dels treballadors i treballadores, perquè siguin plasmades en el pròxim Conveni Col·lectiu, que hauria de ser una prioritat per a la casta sindical com ho és per als i les treballadores i per al SFF-CGT.

Des de CGT continuarem anteposant, com en els últims 30 anys, la negociació-mobilització, des de l'HONESTEDAT, ÈTICA I TRANSPARÈNCIA que el col·lectiu ferroviari mereix, davant les agressions del Govern, Direccions i organitzacions sindicals comparses.

Sector Federal Ferroviari de la CGT

Converse

Gustavo Esteva, assessor de l'EZLN en les se

"El govern de Mèxic no ha deixat c contrainsurgent contra els zapatis

Cristina Castaño Gómez / @CristinaCGo
Fotos Gustavo Esteva: Cat Bryars i Damián López

"Hoy decimos ¡basta!, somos los herederos de los verdaderos forjadores de nuestra nacionalidad, los desposeídos somos millones y llamamos a todos nuestros hermanos a que se sumen a este llamado como el único camino para no morir de hambre ante la ambición insaciable de una dictadura de más de 70 años encabezada por una camarilla de traidores que representan a los grupos más conservadores y vendepatrias." – Primera Declaración de la Selva Lacondona. 1 de gener de 1994.

L'1 de gener de 1994, l'Ejército Zapatista de Liberación Nacional – organització armada mexicana constituida per camperols i indígenes dels grups chamula, tzeltal, tojolabal, chol i lacandón - anunciava el seu aixecament en armes contra el govern federal del president Carlos Salinas de Gortrari, del Partido Revolucionario Institucional (PRI). Les insurgents prenien quatre poblacions de Chiapas: Altamirano, Las Margaritas, Ocosingo i San Cristóbal de las Casas, i feien pública la Primera Declaración de la Selva Lacondona. La conquesta d'aquestes quatre poblacions emblemàtiques de Chiapas provocà enfrontaments directes entre, d'una banda, camperols i indígenes i, de l'altre, l'Exèrcit federal.

L'EZLN introduí un plantejament radicalment diferent del que predominava a Mèxic per part de les guerrilles indígenes i els partits d'esquerres. Amb una ferma base anarquista i un nou estil de fer política, feien desaparèixer qualsevol possibilitat de convertir el zapatisme en un instrument per a assolir governatures o candidatures electorals; i clamaven que la seva lluita és la que ha de donar-se entre les treballadores per tal de que siguin elles mateixes les que determinin tota decisió de manera col·lectiva: "todo para todos, nada para nosotros". Les reivindicacions de les zapatistes buscaven mobilitzar la població per unes demandes immediates contra les polítiques de l'Estat, amb l'objectiu de desenvolupar la consciència dels drets col·lectius de les indígenes, així com aconseguir que els funcionaris governessin obeint.

A 21 anys de la insurrecció a Chiapas, entrevistem a Gustavo Esteva, el que fou assessor de l'EZLN en les seves mediacions als Acuerdos de San Andrés amb el govern federal de Mèxic l'any 1996, on es va pactar que l'Executiu federal es comprometia a reconèixer als pobles indígenes en la Constitució General, a ampliar la seva participació i representació política, a garantir l'accessibilitat plena a la justícia i a promoure les manifestacions culturals dels pobles indígenes, proposta que es tirà enrere aquell mateix any. Des del 1996, col·labora i participa d'una manera o d'una altra amb l'Ejército Zapatista de Liberación Nacional. Actualment, resideix en un petit poble indi a Oaxaca, al sud de Mèxic, i dedica una part significativa de la seva activitat al Centro de Encuentros y Diálogos Interculturales i a la Universidad de la Tierra, organitzacions que va contribuir a fundar.

Gustavo Esteva afirma que els mitjans d'informació convencionals han estat part d'una campanya contrainsurgent cap al moviment zapatista, que va passar d'etiquetar al Subcomandante Marcos i a l'EZLN com a guerrila d'Internet; fins a ignorar o distorsionar els esdeveniments que es produeixen en zona zapatista. La molt àmplia difusió del zapatisme per Internet i xarxes socials és producte d'iniciatives independents dels que simpatitzen amb les idees i pràctiques zapatistes i consideren important difondre-les.

- En quina situació es troben ara les comunitats originàries de Mèxic?

No hi ha generalització possible. Les comunitats indígenes són molt diverses i es troben en diferents situacions. Dos milions d'indígenes viuen a la ciutat de Mèxic sota una intensa discriminació. Les comunitats aïllades de petits pobles indis pateixen extrema opressió i marginació. La majoria dels indígenes es troben classificats, segons els indicadors convencionals, sota la classificació dels més pobres. Però també hi ha un gran nombre de comunitats indígenes que es troben en la primera línia de la batalla en la confrontació actual amb el capital i el govern, davant l'amenaça de despulla de les seves terres i recursos. Moltes es troben assentades en territoris rics en minerals i biodiversitat. El govern ha lliurat concessions a 50 anys a companyies transnacionals, per a l'explotació minera; prop del 40% de Mèxic s'ha venut d'aquesta manera i bona part d'aquestes concessions, suposadament legals, són de naturalesa il·legal perquè abasten territoris que pertanyen als pobles indígenes. S'han modificat les lleis per facilitar la despulla i el govern fa servir tots els seus recursos, legals i il·legals, per accelerar-lo. Les comunitats resisteixen i han passat de la lluita per la terra a la defensa del territori, incloent terres, aigua i la seva manera de vida i de govern.

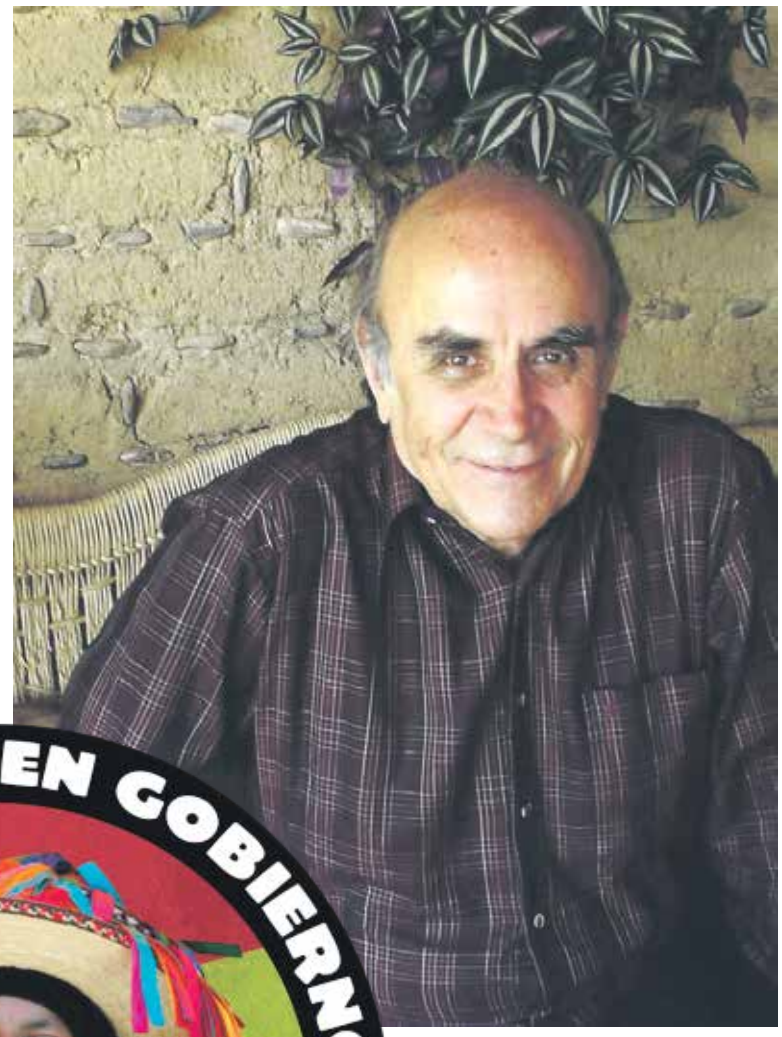

- Com s'organitzen aquestes comunitats que encara resisteixen?

S'organitzen des de les Juntas de Buen Gobierno, formades per persones designades per assemblees comunitàries, que ocupen aquesta posició de forma temporal i honorària, sense percebre cap salari. S'ocupen de tots els assumptes de govern i justícia que es presenten a la zona de la seva jurisdicció i se sotmeten a la seva consideració. Existeixen cinc JBG, cadascuna de les quals abasta de cinc a set Municipis Autònoms Zapatistes. Les normes que regulen la convivència de les i els zapatistes es formulen i aproven des de les comunitats, els municipis i les zones -els Caracoles de les JBG-. Existeixen les lleis revolucionàries promulgades amb la insurrecció, elaborades per la pròpia gent i en contínua revisió, així com els set principis que han de complir els que ocupen posicions d'autoritat. Els membres de l'EZLN no poden tenir càrrecs en les JBG i han transferit tot el poder dels comandaments polítics-militars, del temps de l'alçament, a la gent que els va conferir aquest poder.

Com cada JBG és autònoma van començar a sorgir diferents estils de vida i govern entre les diferents zones. Van decidir llavors crear grups a cada zona, formats per persones que havien ocupat ja alguna posició d'autoritat, perquè acudissin a les altres zones per tal d'aprendre unes de les altres, sense tractar de homogeneïtzar-les. El 2013 van decidir

em amb...

eves mediacions als Acuerdos de San Andrés

d'aplicar una estratègia

stes"

reproduir aquesta experiència amb persones d'altres parts de Mèxic i del món. Van obrir per a elles les seves comunitats i els seus habitants. Més de sis mil persones, de moltes parts de Mèxic i de dotzenes de països van cursar ja el primer nivell del curs "La Llibertat segons els zapatistes" a la Escuelita, impartit pels propis zapatistes.

- Què és per a vosaltres la nova política o política moderna?

Existeixen encara partits que es pretenen d'esquerres i que entenen la política moderna com el joc convencional electoral, per a competir per posicions polítiques i corrupteles de diversa índole i repartir-se el pastís de les prebendes estatals. Som cada cop més aquells que varem perdre tota confiança en les classes polítiques, en els partits i el govern, i que considerem que no només són les persones sinó les institucions i aparells estatals mateixos els que s'han tornat inservibles: estan profundament corromputs i son contraproductius, produeixen el contrari del que se suposa que han de fer. La policia no dona seguretat, sinó el contrari: intimida, agredeix i mata o fa desaparèixer ciutadans. El sistema de salut emmalalteix; el d'educació genera ignorància i desigualtat; etcètera. Entenem la política com l'esforç autònom dels ciutadans per a governar-se a sí mateixos, reorganitzar la societat des de baix i construir en el procés noves institucions que assegurin una nova forma de democràcia.

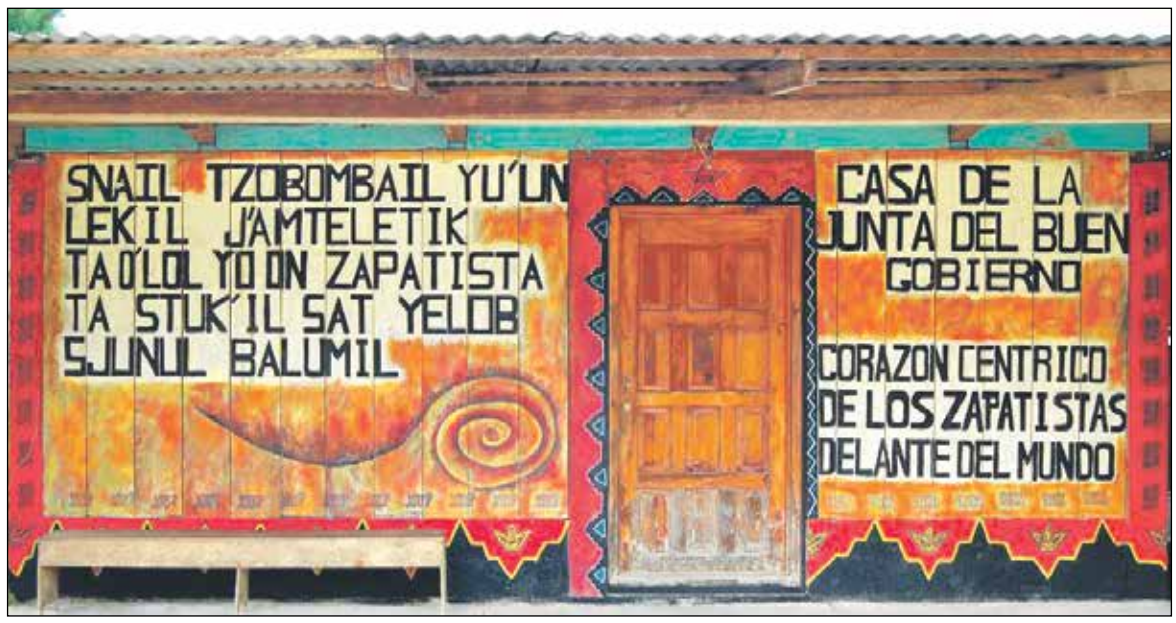

- Quina és la vostra postura davant els processos post-revolucionaris dels governs d'Amèrica Llatina?

Aprecio el que han fet per alleujar les condicions de pobresa extrema en els seus països i alguns aspectes de les seves polítiques públiques. Alhora, penso que són font contínua de confusió i falses expectatives. No són el que diuen ser o el que molts encara creuen. Han concertat una aliança amb el capital i en nom de diversos ideals progressistes, o fins i tot revolucionaris, exerceixen un control més o menys autoritari sobre la població i els moviments socials, per aplicar fórmules d'enginyeria social que, al meu parer, no només són obsoletes sinó contraproductives. Com ha dit Raúl Zibechi, pretenen governar per a la població, però sense ella, i en molts casos contra ella.

Lula va afirmar en 2010 que els resultats de les seves polítiques "són tot el que l'esquerra somiava que es fes". Se sent orgullós de que en la seva gestió 36 milions de brasilers ingressessin dins de la classe mitjana, és a dir, adoptaren el consumista i destructiu American way of life... "Un obrer metal·lúrgic", va dir amb orgull, "està fent la major capitalització de la història del capitalisme. Abans em tancaven les portes pensant que jo era el devorador del capitalisme". Hi ha un ampli sector de l'esquerra que comparteix aquesta satisfacció i celebra aquests resultats. Van aplaudir el seu Programa de Aceleración del Crecimiento i la seva aliança amb empresaris "amb una forta visió nacional i desenvolupista" i amb les corporacions transnacionals, igualment desenvolupistes. Segons Lula, si Crist tornés s'aliaria amb Judas per aconseguir els seus propòsits. Tots els mitjans van semblar bons per les elevades finalitats, que van posposar la justícia social i la protecció ambiental. Tot s'hi val en aquesta competència desenfrenada.

Segons Alvaro García Linera, vicepresident de Bolívia, home de formació marxista i prominent teòric de l'experiència boliviana, els treballadors del seu país "són avui els centres de decisió política i bona part de l'economia de Bolívia". L'Estat és "bàsicament posneoliberal i de transició poscapitalista. És el principal generador de riquesa del país, i aquesta riquesa no és valoritzada com a capital. L'Estat no es comporta com un capitalista col·lectiu propi del capitalisme d'Estat, sinó com a redistribuidor de riqueses col·lectives". Tot i això, aplicar una part de la plusvàlua generada per les entitats públiques a una política assistencial o redistributiva no canvia el caràcter del règim i en realitat és una funció típica dels administradors estatals del capitalisme. Gustavo López, que encapçala a Uruguai el partit anticapitalista Unidad Popular, que buscava desplaçar el Frente Amplio, va assenyalar en el seu moment que aquest promou la despulla i el saqueig i que Mujica va canviar el seu antic somni de transformar el món per la simple administració del capitalisme. Tots els anomenats governs "progressistes" d'Amèrica Llatina, Argentina, Bolívia, Brasil, Equador, Veneçuela o fins i tot Cuba van prendre la decisió d'associar-se amb el capital transnacional en nom del nacionalisme, la lluita antiimperialista i banderes semblants.

A Ecuador, en ocasió de la revolta policial, les organitzacions indígenes van assenyalar que no els hi semblava democràtic un govern dedicat "a atacar i deslegitimar els sectors organitzats, com el moviment indígena, els

LES FRASES

"Les normes que regulen la convivència de les i els zapatistes es formulen i aproven des de les comunitats, els municipis i les zones (els Caracoles de les Juntas de Buen Gobierno)"

"Som cada cop més aquells que varem perdre tota confiança en les classes polítiques, en els partits i el govern. Considerem que no només són les persones sinó les institucions i aparells estatals mateixos els que s'han tornat inservibles"

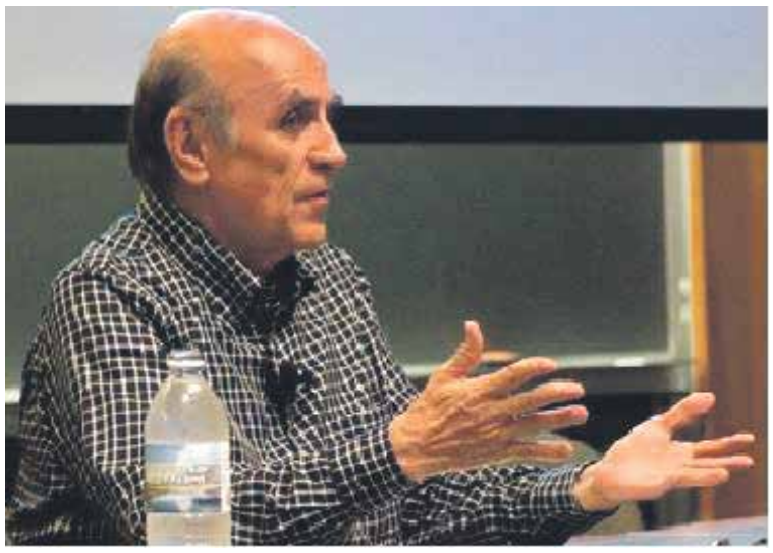

LES FRASES

“Entenem la política com l’esforç autònom dels ciutadans per a governar-se a sí mateixos, reorganitzar la societat des de baix i construir en el procés noves institucions que garanteixin la democràcia”

“El govern mexicà no cessa en les seves provocacions i agressions en territori zapatista”

“Rebutgem totes les formes de colonització i les actuals fórmules que tracten de rescatar el capital del seu desastre i impulsen l’acumulació per despossessió. Som obertament anticapitalistes i antipatriarcals”

sindicats de treballadors, etcètera”, que ha deixat intactes les velles estructures de poder “dins dels aparells d’Estat”. Van manifestar el seu rebuig a la política econòmica i social del govern i van exigir que abandonés la seva actitud autoritària contra els sectors populars, la seva criminalització de la protesta social i la seva persecució als dirigents socials.
Tot i això, existeix a Amèrica Llatina una altra esquerra que mai es va rendir a Lula o als seus equivalents en altres països. Reconec els seus mèrits. No redueix la seva gestió als escàndols de corrupció que van afectar la gestió de Lula, habituals en els governs “d’esquerra”. Però també observa a l’ombra. Lula va acabar la seva gestió en un país en què l’1% de la població posseeix el 46% de la terra laborable. S’explica així la tensió que hi va haver sempre entre el seu govern i el Movemento dos Sem Terra, o la que es va ampliar contínuament amb els ambientalistes o amb qui li van exigir una reforma laboral i de pensions, que va evitar per protegir el creixement i l’acumulació.
L’esquerra que avui s’estén en els moviments socials llatinoamericans ha après les lliçons que van deixar el nacionalisme, l’estatisme i el desenvolupisme, amb el seu menyspreu per la natura i la justícia social. És una esquerra que es resisteix a pensar com a Estat i s’ocupa de reorganitzar la societat des de la base i reconstruir el poder polític. Concentra l’obstinació en la llibertat i la justícia i cancel·la la separació entre mitjans i fins: la societat que es busca apareix ja en la forma de la lluita.

- Vas participar en la negociació dels acords de San Andrés… En quin estat es troben aquests acords, actualment, després del seu incompliment? Com ha actuat l’EZLN en pro d’aquests acords?
Vaig tenir l’honor de ser un dels assessors dels zapatistes en les seves negociacions amb el govern, les que van conduir a la signatura dels Acuerdos de San Andrés, els quals incloïen una reforma constitucional. La Comisión de Concordia y Pacificación (COCOPA) del Congreso Federal, amb representants de tots els partits, va acordar amb els zapatistes una iniciativa de reforma que va ser explícitament acceptada pel govern. Aquesta iniciativa, que es va anomenar “la ley COCOPA”, va rebre un ampli suport: milions de persones i milers d’organitzacions la van recolzar. No hi va haver una sola organització que s’hi oposés. Mai abans una disposició legislativa havia rebut tant recolzament a Mèxic. Però successius presidents i congressos van trair la voluntat popular, no van honrar la seva signatura i van produir una contrareforma.
Els zapatistes van decidir llavors aplicar els acords al seu territori. Així ho han fet. Amb limitacions, com molts altres pobles intenten portar també els Acuerdos a la pràctica.

- Com ha sigut la repressió i persecució policial cap als zapatistes després de la promulgació de la Ley de Concordia y Pacificación al 1995?
El govern de Mèxic no ha deixat d’aplicar una estratègia contrainsurgent contra els zapatistes en tot aquest temps. Utilitza per a això tota mena d’eines, incloent grups paramilitars i agressions directes. Programes socials de tota índole formen part d’aquest repertori contrainsurgent. No s’ha atrevit a intervenir directament en l’àrea zapatista protegida per la llei, amb la policia o l’exèrcit, però no cessa en les seves provocacions i agressions.

- El 2006, l’EZLN va iniciar una nova etapa amb la mobilització “La Otra Campaña”. Quins objectius perseguia?
El 2006 l’EZLN es va plantejar crear una opció per als que no confiaven ja en el procediment electoral. Que la gent sàpiga, deien, que hi ha també un altre camí.
En comptes de les campanyes electorals, “La Otra Campaña” va ser un intent d’aconseguir que la gent se sentís a si mateixa i tractés d’articular les seves percepcions i esforços. El Subcomandante Marcos, com a Delegado Zero, va recórrer bona part del país per a aquesta finalitat... fins que es va veure obligat a aturar el recorregut, després de diversos incidents en el camí i en particular per la repressió d’Atenco. Es van crear nombrosos grups, a tot el país, concentrats en l’activisme local, que a poc a poc es va començar a articular. El 2014 van abandonar el lema de “La Otra Campaña” i van adoptar l’emblema de la Sexta Declaración de la Selva Lacandona, un notable document col·lectiu dels zapatistes que sintetitza la postura zapatista assumida actualment per moltes persones. Cada vegada més, ens tractem d’articular sota el lideratge dels pobles indis.

- Quina és la postura de l’EZLN com a revolucionàries davant de l’hegemonia europea i el món de la teoria revolucionaria contaminada d’economicisme eurocentrista?
Han fracassat tots els intents de posar una marca de fàbrica determinada sobre el moviment zapatista: marxistes, guerrillers, guevaristes, anarquistes i altres. No hi té cabuda en cap d’elles. S’haurà d’acceptar que han creat una nova categoria: zapatistes, neozapatistes... Rebutgem totes les formes de colonització i les actuals fórmules que tracten de rescatar el capital del seu desastre i impulsen l’acumulació per despossessió. Som obertament anticapitalistes i antipatriarcals. En la teoria i en la pràctica, tornem la política i l’ètica al centre de la vida social i expulsem l’economia.

- Com heu aconseguit trencar amb això per a construir una cultura política fora de les lògiques de dirigisme i patriarcat?
Els zapatistes van plantejar des del principi la necessitat d’impulsar una altra manera de fer política. No busquem “prendre el poder” de dalt, com si fos una cosa que convé conquerir per fer des d’aquí la revolució o qualsevol altra cosa. Intentem reorganitzar la societat des de baix i a l’esquerra. Potser la seva frase més radical és la que sosté que només són gent comuna, homes i dones ordinaris, i per tant inconformes, rebels, somiadors. En comptes de líders, partits i avantguardes, plantegen teòrica i pràcticament una cultura política basada en la gent comú i el lideratge dels pobles indis, que són font d’inspiració i comparteixen la seva experiència centenària de resistència.
És possible que la societat que han creat en zona zapatista sigui la primera que ha aconseguit trencar l’espinada de la mentalitat patriarcal que domina en el món durant els últims 5.000 anys. Semblen conscients que han entrat en fallida les veritats i les institucions amb les que ens governen els últims segles, amb els paradigmes de la modernitat i el capitalisme, o els models leninistes de revolució i transformació social basades en la enginyeria social, la construcció des de dalt. Demostren a la pràctica, quotidianament, que és possible anar més enllà del capitalisme i del patriarcat i abandonar tot dirigisme al construir un món nou, que com sempre neix en el ventre de l’antic.

- Cap a on es dirigeix ara Mèxic? Ha tornat el PRI? Què signifiquen els terribles fets d’Ayotzinapa en aquest context?
Encara utilitzen la franquícia del PRI una coalició inestable de màfies de tota índole, que s’han dedicat a subordinar el país a interessos estrangers i a corrompre totes les institucions. Vivim ara enfonsats en fang social i polític: s’ha tornat impossible distingir entre el món del crim i el món de les institucions. Ayotzinapa va aportar evidència pública d’aquesta situació. Ja és impossible negar l’atroç combinació.
No es tracta d’un “narcoestat”, com si els criminals s’haguessin apoderat dels aparells estatals, o un “estat fallit”, com ens va anomenar el Departament d’Estat dels Estats Units, ubicant-nos en la mateixa condició que el Congo i Pakistan. Les institucions governamentals de Mèxic, en els tres nivells de govern, segueixen sent administradores estatals del capital. Per mitjans corruptes i il·legals han estat venent el país i estimulen el pitjor tipus de guerra civil, quan no se sap ja qui es baralla contra qui. Han provocat que més de la tercera part dels mexicans visquin fora de Mèxic i han creat una situació econòmica, social i políticament desastrosa. Tot això forma part de la reacció de les classes polítiques i de governs en pànic davant una insurrecció pacífica i silenciosa que avança tots els dies. Ayotzinapa ha consolidat i ampliat considerablement la consciència pública de la situació.
Estem en resistència. El Primer Festival Mundial de las Resistencias y las Rebeldías contra el Capitalismo – on els de dalt destrossen, nosaltres reconstruïm – que es realitza del 21 de desembre del 2014 al 4 de gener del 2015, ha reunit a persones, col·lectius i grups de tot Mèxic i de més de 20 països. Convocat pels zapatistes i el Congreso Nacional Indígena, representa un esforç d’enorme importància per a reflexionar sobre la situació i articular obstinacions nacionals i internacionals, amb la finalitat de resistir l’horror actual, reorganitzar la societat des de baix i avançar en la construcció del nou món.

- Quina és la teva opinió de les noves relacions entre els Estats Units i Cuba?
Necessitem més àmplia perspectiva per comprendre el seu significat. Sens dubte contribuiran a alleujar a curt termini la situació de Cuba i crearan possibilitats d’acabar amb el bloqueig, imposant a l’illa nous riscos i amenaces, així com oportunitats.
Des del meu punt de vista, el que s’acaba d’anunciar pot interpretar-se com un símbol de l’extinció de l’imperi nord-americà que a Amèrica Llatina hem patit durant més de 150 anys, i el que a Mèxic li va costar la meitat del seu territori i ha imposat un enorme preu social i polític a la regió.
Estats Units segueix intentant mantenir la seva hegemonia i influir de forma determinant en la que ha sigut tradicionalment la seva zona d’influència, en particular per a facilitar la despulla que caracteritza la fase actual. La decisió recent, que representa sens dubte un viratge en la política nord-americana, implica el reconeixement de que Estats Units no pot seguir fent el que feia, però no suposa l’abandonament dels seus afanys de dominació.

Sense fronteres

Crims de guerra de l'Aviació Italiana durant la Guerra Civil

La lluita contra l'oblit i la impunitat: judici a Espanya pels morts causats pels bombardejos italians

Pasqual Aguilar

En la Guerra Civil Espanyola es van experimentar nous mètodes bèl·lics. Entre ells, l'aviació va adquirir un protagonisme decisiu. Una forma d'utilitzar la força aèria va consistir en el bombardeig indiscriminat i sistemàtic sobre la població civil. Així es va convertir la rereguarda en front de guerra i es van vulnerar tots els tractats i convenis internacionals que es van signar al finalitzar la Primera Guerra Mundial.

Giulio Douhet, general italià, va ser un dels primers en teoritzar sobre la participació de l'aviació en els conflictes bèl·lics. El 1929, Douhet escriu: «L'objectiu de la lluita bèl·lica ha canviat: ja no és la força de l'adversari, és la resistència moral de la nació enemiga […] Sobre aquesta cauran els cops més formidables […] es desencadenarà una carrera espantosa cap a la massacre».

A la fi de juliol de 1936 Franco ja comptava amb el suport del feixisme europeu, que va ser determinant per a aconseguir la victòria. En la guerra aèria Mussolini va contribuir amb la Aviazione Legionaria i 764 avions. Hitler va aportar els militars que formaven part de la Legió Còndor i 277 avions. El conflicte espanyol també va servir com camp de proves per a les aviacions italiana i alemanya, que estaven desenvolupant armament i tecnologia aplicats a l'eficàcia destructiva [1]

La ciutat de Barcelona va ser una de les més castigades pels bombardejos de la Aviazione Legionaria. Mussolini va ser responsable directe dels moments més àlgids de la fustigació durant els dies 16, 17 i 18 del mes de març de 1938, en els quals van morir més de mil persones.[2] La brutalitat dels bombardejos de saturació va tenir tant eco internacional que Franco, després de trenta-sis hores d'atacs ininterromputs, va enviar a Roma dos telegrames ordenant parar l'acció immediatament.

Fins a ara les iniciatives polítiques empreses en el parlament català i en l'italià perquè Itàlia demani perdó han fracassat. Itàlia, al contrari que Alemanya, s'ha negat sempre a assumir qualsevol responsabilitat institucional derivada de la intervenció feixista.

Setanta anys després dels fets, el 2009, es va fundar a Barcelona l'associació AltraItàlia, que va agrupar a ciutadans d'origen italià residents en la ciutat. Gents que provenien d'un ampli espectre de l'esquerra i compartien un sentiment comú de vergonya i indignació per la banalització de la política que han generat els governs de Berlusconi. AltraItàlia criticava l'onada de revisionisme històric que sofreix la societat italiana i defensava la necessitat del record i la reparació a les víctimes del feixisme. L'Associació es va proposar portar a terme una acció judicial contra l'estat italià com resposta al negacionisme, a la falta d'excuses i compensacions i a les anomalies que planteja la realitat espanyola entorn de la memòria històrica.[3] Es va considerar a Itàlia responsable de crims de guerra i de lesa humanitat al bombardejar Barcelona entre el 13 de febrer de 1937 i el 29 de gener de 1939.

Els procediments judicials estableixen que les querelles han d'interposar-se contra persones concretes, en aquest cas els aviadors italians supervivents. Els demandants han de ser víctimes de l'acció dels denunciats. Els membres de AltraItàlia van iniciar contactes per a trobar persones que estiguessin disposades a denunciar els fets, comptant amb el suport jurídic i la personació en la causa de l'Associació. Dos veïns del popular barri marítim de la Barceloneta, durament castigat per la Aviazione Legionaria, van interposar les denúncies.

Al formalitzar l'acusació AltraItàlia declarava que: «Entenem la denúncia dintre d'un context de dret europeu i de construcció de les memòries compartides, però pensem que la reconstrucció d'aquestes memòries no és possible sense un clar i obert reconeixement de les culpes, que en aquest cas són particularment greus». L'Associació exigiria una indemnització simbòlica que comporti un acte oficial de disculpa. També proposava, en l'hipotètic cas que l'estat italià fos condemnat i obligat a reparar econòmicament a les víctimes, crear un fons per a la construcció i manteniment a Barcelona d'alguna infraestructura formativa o sanitària.

La denúncia es va presentar davant l'Audiència Nacional el 2 de juny de 2011 i, encara que es va admetre a tràmit, el tribunal es va declarar incompetent per raons d'àmbit territorial. Aquesta decisió deixava en suspens l'inici de les accions judicials fins que el passat 23 de gener de 2013 la secció X de l'Audiència Provincial de Barcelona es va fer càrrec de la querella i va iniciar el procediment judicial[4]. La decisió va ser històrica ja que per primera vegada s'obria un judici a Espanya sobre crims de guerra perpetrats pel bàndol franquista durant la Guerra Civil.

La denúncia ha destapat una mica més la llosa d'impunitat sobre la qual es fonamenta l'arquitectura jurídica, política i institucional de la marca Espanya

Aquesta situació era possible perquè els membres de la Aviazione Legionaria, cos expedicionari d'un país tercer que no havia declarat la guerra a la República, no queden protegits per la vergonyosa Llei d'Amnistia de 1977. Llei de punt final blindada per les posteriors lleis de Memòria Històrica que garanteixen la impunitat als criminals franquistes.

A pesar de la falta absoluta de col·laboració en aquesta iniciativa per part d'institucions i partits polítics, fidels també en aquesta ocasió al «pacte de l'Oblit», que ha marcat la mal anomenada transició espanyola, la interlocutòria de la secció X de l'Audiència Provincial recordava a la Generalitat de Catalunya i a l'Ajuntament de Barcelona la possibilitat d'actuar com part activa en el procés. Implícitament es recordava a aquestes institucions que el seu paper és el d'acompanyar i donar suport a les víctimes dels fets, tal com ha succeït nombroses vegades a Itàlia en els judicis contra els crims comesos per l'ocupant nazi al final de la Segona Guerra Mundial.

Una de les conseqüències concretes de la decisió judicial és que s'obre la via perquè altres poblacions afectades pels bombardejos emprenguin accions legals i es personin en el procés. L'acusació difon aquesta possibilitat a Catalunya i en altres territoris devastats per la Aviazione Legionaria, com en la vila baixaragonesa de Alcorisa.

Respecte als aviadors que estan vius, i podrien ser encausats per delictes imprescriptibles de lesa humanitat, es té notícia de l'existència de com a mínim quatre membres de la Aviazione Legionaria que van intervenir en la guerra d'Espanya. Una dificultat afegida per a la identificació dels responsables concrets dels bombardejos és que, com forma de protecció, les tripulacions entraven a Espanya amb identitat falsa.

La primera reacció de l'estat italià respecte a la denúncia va ser una declaració de col·laboració fidel amb la justícia espanyola. Al juliol de 2013, després de set mesos de silenci, el Ministeri de Defensa italià va respondre a la primera comissió rogatoria internacional que

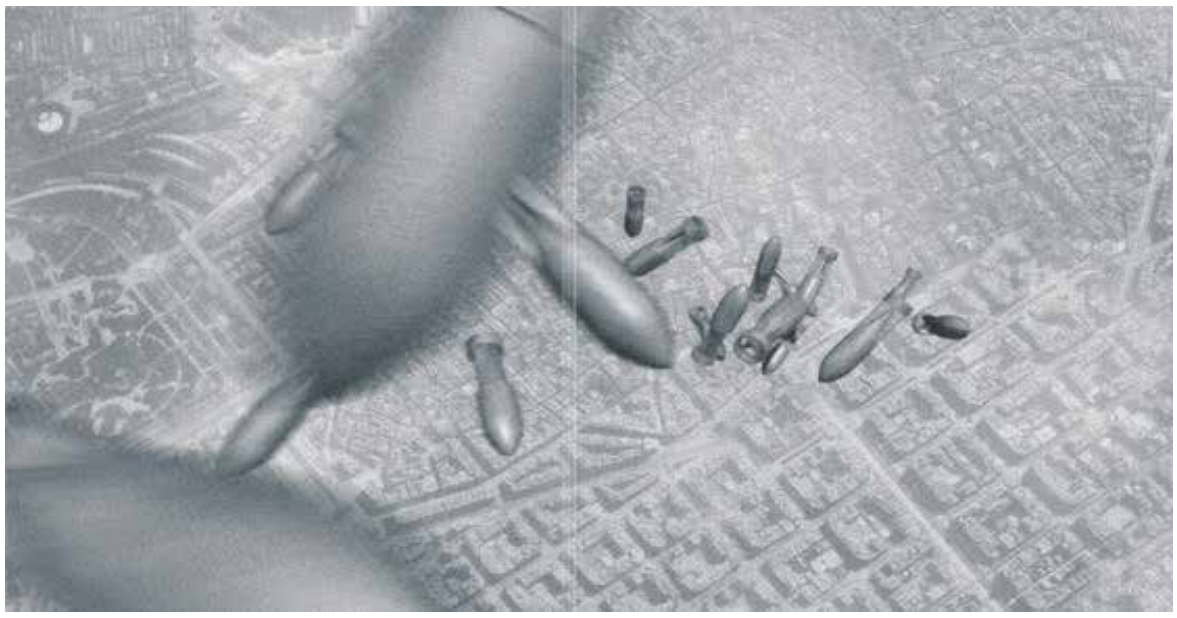

li demanava les filiacions i el parador dels membres de la Aviazione Legionaria amb base a Mallorca. Així es va facilitar a la magistrada titular del jutjat d'instrucció 28 de Barcelona, Olalla Ortega, un llistat incomplet d'oficials d'alta graduació de la Aviazione Legionaria que havien mort. Jaume Asens, un dels advocats dels denunciants declarava, «el Ministeri de Defensa només s'ha limitat a constatar la veracitat de les dades de quatre querellats identificats plenament per l'acusació».

Malgrat el requeriment de la jutge, l'estat italià no ha aportat més informació de tots els suposats participants en els bombardejos. La democràtica república italiana, com responsable civil subsidiària dels fets jutjats, és conscient que la dilació en el temps és el seu major aliat perquè es declari l'arxiu de la causa. D'aquesta forma l'estat italià incompleix els tractats jurídics bilaterals, europeus i internacionals que li obliguen a la col·laboració judicial.

Itàlia no es planteja realitzar cap acte simbòlic de desgreuge, ni de bon tros negociar una reparació econòmica, a pesar que la guerra de 1936-1939 va ser una bona operació per a les seves arques: Franco va saldar religiosament el deute de guerra mitjançant pagaments que es van allargar fins a la dècada dels seixanta.

Des de març de 2013 la jutge busca sense èxit als autors dels bombardejos. L'obstaculització a la justícia s'ha evidenciat durant la primavera passada, quan en els mitjans de comunicació apareixia la notícia que en el mes de març s'havia condecorat al ex aviador Luigi Gnecchi al complir els 100 anys. La ministra de defensa italiana, Roberta Pinotti, felicitava de manera elogiosa al pilot, que havia fet mèrits per accions de bombardeig entre 1935 i 1943. En la fotografia publicada de l'ancià Gnecchi se li veia lluir amb orgull, entre altres, la primera medalla al valor per la seva participació en la Guerra Civil Espanyola.

A partir d'aquesta notícia la jutge Ortega va tramitar la sol·licitud per a crear una nova comissió rogatoria a la justícia italiana i poder desplaçar-se i interrogar a Gnechi. Fins al moment les demandes de la jutge no han tingut resposta a pesar de les gestions que s'estan realitzant emparades en organismes de coordinació judicial de la Unió Europea. La demora ha provocat que els querellants, assessorats per l'historiador Xavier Domènech, plantegin una altra forma d'identificar als militars implicats. Els imputats van ser condecorats pel govern espanyol, gest que implicava el cobrament d'una pensió de guerra des de 1938 a 1943. Se sospita que algunes distincions comportaven la percepció d'una assignació vitalícia, pel que s'ha sol·licitat a la magistrada que requereixi les dades dels pensionistes de la Aviazione Legionaria al Ministeri de Defensa i al Ministeri d'Afers exteriors del govern espanyol. Segons Domènech, «aquesta informació no és secreta, només fa falta voluntat política per a fer-la pública i accessible.»

Mentre, el govern de Madrid i les institucions catalanes guarden silenci i miren cap a un altre costat. La passivitat és tal que no s'intueix ni un mínim incident diplomàtic per aquesta qüestió. Però mantenir indefinidament aquesta actitud abocava al ridícul institucional, pel que el passat 29 de desembre de 2014 el Ministeri de Justícia espanyol feia pública una declaració en la qual constrenyia al seu homòleg italià a emprendre una col·laboració inequívoca. Encara que sembli inaudit els representants institucionals dels bombardejats i els seus descendents es veuen forçats a actuar pel context internacional i fins a ara han evitat la possibilitat d'aconseguir justícia per als seus ciutadans. Una falta de reacció que demostra que la denúncia, aconsegueixi els seus objectius o no, ha destapat una mica més la llosa d'impunitat sobre la qual es fonamenta l'arquitectura jurídica, política i institucional de la marca Espanya.

Notes:

[1] En aquest sentit, recentment, s'ha divulgat el motiu dels bombardejos dels pobles de Benassal, Ares del Maestrat, Vilar de Canes i Albocàsser, a Castelló, comarca de l'Alt Maestrat. Aquestes poblacions estaven allunyades del front de guerra i no tenien valor estratègic. Veure Óscar Vives, membre del grup de Recuperació de la Memòria del segle XX de Benassal i coordinador de l'Exposició Experiments de la Legió Còndor en l'Alt Maestrat. Es pot consultar el seu article Experiments de la Legió Còndor a l'Alt Maestrat, 1938. Revista L'Avenç, Barcelona, nº 390, maig de 2013. Pàgines 37-43. L'accés als arxius de la Legió Còndor demostren que aquests atacs van tenir com objectiu comprovar la precisió dels bombardejos dels avions Stuka amb bombes de 500 quilograms.

[2] El 31 de març de 1938 el govern de la República sol·licitava a la Societat de Nacions que condemnés a Itàlia per aquests bombardejos. La petició argumentava que l'agressió violava una resolució que ja havia sancionat la Societat el 25 de juliol de 1932, en la qual es prohibia el bombardeig aeri sobre objectius civils. La resposta de la Societat de Nacions, d'enfocament limitat i legalista, es remetia a un Protocol signat en 1925 en el qual no es considerava aquest tipus d'atac. La petició va ser rebutjada. La debilitat de la Societat de Nacions enfront de les accions cada vegada més violentes del nazi-feixisme va alimentar un ambient d'impunitat que duria a cometre innombrables crims durant la Segona Guerra Mundial.

[3] L'ONU ha recordat reiteradament als diferents governs espanyols que la Llei d'Amnistia de 1977 no és d'aplicació per als crims de lesa humanitat que es van produir a Espanya durant més de 40 anys. Després d'un any d'investigacions, el Grup de Treball de l'ONU sobre Desaparicions Forçades o Involuntàries i el Relator de l'ONU per a la Veritat, Justícia, Reparació i Garanties de No Repetició van presentar el mes de setembre passat els seus informes sobre els crims del franquisme davant l'assemblea del Comitè de Drets Humans de l'ONU. Tant el Grup de Treball com el Relator exigeixen a Espanya que corregeixi de forma immediata la desatenció que pateixen les víctimes del franquisme. També recullen en els seus informes l'omissió en els programes escolars d'aquesta part de la història, l'escassa operativitat de la Llei de Memòria Històrica i el desenteniment de l'administració de Justícia en el descobriment i l'exhumació de fosses. Espanya és el segon país del món, després de Cambotja, que té el nombre més alt de desapareguts i de fosses comunes pendents d'exhumar.

[4] AltraItàlia va aconseguir el seu objectiu inicial però es van produir divergències polítiques entre els seus membres. D'una banda es va afermar en els òrgans de l'Associació una tendència posibilista que plantejava l'enteniment amb les institucions i el rebuig a exigir compensacions econòmiques a l'estat italià. D'altra banda, la majoria dels components de l'Associació no estaven disposats a conformar-se amb arrencar a l'estat italià solament un acte simbòlic de disculpa, desestimaven practicar la vella política de sigles, passadissos i negociacions i deixar de costat el discurs reivindicatiu. Aquest grup d'activistes va abandonar AltraItàlia i va assumir les responsabilitats derivades de la denúncia: recerca d'informació, coordinació amb advocats, historiadors, associacions memorialistas i altres moviments socials, realització de jornades i de tot tipus d'actes divulgatius…

** Pasqual Aguilar és membre de El Lokal de Barcelona. Article publicat a El Agitador.*

Social

Seguretat versus llibertat. Un debat amb trampa

Ermengol Gassiot

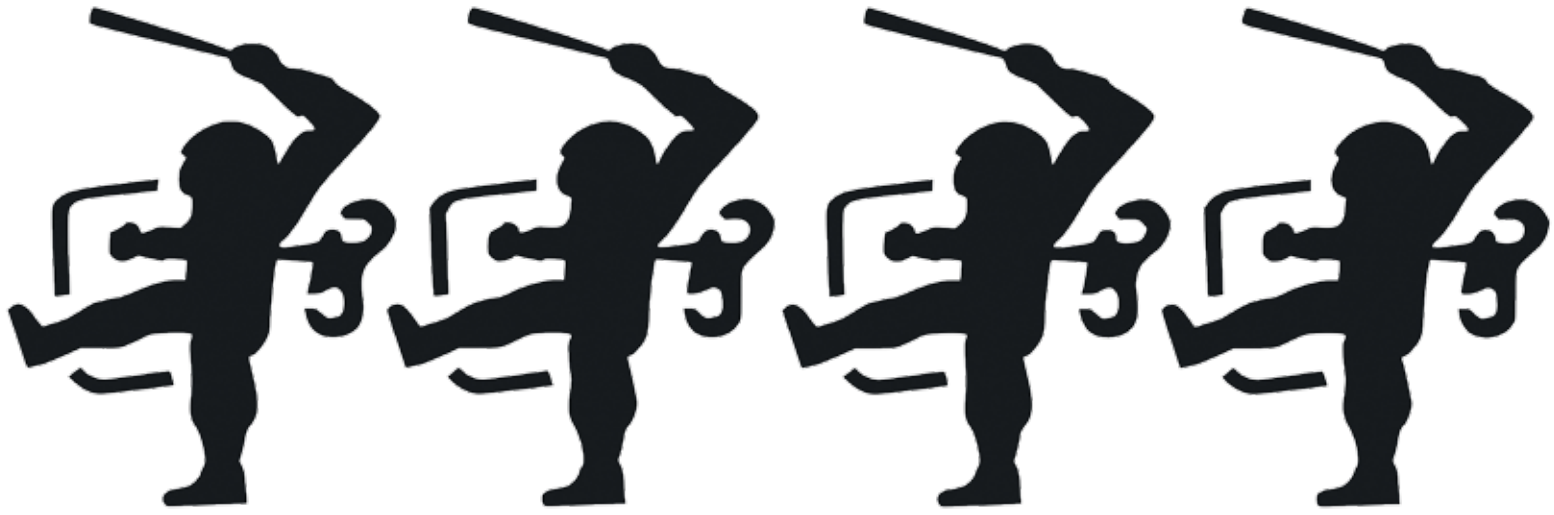

Quantes vegades hem sentit que les noves polítiques de seguretat dels estats europeus i els Estats Units després de l'11-S han hagut de restringir alguns drets individuals i llibertats públiques? Jo, personalment, moltes. És un debat que periòdicament va sortint en els mitjans. Determinades excuses semblen idònies per fer-ho. La més recent, la matança d'aquest mes de gener al setmanari francès Charlie Hebdo. Durant els dies posteriors d'aquells fets, entre d'altres coses, hem assistit a diverses tertúlies a ràdios i televisions, o columnes als diaris, on hi confluïen les paraules "seguretat" i "llibertats i drets". Una darrera l'altra. I, en la mateixa línia, les declaracions d'una part important de la classe política.

Tot plegat ha contribuït a crear una narrativa on una i altra, irremeiablement, s'oposen. Per garantir la seguretat, en alguns moments, cal deixar en suspens algun dret, ens han anat repetint. O, en una versió suavitzada, cal mirar de garantir la seguretat sense afectar les llibertats públiques, plantegen unes altres veus. En la seva diferència d'èmfasis, no obstant, unes i altres construeixen això que ara mateix està tant de moda dir, en la gent que es dedica a la política, que és un relat. Un relat on clarament, i de manera matxacona, es contraposa seguretat i drets, seguretat i llibertat. Ho vam veure clarament als Estats Units i en l'aprovació de la USA Patriot Act l'octubre del 2001, en plena histèria post 11-S i amb Bush fill justificant la seva deriva encara més autoritària. De manera similar, tot sembla indicar que a Europa, ara amb l'excusa dels fets de París, els diferents governs europeus s'estan traient de la màniga iniciatives similars. A l'Estat espanyol el govern Rajoy va córrer a presentar un primer document d'un futur projecte de Llei de Seguretat Nacional a la roda de premsa posterior al Consell de Ministres del 16 de gener, tot just 9 dies després de l'atac al Charlie Hebdo. I, de fet, diria que a ningú ens ha sorprès massa que ho hagi fet. Plou sobre mullat poques setmanes després de l'aprovació de la Llei Mordassa.

Des del meu punt de vista, el debat entre seguretat i drets/llibertats és un autèntic parany, una trampa ben dissenyada i meditada. De fet, si molts de nosaltres percebéssim com un risc real que algú ens apuntés una pistola al cap i premés el gatell, no acceptaríem que la policia entrés sense cap ordre a casa nostra per a "salvar-nos"?. Possiblement si, encara que en el camí renunciéssim a algun dret, com el de la inviolabilitat del domicili. Tal i com està construït el debat actualment, les suposades esquerres i la dreta juguen cadascú el seu rol, els uns defensant unes mesures policials i judicials més dures i, els altres, una versió més maquillada. En aquest esquema, no obstant, poc a poc hi ha més elements legals que permeten a la policia controlar a persones, a les administracions sancionar els usos de l'espai i a la judicatura perseguir conductes. Tot per la nostra seguretat, ens diuen. Càmeres, detectors de metall, escorcolls, reixes, etc.

Qui crea la psicosi sap que, com a moneda de canvi, tindrà la gent amb por ben dòcil i disposada a acceptar allò que se li plantegi com antídot al perill

Qui crea la psicosi sap que, com a moneda de canvi, tindrà la gent amb por ben dòcil i disposada a acceptar allò que se li plantegi com antídot al perill. I així, el relat (que diuen), creix i s'enforteix. Tot aquest teatre funciona també amb aquells que diuen que no es pot sacrificar la llibertat a canvi de seguretat. En són una peça necessària. Sota una aparent oposició al relat/teatre de la seguretat pública aconseguida a cop de repressió, opinions d'aquest tipus també construeixen la dicotomia que esmentava al principi: seguretat versus llibertats i drets. I com deia, la tria en una situació de pànic, està servida.

Davant d'això, hi ha diversos antídots. El primer és defugir del discurs de la por. És molt més improbable que a mi em mati un integrista en un metro que no pas mori a conseqüència d'un accident o una patologia derivada de la meva feina. Jo i la resta. De fet, tal i com estan les coses, moren més persones sota custòdia policial al conjunt de l'Estat, o a les presons, que no pas a mans de "fanàtics islamistes". O dones a mans de les seves parelles. No m'estendré en aquest punt, però és molt important ser conscient de les circumstàncies en les que vivim i, per tant, d'allò que ens pot ser lesiu, i no lliurar-nos a una por que, a més, ni tant sols construïm nosaltres. Un dia tenim pànic a l'Ebòla o la Grip A i l'altre a un terrorista sanguinari. Sempre seguint els dictats dels mitjans de comunicació.

El segon, i del que en vull parlar més, és la fal·làcia de la "seguretat" que ens venen. Realment les mesures que s'han anat promovent i s'estan proposant amb l'excusa de la seguretat ciutadana o la seguretat nacional ens fan tenir més garanties? Perdoneu-me que ho negui. No crec que permetre que la policia ens pugui detenir pel simple fet de tenir determinats llibres em faci anar més segur per la vida. O perquè consideren que puc estar preparant segons què, malgrat no tenir-ne cap prova. Tampoc crec que em faci viure més tranquil saber que si protesto davant d'un hospital perquè han tancat un determinat servei seré castigat amb una multa. O per gravar a un policia pegant-me a mi o a qualsevol altre. De la mateixa manera que tinc molt clar que la policia aturant sistemàticament immigrants o entrant als locutoris per a demanar-los la documentació, o els CIE's, tampoc no contribueixen a que les nostres vides siguin ni més segures ni més fàcils. De fet, al contrari. Penso que uns treballadors atemorits i privats de drets, pel fet de venir de fora la UE, són carnassa pels empresaris i els permeten baixar sous i endurir les condicions de treball.

A mi, personalment, la por em ve de les suposades polítiques de "seguretat". De la impunitat que hem vist tantes vegades, ja sigui en el cas del 4-F, en el del Yassir del Vendrell o en tants d'altres. De la paradoxa que siguin les víctimes, com l'Ester Quintana, les que han de justificar que són víctimes fins i tot davant dels seus botxins. De la tranquil·litat amb la que el teu cap et fa fora de la feina com si fossis un kleenex fet servir. I, sobretot, de la docilitat amb la que una part important de la població accepta sovint aquestes situacions.

M'imagino que tertulians i opinadors han fet bé la seva feina construint un relat, alimentant un debat trampós centrat en alternatives falses.

** Ermengol Gassiot és Secretari General de CGT Catalunya*

Els gestors de la vida

Mireia Redondo

Podria començar fent un assaig sobre què és la llibertat d'expressió o de si la funció del sentit de l'humor és trencar tots els límits. Podria parlar de l'element subjectiu que pot condicionar el concepte que cada una té sobre la llibertat d'expressió, elucubrant sobre si cal o no fer broma de tot. Podria trepitjar el terreny dels sentits i discernir quin és més important, el de qui satiritza o el de qui és objecte de la ironia. I, com no, parlar de que comporta traspassar els límits de les persones.

Però embarcar-me en metafísica des d'una irreal neutralitat, objectivitat o asèpsia, no va amb mi. No en tinc prou. He d`afegir un ingredient a totes aquestes qüestions: el privilegi. Ens agradi o no parlem des de l'avantatge i això ens facilita ignorar la violenta vivència quotidiana de les nostres veïnes. Les mateixes musulmanes, ja siguin les titulades, ja siguin les de la perifèria precària, fa anys que ens parlen de racisme i islamofòbia i no sembla que hagi sigut un tema preferent per a nosaltres. I això ens passa perquè no ens afecta: ignorar i qüestionar el que relata qui rep aquesta violència sistèmica i diària és, efectivament, actuar des del privilegi. Potser en el fons amaguem un cert pòsit de dubte o de por i estem una mica empeltades per la campanya de la histèria col·lectiva, i ens preguntem què hi ha darrera aquella barba, aquell niqab o aquella cançó que no entenem. Sense voler, fins i tot, de vegades busquem quins són els "bons".

Per a analitzar fets com els ocorreguts a l'estat francès hem d'intentar no caure en tòpics i ser conscients que vivim en la metròpoli i així hem estat educades, en la mentalitat dels colonitzadors i civilitzadors. Així s'explica per què una gran quantitat de persones i organitzacions musulmanes han repetit que condemnen els fets, quasi fins demanar disculpes, i procurant explicar i aclarir, per enèsima vegada, que l'islam no és això. I tot i així n'hi ha que encara volen més disculpes i rebuig, perquè es dóna per suposat que s'han de justificar més.

Han de ser molt millors que nosaltres perquè se'ls considera "de fora". Són forasters, per tant han de donar explicacions. Són els altres, són l'alteritat en la que posem el focus per no mirar-nos les vergonyes. I no parlo només de les vergonyes més evidents (guerres, invasions, explotació, blindatge de fronteres, lleis d'estrangeria….) que ja són molt miserables.

Parlo de les nostres actituds i quotidianitats, aquest deix missionerista i civilitzador que ens permet tantes llicències. No sé si som conscients de la pressió i el control social que s'exerceix sobre aquests "altres diferents". I no ens despentinem gaire. Hem pensat com deu ser tenir ulls a sobre dia rere dia? Realment importa que vesteix la Najat, si mai m'ha importat la roba de la Carla? Què en trec de criticar el que menja o beu el Saïd si mai he tingut interès pel que ingereix la veïna Carme? I perquè de vegades em fa la impressió que mirem el nostre amic o company àrab com la nostra coartada o quota? Perquè ens ofusquem pensant perquè no s'organitzen (com nosaltres, s'entén)?

En general, potser no pensem quines conseqüències té la mania de fer avaluacions de les conductes de les altres quan no són les que esperem. I no sé què fem per a capgirar aquestes dinàmiques.

Diuen que van poder escoltar l'home que va actuar al supermercat Koscher dient als hostatges "vosaltres els heu votat i sabeu que no tenen problemes per fer una guerra (…) per què no els dieu que deixin en pau als musulmans? No ho feu això!". A mi em fa pensar en una enorme càrrega de patiment.

Jo no vull fer sang, aquí, i explorar qui va fer tot això. Ni tampoc vull posar en qüestió el patiment de ningú. De fet, iniciar el joc de posar morts a una balança és saber que sentiré vergonya. Per no dir coses més grosses. El que vull fer és posar de manifest que no podem posar tanta facilitat als que gestionen la vida humana, perquè, sí, aquells hipòcrites de la fotografia gestionen moltes vides i moltes morts.

No em crec els seus psicodrames que diuen que som uns pobres lliures amenaçats. I, sí, deserto del món d'aquests bordegassos, perquè no els reconec ni els vull ajudar a exercir les seves hegemonies.

Deserto de la seva estratègia de fer servir les dones com a territori de conquesta en el que som objectes (i no persones), ja sigui les que es destapen com les que es tapen. Que quan es cobreixen no es tapen el cervell, ni els sentiments, ni els drets, per cert. Em planto per què no suporto veure que fan del cos i el look de les dones un acudit, un corpus legal o un judici. Jo en tinc prou de que ens facin ser un nivell de mesura del grau de democràcia de les col·lectivitats, de que identifiquin occident amb llibertat femenina i de que ens tractin com les dones del clan perfectament alineades contra les dones de l'enemic.

Aquests dies m'he reafirmat en la meva insubmissió sistemàtica per què crec que la caricatura d'aquesta Europa gastada, pedant i vella ha estat molt més evident i constant als mitjans i els salons que a les barriades. No podem deixar via lliure als gestors de les morts i les vides, si amaguem el cap sota l'ala, en moments crucials políticament i social com aquest, tornarem a obrir portes que, potser, no vam saber tancar.

** Mireia Redondo, precària visiblement feminista i afiliada de la CGT del Baix Penedès. Article publicat a xarxapenedes.cat*

CGT exigim la revisió del Cas #4F i responsabilitats polítiques, judicials i policials i l'exhoneració dels condemnats

Federació Local CGT Barcelona

La CGT exigim, no solament que es porti a la Fiscalia el cas 4-F i que es reobri el cas, sinó que tots aquells que des dels estaments polítics, judicials i policials han participat en aquest muntatge siguin fulminantment destituïts i no puguin ocupar càrrecs públics.

Polítics que canvien de versió o que ara se sumen al carro després de veure la indignació ciutadana; policies que van detenir indiscriminadament a persones que després van ser condemnades en un acte de venjança pel seu company malferit, sense importar-los en absolut trobar el responsable, només buscaven venjança; jutges als quals les proves forenses no els influeixen per buscar la veritat sinó que condemnen basant-se en la paraula d'uns policies posteriorment condemnats, entre d'altres motius per mentir i torturar. Exigim que s'acabi amb la suposada veracitat dels testimonis dels policies en els judicis. Aquesta Llei és arbitrària i injusta, ja que constantment s'estan produint condemnes, no amb proves irrefutables sinó pels testimonis policials als quals els jutges els atorguen credibilitat, especialment després de demostrar com la policia emparant-se en la legalitat, redacten atestats que desvirtuen els fets, i que són admesos en els jutjats com prova de càrrega, encara que en la majoria dels casos puguem demostrar que no recullen la realitat.

Des de la CGT no tenim molta fe en què es faci justícia en majúscules i s'arribi al fons del muntatge, ja ens agradaria, però el sistema quedaria molt tocat i la poca credibilitat que li queda s'esfondraria.

CGT denuncia la concessió d'incapacitat als guàrdies urbans condemnats per tortures

CGT Catalunya denúncia el cas a Inspecció de Treball, a l'INSS, a l'ICAM i a l'Oficina Antifrau

Secretariat Permanent del Comitè Confederal de CGT Catalunya

La CGT de Catalunya va presentar el passat divendres 23 de gener dues denúncies contra la concessió d'incapacitat permanent als guàrdies urbans de Barcelona, Bakari Samyang Davila i Víctor Bayona Viedma davant Inspecció de Treball, a l'Institut Nacional de la Seguretat Social i l'Institut Català d'Avaluacions mèdiques (ICAM).

Ambdós agents estan condemnats per fals testimoni i tortures al ciutadà de Trinidad i Tobago Yuri Jardine i actualment estan complint una pena de dos anys de presó. També van estar involucrats en els fets del 4F com a presumptes responsables dels mateixos greus delictes i que van ser peça clau en el judici del cas 4F.

Demanem la revocació d'unes concessions arbitràries, simultànies i que coincideixen en el temps amb l'entrada a presó dels torturadors.

Des de la CGT de Catalunya considerem que l'impunitat facilita que es repeteixin els mateixos comportaments en el futur. Recordem com 4 mossos d'esquadra condemnats per tortures van ser indultats dues vegades pel govern espanyol tot just fa 2 anys i escaig.

No oblidem tampoc els 4 anys complerts pels responsables del GAL, dels 75 de condemna per tortures i assassinats. Tots ells, també, rebent pensions vitalícies pagades pels ciutadans.

Denunciem unes pràctiques immorals sobre comportaments aberrants que busquen només garantir la fidelitat dels cossos policials al poder polític, enviant un missatge molt perillós, doncs no importa el que facis rebràs l'ajuda adient.

El cas és, a més, un escarni pels milers de treballadors i treballadores que pateixen malalties cròniques i que són ignorats un i altre cop pel mateix ICAM que premia torturadors.

La CGT farà tot el possible per combatre tota impunitat i seguirà combatent les injustícies als centres de treball i el carrer amb la màxima determinació que demanen els temps que vivim.

Posteriorment, després de denunciar aquests casos a Inspecció de Treball, ICAM i INSS, el 29 de gener, la CGT de Catalunya va presentar una denuncia a l'Oficina Antifrau per tal que també intervingui i investigui la concessió de l'incapacitat permanent als guàrdies urbans Victor Bayona i Bakkari Samyang condemnats per tortures.

Segons s'ha filtrat, el motiu d'aquesta incapacitat permanent són uns motius psiquiàtrics que no van ser al·legats com a atenuant en el judici per tortures.

És criteri de l'Institut Català d'Avaluacions Mèdiques (ICAM) que, per a informar positivament una sol·licitud d'incapacitat absoluta per motius psiquiàtrics cal un informe de seguiment del cas al llarg de com a mínim dos anys que certifiqui la natura i la gravetat de l'afecció. Aquest informe, en cas d'existir, hauria de contemplar actuacions de diagnosi i seguiment psiquiàtric que ja haurien d'haver estar en curs durant el procediment judicial.

La CGT de Catalunya posa en dubte que existeixi aquest informe i aquest seguiment de dos anys pels dos guàrdies. No només estem davant d'un frau a la Seguretat Social, sinó que tot apunta a l'existència d'un entramat de concessions de baixes a criteri de decisions polítiques. Tot això passa mentre la majoria de les peticions de baixa al ICAM són rebutjades, condemnant al patiment a milers de treballadors i treballadores amb malalties cròniques.

Demanem a l'Oficina Antifrau que investigui el frau a la Seguretat Social i les possibles ramificacions polítiques que hi hagi al darrere.

La CGT de Catalunya seguirà combatent la impunitat en qualsevol de les seves formes, doncs la seva existència garanteix la repetició d'aquests comportaments repulsius en el futur.

Cap revenja per defensar els barris. Solidaritat amb les encausades per Can Vies

Secretariat Permanent del Comitè Confederal de CGT Catalunya i CGT Barcelona

Aquestes setmanes la repressió torna. De fet, mai no havia marxat. Aquests dies tornem a veure una gran escenificació repressiva, en la forma de judicis penals contra les persones encausades durant les protestes motivades per l'intent de desallotjament del Centre Social Autogestionat de Can Vies, del barri de Sants.

Totes i tots recordem l'#efecteCanVies. Tenim ben fresca la memòria de com tot un barri es va oposar a la prepotència de l'Ajuntament i als Mossos del govern. I també tenim ben present com la solidaritat veïnal i popular es va posar a reconstruir les runes deixades per les excavadores de l'especulació urbanística, les mateixes que destrossen els nostres barris i viles, enviades per l'Ajuntament.

Recordem aquesta solidaritat que, imparable, es va estendre des del barri de Sants a tot Barcelona i a molts racons de Catalunya. Manifestacions i protestes arreu ens van donar la força per aturar un abús del poder.

Ara, a mode de revenja, arriba la repressió en la forma de judicis i d'elevades peticions penals. Una revenja que es va iniciar aquella setmana de maig en forma de les habituals detencions indiscriminades, arbitràries i aleatòries. La centren contra moltes de les 84 persones detingudes, culpables de defensar els barris.

No obstant, sabem prou bé que aquesta repressió persegueix, també, imposar un veritable escarni contra un barri que lluita i contra la solidaritat. La seva funció és clara, intentar erradicar, o almenys controlar, qualsevol desig de rebel·lió que pugui alterar el destí que el capitalisme i l'Estat ens vol reservar per a la majoria de la població: pèrdua de drets i explotació. El mateix sistema que reprimeix i defensa l'especulació, és el mateix que arrassa drets laborals i socials a la classe treballadora, per tant la lluita és la mateixa i junts ens trobaran.

Des de la CGT tenim molt clar que la lluita per l'autogestió dels barris i viles és també la nostra lluita. Com ho és també la lluita contra els judicis que començaran aquest mes de gener i continuaran el proper febrer també.

La nostra millor arma és la solidaritat i el suport mutu. Per això vam fer una crida a recolzar la manifestació del passat 25 de gener, així com a fer suport en els judicis que s'iniciaven el 27 de Gener.

Encausades absolució!

Dinamita de cervell

El mite Durruti: memòria clandestina, història silenciada

Xavier Díez

Devia ser un dissabte de gener de 1999. Aleshores recollia compulsivament material i testimonis per plantejar una encara indeterminada tesi doctoral sobre aspectes culturals i filosòfics de l'anarquisme històric. Després de moltes reticències, vaig acordar una trobada amb Diego Camacho Escámez (Almeria, 1921 – Barcelona, 2009), identitat administrativa amagada rere el "nom de guerra" d'Abel Paz. Amb una prudent formalitat, vaig arribar puntual al seu pis del carrer Verdi. Ell, pràcticament es va aixecar del llit per rebre'm. Estava tan acostumat a què el maltractés l'acadèmia que en els primers moments vaig percebre desconfiança i un punt d'hostilitat.

Entre piles de llibres desordenats i una pica plena de plats per rentar, vaig trobar els estris imprescindibles per fer cafè. Mentre el preníem, va començar a xerrar entre una espessa boira de fum de tabac negre. Explicava mil i una coses, de manera desordenada, en una barreja d'anècdotes personals, lectures, testimonis de l'època, interpretacions heterodoxes, crítiques al relat històric canònic, imprecacions contra gurus de la cultura i reivindicacions de figures oblidades. No responia a cap de les meves preguntes, tanmateix, les seves respostes resultaven més interessants i fascinants del que podria haver previst el meu elaborat guió. Tres hores després, mentre tornava a Girona m'adonava que el meu plantejament inicial era erroni. No es pot intentar tractar com objecte històric allò que és subjecte, actiu, amb identitat pròpia. Cal escoltar abans d'opinar. És necessari fer cures periòdiques de desintoxicació de prejudicis. Potser la nostra primera trobada no va resultar agradable. Tot i això, vam tenir prou temps de mantenir una relació intermitent i cordial. Amb els anys, vaig descobrir en ell una trajectòria personal i intel·lectual digna d'un guió de Hollywood. Adolescent revolucionari a la Barcelona del 36, participant en una improvisada col·lectivització, fugitiu dels franquistes a Espanya i dels nazis a França, guerriller maldestre del maquis anarquista, detingut un cop i l'altre a la clandestinitat barcelonina, exiliat al nord dels Pirineus,… I el que em resultava encara més fascinant. Amb una escolarització tardana i efímera (entre els 10 i 12 anys), fou capaç de teixir, tardanament, una obra historiogràfica i memorística potent, ben narrada, amb una capacitat de recerca impressionant, bastida des de l'autodidactisme i una curiositat tan encomiable que implicava que, a cada trobada, m'imposés alguns deures.

Que Abel Paz era un dels historiadors més interessants, i alhora ignorat, del país, és una d'aquestes lliçons del seu llegat. Passà deu anys de la seva vida (entre 1962 i 1972) a elaborar i redactar la biografia canònica de Buenaventura Durruti. Una biografia monumental (773 planes en la meva edició) en unes condicions materials i documentals (poc accés a fonts documentals, i insalvables dificultats a testimonis personals) que converteixen Durruti en la Revolución espanyola en una tasca heroica. I tot i això, la primera edició va haver de ser en francès (calgué esperar quatre anys a una circulació restringida en castellà). El llibre, aviat una obra de referència i gosaria dir que "de culte" fou reeditat diverses vegades i traduït a l'anglès, italià, alemany, portuguès, turc i japonès. Dels historiadors catalans vius que he conegut penso que només Josep Fontana ha assolit aquesta proesa d'internacionalització. I tanmateix, tenia al seu autor al davant meu, en pijama, barba de molts dies, encenent un Ducados rere l'altre i sense un gram d'afectació. Algú que havia patit la història en primera línia de foc, i que se n'havia sortit extraordinàriament bé escrivint-la, no resultava precisament impressionable.

Curiosament, el mateix any de la seva primera publicació francesa en una versió resumida, uns quants quilòmetres a l'est, un dels millors escriptors i pensadors alemanys Hans Magnus Enzensberger publicava *Der Kurse Sommer der Anarchie. Buenaventura Durrutis Leben und Tod*, amb una primera edició en castellà el 1975 *El corto verano de la anarquia. Vida y muerte de Durruti,* més un assaig que una biografia. Així com el llibre d'Abel Paz esdevenia un treball rigorós, fins a cert punt convencional, de recerca, el de Enzensberger indagava sobre la gènesi de la llegenda del militant llibertari. Mentre el primer, fruit d'un historiador militant, propiciava una aproximació en certa mesura desmitificadora (se centrava en la persona), el segon, escriptor i poeta, indagava sobre el mite (es plantejava el personatge). Tot i això, ambdues recuperaven una figura omnipresent en el que resultà ser l'efímer espectre de la revolució del 36, la més important del segle XX, segons Noam Chomsky. Una figura escamotejada, esborrada de la història pels vencedors de la guerra, i per una historiografia acadèmica, de matriu marxista, que convertia els llibertaris en una mena de rebels primitius. Tan era així, que el meu escàs coneixement de l'anarquista lleonès, en aquella caòtica entrevista de gener de 1999, causà una emprenyamenta antològica del seu biògraf.

Qui era Durruti? Aquesta pregunta tan òbvia que podríem intentar resoldre cercant la Viquipèdia, no sembla tan senzilla. De fet, el llibre d'Enzensberger comença pel seu enterrament, el més multitudinari de la història de Catalunya, amb mig milió de persones enfonsades en el dolor als carrers de Barcelona, el novembre de 1936. Paz inicia el seu relat amb l'atemptat contra l'arquebisbe de Saragossa, el juny de 1923, en què l'anarquista participa, en el context de la guerra bruta on per cada patró o policia queien cinc treballadors. Si haguéssim de fer una definició apressada, podríem dir que es tracta d'un treballador militant que compagina el seu treball fabril amb una intensa activitat d'home d'acció.

A diferència d'altres llibertaris que proven en el camp de la teorització, Durruti no malbaratava paraules. El seu magisteri el fornien els seus actes. Contràriament al discurs imperant de la resignació, ell i els seus companys entenien que calia retornar, amb escreix, les ofenses i els cops. El seu exemple personal era que la dignitat no es defensava amb

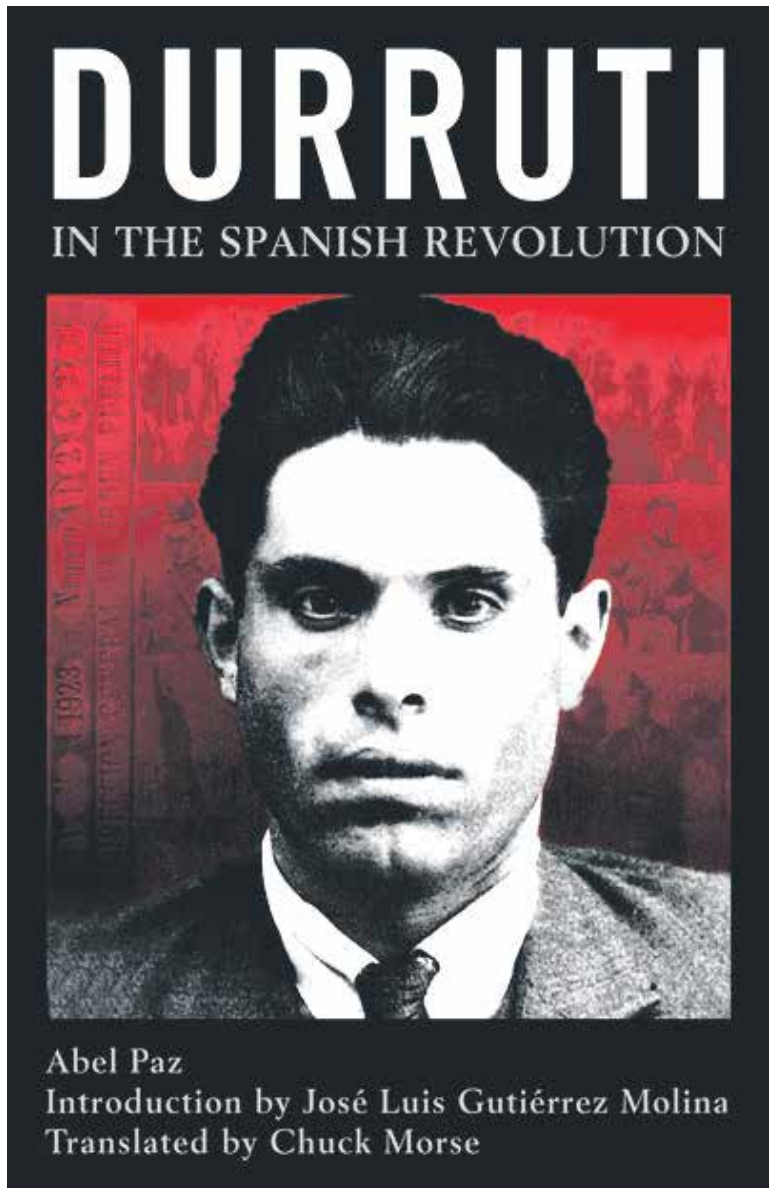

paraules, sinó amb fets. Que enfront el terror patronal, s'imposava la justícia popular. Que si el capitalisme esdevenia un sistema d'explotació i saqueig del treball de les persones, era lícit expropiar explotadors i saquejadors. Que a la violència individual, calia respondre amb violència individual, i la col·lectiva, també amb la col·lectiva.

En aquests anys de correcció política es fa difícil valorar un personatge com Durruti. En comptes d'acotar el cap en l'època en què maten els sindicalistes pel carrer, ell respon amb les armes i la venjança. I en una guerra desigual, bona part dels treballadors ibèrics sublima les seves frustracions en les seves gestes: pelant a sicaris de la patronal, a personatges coneguts pels seus abusos contra els febles, robant empresaris rics,… I ho fa, en certa mesura, fent bo el paper de rebel primitiu, del bandolerisme social que tracta amb una certa condescendència l'historiador Eric Hobsbawn (algú a qui el meu col·lega Abel Paz, malgrat el pseudònim, hagués trencat la cara).

Algú que, com la majoria dels sindicalistes del moment passa per la presó o ha de fugir de la policia. Algú, que en una vida aventurera, a la manera de Butch Cassidy i Sundance Kid, és capaç de recórrer les carreteres pampeanes i patagòniques expropiant i fugint. Algú capaç de sobreviure, d'aprendre dels errors i les febleses de l'enemic, i de tenir prou valor i sentit estratègic com per poder establir una intel·ligent preparació de la victòria revolucionària en les barricades del 19 de juliol de 1939. Algú capaç de renunciar a dirigir per esdevenir un líder militar. I un militar prou competent per ésser capaç de fer recular, amb la seva columna improvisada i pèssimament armada, a tot un exèrcit regular fins a les portes de Saragossa.

En el mite, esclar, apareixen les anècdotes engrandidores. Com tot el món llibertari coneix, és un militant de necessitats mínimes i vida modesta, que reparteix tot el que expropia, i prefereix cremar una luxoses butaques si resulta que no n'hi ha prou per a cadascun. La meva preferida és quan es troba amb els seus companys al cafè "La tranquilidad" del Paral·lel barceloní, quan un captaire li demana almoina. Durruti, explica el seu company García Oliver, li lliura la seva pistola i li recomana satisfer les seves necessitats materials a l'oficina bancària de la cantonada. També hi ha, per descomptat, les seves breus declaracions, com la que comparteix amb un corresponsal de guerra del Toronto Starr a qui confessa que hi ha un món nou dins dels nostres cors, que succeirà a les runes que probablement heretarà el proletariat després de la guerra.

Per afegir l'inevitable mite d'una figura singular, hi ha les estranyes circumstàncies de la seva mort, en la defensa de Madrid, el 20 de novembre de 1936, el mateix dia que és afusellat Primo de Rivera, el mateix dia que, trenta-nou anys després, Franco mor intubat a un llit d'hospital. Les teories conspiratives d'assassinat o la mort accidental i absurda conviuen encara entre els analistes. Tanmateix, com tot mite, el propi Durruti resulta perillós. Al cap i a la fi, els herois són capaços de guanyar batalles malgrat que siguin morts. D'aquí una deliberada ocultació de la seva història, del bandejament de la història oficial, de les commemoracions, dels espais de la memòria.

De fet, la clandestinitat de la seva memòria fou un dels motius que impulsaren Abel Paz a indagar sobre la persona. La potència de la seva ombra, fou el que impulsà Enzensberger a abordar el personatge. Setanta-vuit anys després del seu traspàs, el seu record continua encara subversiu. La història l'ha silenciat, perquè hi ha determinats fantasmes, que en temps convulsos, corren el risc d'ésser invocats i ressuscitats.

Nota: Virus Editorial ha publicat la primera traducció al català del llibre de Hans Magnus Enzensberger (1929), que compta amb un pròleg del seu propi autor.

** Article de l'historiador Xavier Díez publicat al seu blog.*

'El curt estiu de l'anarquia. Vida i mort de Durruti', de Hans Magnus Enzensberger

Virus Editorial

El curt estiu de l'anarquia. Vida i mort de Durruti.
Hans Magnus Enzensberger
Virus editorial, 400 pàgs, 2014
Traducció de l'alemany: Anna Soler Horta

És la primera edició en català d'una obra de referència a nivell internacional sobre la vida i la figura de Durruti. És així com s'ha d'entendre la novel·la de Durruti; no com una biografia fruit d'una recopilació de fets, i encara menys com un discurs científic. El seu camp narratiu va més enllà de la semblança d'un personatge. Engloba l'entorn, l'intercanvi amb situacions concretes sense les quals aquest personatge seria inimaginable. Durruti es defineix a través de la lluita, que dóna forma a la seva aura social.

La història com a ficció col·lectiva

«Cap escriptor no s'hauria decidit a escriure la història de la seva vida; s'assemblava massa a una novel·la d'aventures.» Aquesta és la conclusió a què va arribar Ilia Ehrenburg(1) l'any 1931 quan va conèixer Buenaventura Durruti, i tot seguit va posar fil a l'agulla. Amb quatre ratlles en va tenir prou per explicar el que creia que sabia sobre Durruti: «Aquest obrer metal·lúrgic havia lluitat per la revolució des que era molt jove. S'havia enfilat en barricades, havia atracat bancs, havia llançat bombes i segrestat jutges. L'havien condemnat a mort tres vegades: a Espanya, a Xile i a l'Argentina. Havia passat per incomptables presons i l'havien expulsat de vuit països.» I així successivament.

La prevenció contra la «novel·la d'aventures» evidencia el vell temor del narrador que el prenguin per mentider, sobretot quan deixa d'inventar històries i en comptes d'això es refereix a la «realitat». Almenys aquest cop voldria que el creguessin. Però aleshores ha de bregar amb les sospites que tenen l'origen en la seva pròpia feina: «Ningú no es creu qui ha mentit una vegada, encara que digui la veritat.» Així doncs, per tal d'explicar la història de Durruti, l'escriptor ha de renegar de la condició de narrador. Després de tot, la prevenció que té contra la ficció amaga també el desengany que té quan comprèn que no ho sap tot sobre el personatge i que de la novel·la prohibida només en queda l'eco vague d'un seguit de converses en un cafè espanyol.

Tot i això, l'escriptor no aconsegueix silenciar del tot ni passar per alt les informacions que li han arribat. Les històries que ha sentit se n'apoderen i el converteixen en relator. Ara bé, d'on les ha tret, aquestes històries? Ehrenburg no cita cap font. Les quatre ratlles que escriu es fan ressò d'una confusa remor de veus, d'un producte social. Hi parlen persones anònimes, desconeguts: una boca col·lectiva. Totes aquestes declaracions anònimes i contradictòries, però, es combinen i adquireixen una qualitat nova: les històries esdevenen història. És així com s'ha transmès la història des de temps immemorials, en forma de llegendes, d'epopeies, de novel ·les col·lectives.

La història com a ciència neix quan deixem d'estar subordinats a la tradició oral, quan apareixen els «documents»: notes diplomàtiques, tractats, actes, expedients. Però ningú no té al cap la història dels historiadors. L'aversió que suscita és elemental; sembla insuperable. Tothom l'ha sentit alguna vegada a l'escola. Per als pobles la història és i continuarà essent un feix d'històries. És allò que som capaços de recordar i de repetir sempre que vulguem: un relat.

D'altra banda, la tradició no recula davant les llegendes, la trivialitat o l'error, sempre que hi vagi unida una representació de les lluites del passat. Això explica la impotència notòria de la ciència enfront de les auques i els rumors. «Aquesta és la meva posició; no puc fer-hi res.»(2) «I tanmateix es mou.»

Cap investigació no podria esborrar l'impacte d'aquestes frases, encara que s'arribés a demostrar que mai no van ser pronunciades. La Comuna de París, la presa del Palau d'Hivern, Danton a la guillotina i Trotski a Mèxic: la imaginació col·lectiva té més participació en aquestes imatges que cap ciència. Al cap i a la fi, per a nosaltres la Llarga Marxa és el que ens n'han explicat. La història és una invenció que la realitat proveeix de material. Però no és una invenció qualsevol. L'interès que suscita es basa en els interessos dels que l'expliquen, i permet als que l'escolten de reconèixer i definir amb més precisió els seus propis interessos i els dels seus enemics.

Devem agraïment a la recerca científica, aparentment desinteressada; en el fons, però, és un Schlemihl,(3) un personatge fictici. Només el veritable subjecte de la història projecta ombres. I les projecta en forma de ficció col·lectiva. És així com s'ha d'entendre la novel·la de Durruti; no com una biografia fruit d'una recopilació de fets, i encara menys com un discurs científic. El seu camp narratiu va més enllà de la semblança d'un personatge. Engloba l'entorn, l'intercanvi amb situacions concretes sense les quals aquest personatge

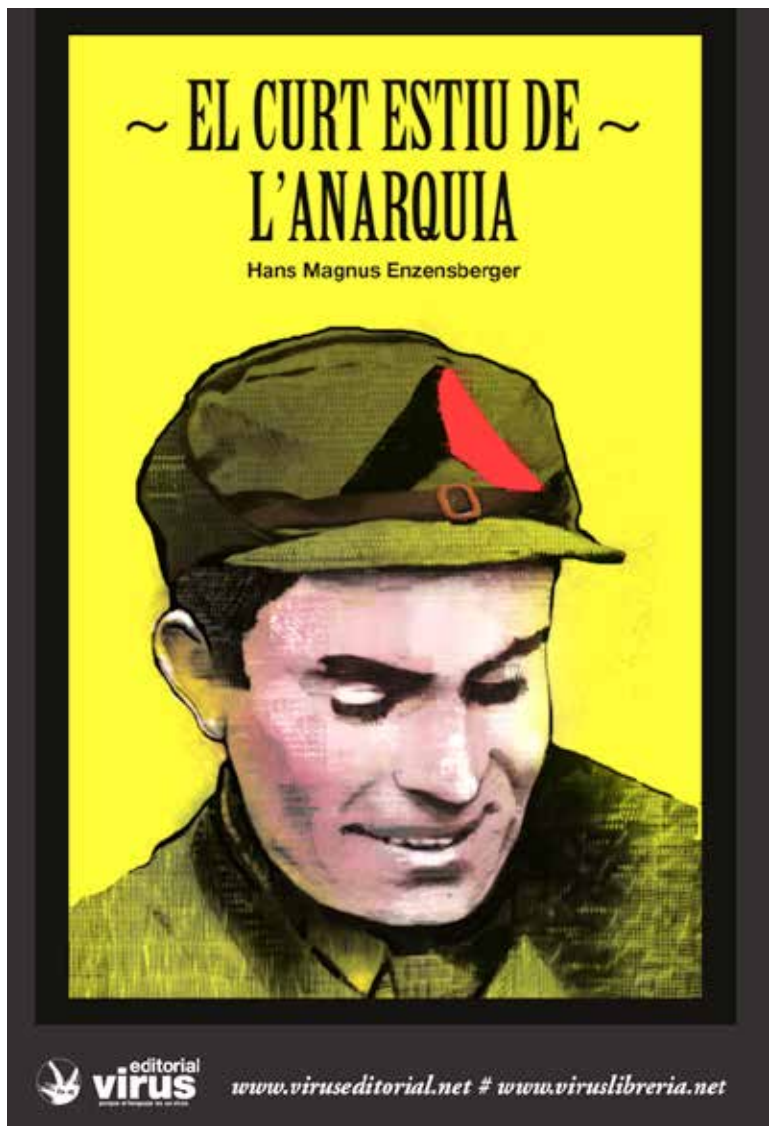

seria inimaginable.

Durruti es defineix a través de la lluita, que dóna forma a la seva aura social, la qual es comunica, al seu torn, amb totes les accions, les declaracions i les intervencions que va fer el personatge. Tot el que s'explica de Durruti se submergeix en aquesta llum particular; resulta impossible distingir el que pot atribuir-se estrictament a la seva aura dels records que en tenen els que en parlen, incloent-hi els enemics. En canvi, sí que és factible definir el mètode narratiu, que deriva del personatge mateix.

Les dificultats que aquest mètode planteja són les següents: es tracta de reconstituir la vida d'un home que va morir fa trenta-cinc anys i el llegat del qual es limita a «una muda, dues pistoles, uns prismàtics i unes ulleres de sol». L'inventari no enumerava res més. No disposem

de les seves obres completes, i els escrits del difunt són molt escassos. Les seves accions van acabar absorbint la seva vida. Eren accions polítiques i sovint il·legals. Es tracta, doncs, de seguir-li el rastre, que, una generació després, ja no és tan visible; les traces s'han anat esborrant i estan a punt de caure en l'oblit. Tot i això, són nombroses, alhora que confuses.

La memòria escrita està enterrada en arxius i biblioteques. Però existeix també una tradició oral. Moltes de les persones que van conèixer el difunt encara viuen; cal trobar-les i interrogar-les. El material que pot compilar-se d'aquesta manera és d'una varietat desconcertant: la forma, el to, el pes i l'actitud varien d'un fragment a un altre. La novel·la com a collage aplega reportatges, discursos, entrevistes i proclamacions; es nodreix de cartes, relats de viatges, anècdotes, fulls volants, polèmiques, notícies de diari, autobiografies, cartells i llibrets de propaganda. L'heterodòxia de les formes revela en tot cas la bretxa que s'obre en el material mateix.

La reconstrucció és com un trencaclosques les peces del qual no acaben d'encaixar. És precisament a les esquerdes de la imatge on ens hem d'aturar. Encara que els narradors no ho sàpiguen, potser és aquí on hi ha la veritat que justifica el relat. El més fàcil seria fer el desentès i afirmar que cada frase d'aquest llibre és un document. Però això serien paraules buides de sentit. Tan bon punt l'examinem amb deteniment, se'ns desfà entre els dits l'autoritat que el «document» té en aparença. Qui parla? Amb quin objectiu? En interès de qui? Què amaga? De què ens vol convèncer? Què sap realment? Quants anys han transcorregut entre el fet narrat i el moment de la narració? Què ha oblidat el relator? I d'on ha tret el que diu? Explica el que ha vist o el que li sembla que ha vist? Descriu el que li ha descrit algú altre? Són preguntes que ens porten lluny, molt lluny, perquè respondreles ens obligaria, per cada testimoni, a interrogar-ne cent més; cada pas d'aquesta verificació ens allunyaria encara més de la reconstrucció i ens acostaria a la destrucció de la història. Al final hauríem liquidat el que preteníem trobar.

No, la fal·libilitat de les fonts és una qüestió de principi, i les divergències que presenten no es poden resoldre per mitjà de la crítica de les mateixes fonts. Fins i tot la «mentida» conté un moment de veritat, i la veritat dels fets incontestables, en el cas que l'arribéssim a trobar, no ens aportaria res. La tradició opalescent, l'espurneig col·lectiu prové del moviment dialèctic de la història. És l'expressió estètica dels seus antagonismes. Qui tingui en compte aquest fet no marrarà el camí quan exerceixi de reconstructor, l'última baula (o, més aviat, la penúltima com veurem més endavant) d'una llarga cadena de narradors de fets esdevinguts d'una manera o potser d'una altra i que, en el transcurs de la narració, s'han convertit en història.

Com tots els que l'han precedit, el reconstructor també vol treure a la llum o ressaltar un interès particular. No és imparcial, intervé en el relat. La seva primera intervenció consisteix a escollir aquesta història i no una altra. L'interès que revela la seva recerca no aspira a ser complet. El cronista ha descartat, interpretat, escurçat i encaixat elements diversos, i ha integrat en el conjunt de ficcions descobertes la seva pròpia ficció, intencionadament o sense voler-ho; i la seva, de ficció, es legitima precisament en acceptar les altres.

El reconstructor deu la seva autoritat a la ignorància. No va arribar a conèixer Durruti, no va prendre part en les seves fetes, no en sap pas més coses que els altres. I tampoc no diu l'última paraula. Ja que, després d'ell, la persona que transformarà la història rebutjant-la o acceptant-la, oblidant-la o preservant-la, ometent-la o reportant-la, aquesta persona, l'última de moment, és el lector. La seva llibertat també és limitada, perquè el que es troba no és un mer «material» disseminat davant seu sense cap intenció concreta, d'una manera absolutament objectiva, untouched by human hands. Ben al contrari. Tot aquest material ha passat per moltes mans, està gastat per l'ús.

Aquesta novel·la ha estat escrita més d'una vegada, per moltes més persones que les que s'anomenen al final del llibre. El lector és una d'aquestes persones, l'última que explica aquesta història. «Cap escriptor no s'hauria decidit a escriure-la.»

Notes:

(1) Ilia Ehrenburg (Kíev, 1891 - Moscou, 1967) va ser un escriptor i periodista rus. Arran de la proclamació de la Segona República Espanyola, el 1931, va viatjar a Espanya, on va conèixer Buenaventura Durruti, i durant la Guerra Civil Espanyola hi va treballar com a corresponsal del diari Izvèstia.

(2) Paraules que, d'acord amb la tradició, va pronunciar Martí Luter el 1521 quan l'emperador Carles V va convocar-lo a la dieta de Worms, a petició del senyor de Wittenberg, perquè es retractés de la seva doctrina.

(3) Peter Schlemihl, protagonista de la novel·la La meravellosa història de Peter Schlemihl, d'Adelbert von Chamisso, ven la seva ombra al diable.

Qui és Hans Magnus Enzensberger

Nascut a Kaufbeuren (Alemanya) el 1929 va formar part del Grup 47 i es va inscriure en un corrent satíric que el vincula amb el primer Brecht, tot excel·lint en la crítica mordaç i irònica delsconvencionalismes socials.

Durant la Segona Guerra Mundial, al 1944 i el 1945, va estar en la milícia popular alemanya (Volkssturm). En acabar el conflicte, va estudiar germàniques, literatura, filosofia i llengües a Erlangen, Hamburg, Friburg i París, on es va doctorar l'any 1955.

Fins al 1957 va ser redactor de la Ràdio del Sud a Stuttgart, després editor i, temporalment, professor convidat a l'Escola tècnica superior d'Ulm.Posteriorment es va instal·lar a Noruega i, entre 1965 i 1979 va editar la revista Kursbuch.

Durant molts anys va ser considerat un rebel a causa dels seus poemes agressius i dels seus textos en prosa. Ell mateix ho explicà en dir que hi ha situacions que «no es poden presentar de cap altra manera». *Defensa dels llops* (1957) és una col·lecció de poemes d'Hans Magnus Enzensberger dividits en «amables», «tristos» i «irats», amb molta musicalitat, al·literacions freqüents i que incorporen argot urbà i barbarismes. *Llengua nacional* (1960), el seu segon poemari, s'assembla molt a l'anterior pel que fa a la temàtica, encara que revesteix una forma més reposada. Aquestes dues obres, més *Escriptura per a cecs* (1964), es van compilar a *Poesia per als qui no llegeixen poesia* (1970). Més endavant va donar a la impremta altres poemaris, *Die Furie des Verschwindens* (La fúria de la desaparició, 1980) i *L'enfonsament del Titànic* (1978).

Entre els seus assajos, crítics de la contemporaneïtat, cal destacar *Detalls* (1962), *Política i delicte* (1964), *Deutschland, Deutschland unter anderem* (Alemanya, Alemanya entre d'altres coses, 1967) i *El curt estiu de l'anarquia* (1972). Hans Magnus Enzensberger també és autor de novel·les (*Rèquiem per una dona romàntica, 1989; Hammerstein o la tenacitat, 2008)* i d'obres teatrals (*Interrogatori a l'Havana, 1970; El filantrop, 1982*). L'any 1997 la seva obra *El dimoni dels nombres* (Siruela, 2007) va ser un èxit de vendes. El protagonista, un nen que es diu Robert, també va ser el personatge principal de *On has estat, Robert?* (1999). El 1999 va aparèixer *Zig-zag*, una compilació d'articles periodístics. El 2008 va obtenir el premi Príncep d'Astúries de Comunicació i Humanitats.

A tu que has vist "Ciutat morta" i penses que és una excepció...

Jordi Martí Font

(a la Patricia Heras, assassinada per no ser un cadàver)

El 17 de gener del 2015, una part de la societat catalunyesa s'ha pogut mirar el mirall i s'ha vist morta, un pur cadàver. Ni procés, ni espanyolitat de baix voltatge, ni "prucés". Cadàver en descomposició, camí de la putrefacció. Una ciutat que és un país on cadàvers amb vestit jaqueta afirmen que la policia, que deia Pi de la Serra, està al servei del ciutadà i, davant la por, dóna tot el poder de la violència, per tal que el monopolitzi, a la seva gent menys formada (perquè acatin, no pensin i executin), sovint poc preparada a nivell humà i massa sovint entestada a descarregar porres i el que calgui damunt qui sigui si qui mana els ho mana. I qui mana, en temps de crisi, sempre mana pegar fort, fer por, incrementar el terror, esdevenir element desactivador de qualsevol protesta per les diverses opressions que el poder establert deixa anar dia sí i dia també. I que consti en acta que la formació, si no és humanística, no val de res aquí...

El cas 4F és el centre argumental de "Ciutat morta", la pel·lícula documental de Xavier Artigas i Xapo Ortega. No m'estendré sobre el seu argument perquè és sobradament conegut, però si que em sembla bàsic pensar i dir que si som aquí, si vam arribar a aquests fets i d'aquesta manera, és perquè vosaltres, els i les qui us anomeneu "bona gent" i que per això mai no us poseu en política, heu deixat la violència en mans d'inqüestionables, heu deixat en mans de persones sense escrúpols part de la vida de totes i tots. Sovint no us toca el rebre però si mai us toca, aleshores els coneguts tombaran el cap tal com feu vosaltres i semblarà que no us vegin, perquè, ho repeteu, "la policia està el servei del ciutadà" però és mentida. Avui, una pel·lícula, censurada en cinc minuts en l'últim moment, però vista col·lectivament entre milers i milers de persones, obre la finestra a pensar i dir que potser els qui mai no dieu res davant de tot això a què em refereixo us equivocat. Sí, vosaltres que mai poseu en dubte qui mana i menys encara qui pega en nom de qui mana.

Senyores i senyors, la corrupció policial que narra "Ciutat morta" no és excepcional, és conseqüència de la por, de la por que porta molts ciutadans i ciutadanes a omplir de càmeres carrers, places i centres escolars, perquè tothom ho fa...; de la por que us fa donar poder a gent que mai n'hauria d'haver tingut; que us fa acceptar com a "normals" els colps de porra donats obeint ordres contra gent que defensa casa seva contra els bancs, per exemple; que us fa pensar que qui va mudat o amb uniforme sempre té la raó; que us fa agafar la bossa de mà fort quan qui s'apropa és un pobre i relaxar-vos quan és un banquer...

La Patricia Heras deu estar feliç d'haver trastocat el sopar que dissabte a la nit havia de precedir l'esmorzar de diumenge matí a una colla de bona gent que mai no es posa en política. Llàstima que per fer-ho l'haguem hagut de perdre,haguem hagut d'assistir a la seva mort, al seu assassinat, ordenat i organitzat metòdicament per qui mai on acceptarà ningú que sigui diferent a com s'ha de ser segons ell. Avui, la poeta morta segur que ha rigut de gust entre les pàgines del seu llibre mentre a algun callat se li ha omplert la boca de saliva per intentar parlar i dir que no pot ser... S'ha trencat el mirall i darrere, sense cap mena de dubte, hi hem trobat un munt de cadàvers. I molt possiblement la seva mort té a veure amb la vostra vida. Res no s'ha acabat avui, si de cas per a algunes i alguns ha començat i el desig d'altres busca que aquest començament no tingui final.

** Jordi Martí és periodista, escriptor, treballador de l'ensenyament i afiliat a CGT Tarragona.*

La taula de Porrera

Porros constituents

Artur Sardà

Tinc un amic que està molt posat en tot això del procés sobiranista i de tant en tant m'envia informació sobre el tema. Jo sempre li responc preguntant-li pels porros. I ell deu pensar: "Però, què hi pinten els porros en el procés?

Els qui em coneixeu ja sabeu que quan faig una al·lusió a una qüestió tan aparentment trivial com els porros és perquè els estic agafant com a referència i símbol de qüestions més importants. I ara que el Mas ja ha fet l'anunci de les eleccions publicitàries, perdó, plebiscitàries, potser és el moment de començar-ne a parlar.

Ja hem inclòs sovint el nostre dret a les drogues dins del dret més general a disposar del propi cos, que sembla que te més consens. Però ni als debats sobre el procés constituent de la nova Catalunya independent ni tampoc als debats refundadors d'Espanya que impulsa Podemos hi trobem cap opinió sobre aquest dret. Sembla que aquest consens basat en la llei del silenci que fa tants anys que s'arrossega en torn a aquest tema està sobrevivint a la segona transició.

Potser el que passa és que cal desenvolupar un nou llenguatge, posar sobre la taula nous conceptes per sortir-nos dels de prohibicionisme i antiprohibicionisme (que són dues formes de reduccionisme), per saber concretament de què estem parlant.

Sobre la prohibició deia la Beatriz Caiuby Labate (antropòloga brasilera que va participar al congrés sobre l'Ayahuasca, a Eivissa) que era etnocèntrica (perquè les drogues prohibides són les dels altres, no les nostres), cognocèntrica (perquè només un estat mental és considerat correcte) i antropocèntrica (perquè considera que només els éssers humans tenen subjectivitat i dret a l'existència).

I l'Adèle Van der Plas, doctora en dret holandesa, i altres, introdueixen el concepte de Llibertat Cognitiva, que és llibertat de pensament, però va més enllà, és llibertat per controlar la nostra pròpia consciència, i per modificar-la químicament buscant benestar i coneixement (o buscant el que sigui, que si és llibertat és llibertat, i inclou el dret a equivocar-se).

Així que potser, d'entrada, als jutjats s'haurien de demostrar els suposats danys que aquestes drogues provoquen. I no prejutjar en base a danys que imaginem. I caldria també que tinguessin en compte els beneficis que poden aportar. En definitiva, és l'Estat qui hauria de demostrar que els danys són més grans que els beneficis abans de sancionar i perseguir.

Es podria objectar que les drogues prohibides ho estan perquè ja s'ha demostrat la seva perillositat. Res més lluny de la realitat. Els criteris amb els que van triar les primeres drogues d'aquesta creixent llista són molt discutibles, però no hi entrarem avui. Ens limitarem a senyalar que fa temps que, per sistema, qualsevol substància nova que aparegui pel carrer és automàticament afegida a la llista negra, sense necessitat de cap investigació.

O sigui que en la pràctica tenim les drogues legals, produïdes per laboratoris privats i les drogues prohibides produïdes per laboratoris mafiosos, que ve a ser com l'expressió més avançada de la privatització. Què passa amb el dret a decidir sobre el propi cos? I sobre la pròpia salut i dieta?

Però potser aquest dret que a mi em sembla tan lògic i tan bàsic, no ho és en realitat. El Poder necessita que ens moguem sempre en uns estats mentals estandars, li cal una línia base ben coneguda i estudiada per tal que funcionin publicitat, propaganda i manipulació. Així que potser no és un dret gaire compatible amb les estructures d'estat, de qualsevol estat.

El far

L'Ateneisme a Catalunya

Ferran Aisa

La tarda del 26 de gener de 1939 dia de l'ocupació de Barcelona per las tropas franquistes, un escamot de falangistes va envair el local de l'Ateneu Enciclopèdic Popular del carrer Carme 30, i llançant pel balcó, llibres, mobles i estris va fer una gran foguera en el més pur estil dels nazis. L'atac a l'Ateneu Enciclopèdic Popular era un cop mortal contra les aspiracions emancipadores de la classe treballadora a través de la cultura.

Els ateneus populars tenien un llarg recorregut a Catalunya... La tradició ateneística a Catalunya es remunta a mitjans del segle XIX, en plena efervescència del romanticisme liberal i de la renaixença literària. Els ateneus neixen amb la idea d'apropar la cultura al poble a través de conferències, cursets i altres activitats d'esplai que ajuden a promoure l'associacionisme i a millorar el nivell cultural dels seus associats. Per una banda hi ha els ateneus (o casinos) científics literaris de caire burgés liberal com ara el Centre de Lectura de Reus (1859), l'Ateneu Català i el Casino Mercantil de Barcelona, aquest dos darrers fusionats donaran pas a l'Ateneu Barcelonès.

També per aquesta època apareixen altres centres culturals amb la dèria de l'educació com a bandera de la seva ideologia per ajudar a formar a les classes populars. En el nostre país els precedents d'aquest tipus de centre cultural benèfic són els ateneus de la classe obrera dels anys seixanta i setanta del segle XIX que partint del federalisme o del progressisme liberal aniran a raure al bakunisme internacionalista com ara l'Ateneu Català de la Classe Obrera o l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera. A la dècada dels vuitanta es multipliquen aquest tipus de centres amb el nom d'ateneus obrers com ara l'Ateneu Obrer Barcelonès, l'Ateneu Obrer de Sant Martí de Provençals, l'Ateneu Obrer de Badalona, l'Ateneu Tarragoní de la Classe Obrera, l'Ateneu Obrer de Mataró, etc. La majoria d'aquests ateneus disposen de biblioteca, hemeroteca, sala de conferències i escola d'adults.

L'ateneisme obrerista o popular estrenarà la seva etapa moderna en els primers compassos del segle XX. La Vaga general de Barcelona de 1902 serà fonamental per la reorganització de noves iniciatives polítiques, socials i culturals. La vaga va acabar amb resultats negatius per els treballadors i amb una gran repressió governamental. Els debats a la premsa llibertària i a la republicana mantenien una opinió similar sobre l'organització i la creació d'eines culturals per a fomentar la preparació humana i intel·lectual dels treballadors. A l'escalf d'aquest enteniment naixerien els ateneus populars amb els seus centres d'esbarjo, de formació i de civisme.

Fou fonamental per els nous ateneus la fundació de l'Escola Moderna de Ferrer i Guàrdia amb els seus fonaments educatius, doncs la proliferació d'ateneus i escoles racionalistes serà un fet real a la Catalunya del primer terç del segle XX. Fruit d'aquest consens obrerista i republicà seran els ateneus populars apareguts als primers compassos del segle XX i que es mantindran i es multiplicaran amb la proclamació de la Segona República Espanyola i al nostre país amb la instauració de la Generalitat da Catalunya el 1931.

El primer i més important centre d'aquestes característiques serà l'Ateneu Enciclopèdic Popular de Barcelona fundat a finals de 1902 per obrers il·lustrats àcrates que buscaren el suport de joves estudiants republicans com ara Francesc Layret, Lluís Zulueta i Lluís Companys. El president de la nova entitat cultural obrerista fou l'escriptor naturista i malthusià Lluís Bulffi. L'Ateneu Enciclopèdic Popular (AEP) va dedicar-se des d'un inici a la cultura i l'educació de les classes populars de Barcelona, deslligats de tota confessió ideològica i social comptà amb diverses seccions: Excursions, Esbart Folklòric, Literatura i Belles Arts, Gimnàs i Esports, Estudis polítics, Ciència, Pedagogia, Esperanto, Orfeó, Narurisme, Música, entre altres.

L'AEP comptava també amb escola, biblioteca i tribuna pública. Per la tribuna de l'AEP van passar escriptors, científics, pedagogs i intel·lectuals de primera línia, tot un reguitzell que va de Joan Maragall a Federico García Lorca, passant per Miguel Unamuno, José Ortega y Gasset, Ramiro de Maeztu, Pedro Dorado Montero, Antoni Rovira i Virgili, Pere Coromines, Rafael Campalans, Salvador Seguí, Àngel Pestaña, Josep Comas i Solà, Margarida Xirgu, Rosa Sensat, Maria Baldó, Salvador Dalí, Joaquim Maurín i, entre altres, Andreu Nin.

Els ateneus populars foren centres de formació d'autodidactes d'on apareixen els obrers il·lustrats. L'Ateneu Enciclopèdic fou un d'aquest centres dedicats a formar joves que van destacar en la vida política, cultural i social catalana. Entre els quals hi ha el folklorista Joan Amades, el pedagog Manuel Ainaud i el poeta Joan Salvat-Papasseit. El model de l'AEP fou extrapolat per la majoria de societats culturals formades en els següents anys que esdevingueren veritables centres de cultura popular en un sentit no folklòric sinó de la cultura que surt del poble i retorna al poble sense que sigui monopolitzada per a cap estament institucional de la societat. Els ateneus populars van ser centres d'alfabetització, de formació, de fraternitat i de solidaritat. Tribunes obertes per els obrers il·lustrats i per els intel·lectuals que s'acostaren al poble sense prejudicis.

El model d'ateneu popular es va estendre a través de totes les opcions ideològiques des dels radicals que fundaren centres de fraternitat fins els àcrates que crearen ateneus racionalistes i llibertaris, passant per les cases del poble socialista, els casals i els ateneus humanistes de republicans i catalanistes. L'AEP representa una nova manera de fer ateneisme que serà imitant no solament a Catalunya, sinó en molts indrets de la península ibèrica. L'AEP no solament és un centre de formació i d'esbarjo sinó també reivindicatiu. Des de ben aviat agafarà la torxa de la reivindicació i mobilitzarà la societat civil a través de campanyes cíviques per aconseguir noves fites per a la ciutadania o de solidaritat amb altres pobles. De la primera època són les campanyes "Pro Escoles Belles i Dignes" i "L'Ajuda als famolencs russos"; durant la República les campanyes s'incrementaran notablement amb reivindicacions socials com ara "Contra l'atur obrer"; de tipus polític "Pro Aliança Obrera contra el feixisme" i "Front contra la guerra"; de significació esportiva "Pro Comitè Català d'Esports Populars" i "Pro Olimpíada Popular"; i de manifestació educativa "Pro Estudis Universitaris per a Obrers" i "Pro catalanització de l'ensenyament".

L'AEP, situat al carrer del Carme 30, fou el més genuí representant dels ateneus populars catalans on van destacar altres entitats com el CADCI, que essent un sindicat funcionava com un ateneu popular; l'Ateneu Polythecnicum, i molts altres centres instructius, foments, casals, casinos menestrals. Els Ateneus Populars foren promoguts per organitzacions polítiques com ara el Bloc Obrer Camperol, sobretot a les comarques de Lleida; per una altra banda les Joventuts Llibertaries promogueren els Ateneus Llibertaris i els Ateneus Racionalistes.

Els ateneus foren aixopluc de les organitzacions clandestines durant la dictadura i els moments de pèrdua de garanties constitucionals. La Segona República serà el moment més àlgid del moviment associatiu i més concretament de l'ateneisme popular. Milers de treballadors i menestrals acudien diàriament a les classes i els actes organitzats per els ateneus amb la idea d'aprofundir els seus coneixements culturals i, per tant, de formar-se per ser útils en l'esdevenir de la societat que somiaven construir. Els ateneistes pretenien aconseguir, a través de l'educació i la formació cultural, una societat més justa, més igualitària i, sobretot, més lliure. Resumint, l'esperit de l'ateneisme popular, que volia esdevenir universitat obrera, mantenia una filosofia, en paraules de Jaume Aiguader, que volia fer: "de cada home un obrer i de cada obrer un doctor."

La recepta

Pastís de moniato

L'amo en Pep des Vivero (Mallorca)

Ingredients:
1/2 quilo de moniato bullit, pelat i capolat
100 g de bescuit capolat
100 g de sucre
4 ous
una llimona rallada
Un poc de saïm

Elaboració:
Mesclar tots els ingredients llevat del saïm. Prèviament haurem bullit els moniatos i les deixarem refredar un poc abans de pelar.
Untar un motllo amb el saïm, posau-hi la mescla i a coure al forn a 180º fins que estigui a punt. Això dependrà del forn, entre 20 i 30 minuts.

Bon profit!!!

La llum llibertària

Josep Estivill

★ Molt fluixa ★★ Passable ★★★ Interessant ★★★★ Bona ★★★★★ Molt bona

L'honorable Angelina
Luigi Zampa, 1947

★★★★

Una dona humil -l'Angelina que dóna títol a la pel·lícula- està casada amb un policia i és mare de cinc fills. És mestressa de casa i li costa arribar a final de mes (som a la Itàlia de la postguerra). Viu al marge del capitalisme, teixint xarxes de solidaritat entre les veïnes i, per això, és molt popular al barri: "quan veig una cosa que no m'agrada, -diu- tinc la necessitat de cridar". Així és contra l'amo d'un colmado, un fastigós estraperlista, quan anima les clientes perquè n'assaltin el magatzem. Queda clar que l'acció directa és l'expressió de la lluita dels oprimits contra els opressors. El problema neix quan el seu marit, policia al mateix barri, es veu obligat a detenir-la i fer alguna cosa amb ella. En un altre moment, s'inunden les cases on viuen perquè el constructor les havia aixecat en una zona pantanosa i llavors les famílies okupen uns habitatges propers que estan deshabitats, però l'empresari no ho accepta, és clar, i esclata el conflicte entre les dues parts: l'empresari, d'una banda, i de l'altra,el grup de dones que lidera l'Angelina, una magnífica Anna Magnani. L'Angelina, una dona valenta, que s'enfronta al sistema en la seva lluita per la justícia social. Animada per les veïnes, fins i tot pensa dedicar-se a la política i presentar-se a parlamentària.

La pel·lícula, una comèdia molt entretinguda, bascula entre dos eixos temàtics, les actituds de rebel·lia de les classes populars davant del Poder i el problema familiar si les dones es dediquen a la política o, senzillament, quan treballen fora de casa. En tots dos casos, el repte es planteja de forma valenta, sempre a favor dels desafavorits. L'Angelina juga momentàniament en el terreny dels poderosos, que són vistos com una classe social parasitària i tramposa, però ella no es deixa subornar ni enredar. A nivell patriarcal, és capaç de posar a ratlla el marit, un autèntic inepte quan fa les feines de casa (no és capaç ni de bullir un plat de pasta). Però la conclusió de la pel·lícula no és altra que el retorn a la normalitat de la submissió (previsible en qualsevol cas donada l'època de producció) i resulta frustrant als ulls actuals; la qual cosa no li treu el punt d'audàcia al director -un poc reconegut Luigi Zampa- per haver imaginat que les coses podrien anar d'una altra manera i que potser a la propera ocasió la rebel·lia es transformi en una veritable revolució.

Ciutat morta
Xapo Ortega i Xavier Artigas, 2013

★★★★★

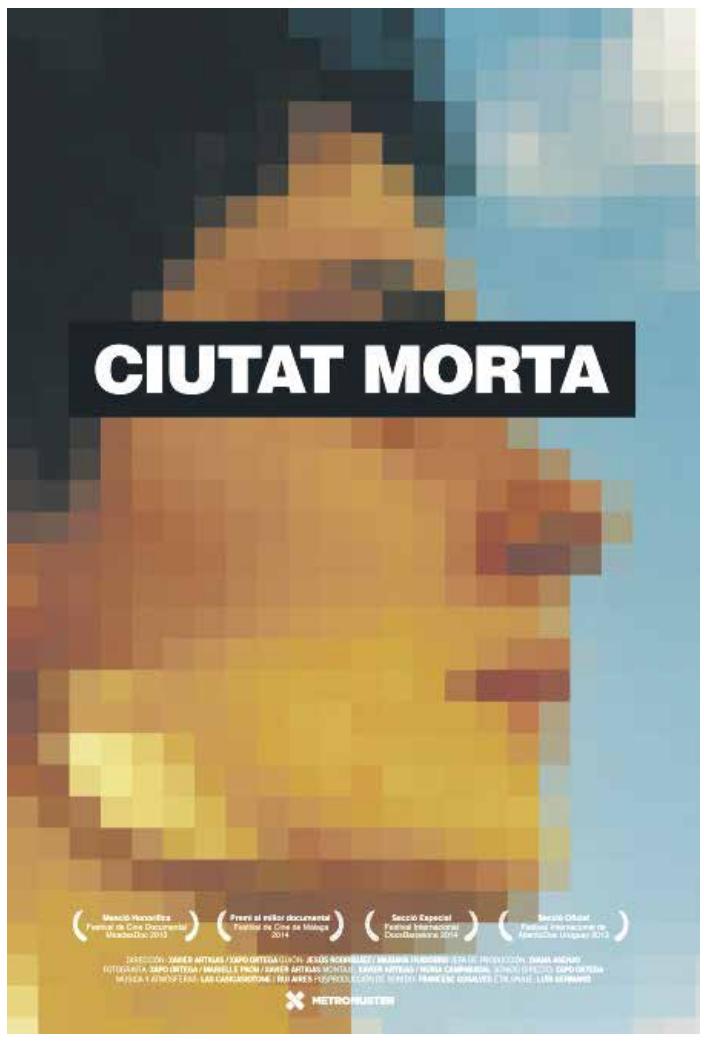

El documental de més impacte social ara mateix, el que ha posat sobre l'agenda dels mitjans públic el tema de la corrupció policial, judicial i penitenciària. Una reconstrucció crítica dels Cas 4F que va portar una sèrie de joves a ser detinguts com a presumptes autors d'haver llançat un objecte contra un guàrdia urbà que li hauria causat lesions greus. Encara que les proves testimonials, documentals i pericials apuntaven a la innocència dels joves, un entramat obscur de prejudicis i corrupcions dóna només credibilitat a la versió dels agents urbans i els condemna a penes de presó. Una de les detingudes, Patrícia Heras, que ni tan sols no estava al lloc dels fets, se suïcida durant un permís penitenciari i deixa uns escrits on descriu els horrors de les comissaries de policia, les presons i els judicis. El documental té un enorme ressò en festivals i passes públics i finalment la pressió ciutadana força a la seva emissió per Televisió de Catalunya. L'impacte mediàtic és de tal nivell que obliga molts dels implicats en aquesta trama de corrupció a donar la cara. Mentre tant, els agents urbans acusadors són sentenciats per un altre cas a pena de presó per haver donar fals testimoni, entre d'altres delictes i qüestiona lògicament la seva credibilitat en el Cas 4F i es descobreix que aquests agent a més han estat prejubilats cobrant el cent per cent del sou, tot un escàndol.

Estem davant d'un documental molt sòlid. Planteja molts elements d'interès: l'exposició planera dels fets d'un cas força complex, la descripció de les tortures per part dels encausats, la lucidesa dels testimonis (inclosa la Patrícia Heras a través dels seus escrits) i la intel·ligència dels directors en la realització de les entrevistes i del muntatge, amb aquest impactant contrast de fons entre un imaginari de publicitat institucional -"la marca Barcelona"- i la realitat dolorosa de les tortures en presons i comissaries. L'emissió televisiva amb un tall de cinc minuts per censura no fa més que magnificar el ressò públic.

Un documental molt recomanable que ningú no hauria de perdre's, ni deixar de demanar l'aclariment dels fets i les responsabilitats polítiques i penals davant d'unes evidències de clara corrupció en les màximes institucions del país.

El so del soroll
Ola Simonsson i Johannes Stjärne Nilsson, 2010

★★★★★

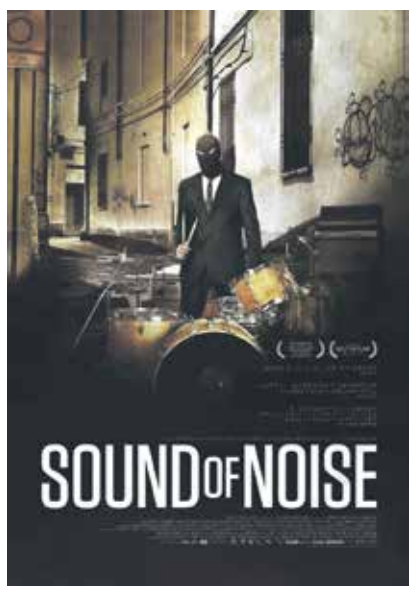

Uauuu, quina meravella! Una banda terrorista utilitza la música com un mitjà per a la subversió política. Deixen una furgoneta abandonada i sona un tic-tac, la gent passa pel costat i es pensa que és una bomba de rellotgeria, la policia acordona la zona però resulta ser… un metrònom. Una idea genial. Aquest és el punt d'arrencada de l'organització; la següent acció és encara més salvatge: segresten un paio molt mediàtic que espera al llit d'un hospital a ser operat i l'entren al quiròfan on l'adormen i llavors interpreten una composició musical picant l'instrumental quirúrgic en el seu cos. Tot forma part d'una acció molt ben orquestrada per anul·lar el sorollam que ens estaborneix en el dia a dia (música clàssica inclosa) i substituir-lo per un monumental concert amb la ciutat com a gran protagonista. Mentre tant, un policia, cap de la unitat antiterrorista, els persegueix. És el fill d'una família abocada a la música, perquè el germà és un concertista molt famós, però ell no suporta aquest món, la música li resulta soroll i només busca el silenci. Així, ens endinsem en una trama policial, que ho és també filosòfica i poètica, perquè la pel·lícula és plena de creativitat i de bellesa i té girs constants de tendresa. Una delícia per als sentits que ens farà pensar si no vivim en una societat on la música ha acabat per esdevenir un mer soroll de fons.

L'Ateneu Llibertari del Berguedà respon per al·lusions

Ateneu Llibertari del Berguedà

En relació a la secció Conversem amb... del Catalunya nº166 de novembre de 2014 volíem respondre per al·lusions al que considerem afirmacions frívoles i poc rigoroses per part del col·lectiu entrevistat.

No és la primera vegada que des d'algunes publicacions de l'entorn llibertari ens hem sentit atacades per difamacions de membres del Centre d'Estudis Josep Ester Borràs. Difamacions al col·lectiu i a persones concretes, i no hem tingut per costum respondre-les. I és que ja fa anys que suportem silenciosament i amb cert estoïcisme aquestes dinàmiques inútils i contraproduents pel que fa a les nostres lluites.

Cal esmentar, en aquest sentit, que en vàries trobades recents per intentar llimar les diferències, els dos col·lectius vam acceptar -com a acord de mínims- no tornar a difamar o generar conflicte, especialment a través de documents escrits i articles. I aquest acord ha estat violat, i de nou hem tornat a llegir atacs, ràbies i distorsions, aquest cop mitjançant les pàgines del Catalunya. A través d'aquest escrit fem ús del nostre legítim dret a la rèplica per al·lusions, perquè estem fartes d'aquesta dinàmica delirant i perniciosa que fa anys que dura, fartes que a l'entorn llibertari amb el que ens relacionem només li arribi una versió esbiaixada dels fets, difonent més fems sobre la nostra activitat i distorsionant novament la nostra realitat.

El format en què és escrita l'entrevista fa pensar que camufla un article d'opinió quan podem assenyalar que, pel pseudònim que firma l'article, sembla que es tracta d'una auto-entrevista que s'han fet alguns membres del CEJEB a sí mateixos (el Tenebres és el sobrenom que els col·lectius alternatius de Berga donem a un subjecte públic relacionat amb el catolicisme integrista).

Pel que fa a la nostra indignació i la crítica al contingut de l'article, i malgrat poder rebatre gran part del que s'hi és dit, volem concretar sobre els següent elements:

L'article s'inicia amb una afirmació que per rotunda nega la nostra existència: «Els anarquistes a Berga estan organitzats al voltant del Centru». Els anarquistes de Berga ens reunim allà on ens sembla convenient. El nom de l'ateneu on militem és el d'ATENEU LLIBERTARI DEL BERGUEDÀ, i ningú té dret a dir qui és llibertària i qui no, de la mateixa manera que no entenem el nostre com un espai per al dogma. Ningú guarda la nostra revolució ni la nostra essència i no acceptem profetes de les idees llibertàries. Per tant, quan es parla de nosaltres com l'ateneu "autoanomenat llibertari" ens demanem amb estupefacció: qui i com determina qui és anarquista i qui no ho és? Si hi ha comissaris polítics de l'anarquisme, ho desconeixíem. Entenem que és la mateixa dinàmica que ens exclou volgudament del directori de l'Agenda Llibertària d'uns anys cap aquí.

A l'Ateneu Llibertari del Berguedà hi militen persones properes a la CNT, a la CUP, al moviment autònom, al procés constituent, a associacions de defensa del territori, persones que han militat estretament a la CGT, i un llarg etcètera que ens sembla més que suficient per autoanomenar-nos com considerem convenient, i així des de fa dues dècades.

Si el que fa nosa és la relació entre algunes subjectivitats llibertàries amb la CUP, tampoc entenem perquè tanta bel·ligerància envers els subjectes 'anarco-indepes' de Berga i tanta comprensió envers els de Manresa, Navàs, Sallent o més enllà. Potser es tracta de quelcom personal i no polític? En tot cas, cal saber quan es pot fer pública l'animadversió i quan és una petita història sense rellevància social, més enllà del nostre entorn més proper. Hi ha una falta total de maduresa política, fet que lamentem profundament..

Cal recordar, sense entrar en detalls, que el Pèsol Negre neix a l'Ateneu Llibertari (les sempre curioses omissions històriques), que a Ràdio Korneta hi va haver una escissió i no una expulsió (no és una qüestió semàntica sinó política). Declarem que no tenim res a veure amb les agressions que s'esmenten en l'entrevista. I finalment, assenyalar la paradoxa que, algunes de les fotos que apareixen a l'article, eren d'actes on també hi era present l'ateneu.

Cal deixar-ho en aquest punt, ja que cercar més precisió només cansaria als lectors que, malgrat la llastimosa situació que descrivim tenen dret a poder contrastar, aquest cop sí, una versió dels fets que durant massa temps no ha estat revocada. Esperem no entrar de nou en una espiral dialèctica interminable i inapropiada. Altres problemes tenim, altres enemics a qui enfrontar-nos, altres espais on dirigir la força de la crítica.

Als lectors còmplices, els hi demanem que considerin el perill que hi ha en recórrer a la difamació entre membres d'una mateixa col·lectivitat: fa mal al difamat, al difamador i, finalment, a la credibilitat de tot el col·lectiu. Per això cal que, entre totes les persones que ens hi sentim part, acabem amb aquestes dinàmiques que no porten enlloc, en uns temps que ens demanen urgentment començar a avançar cap a alguna banda, i els convidem a compartir els 20 anys (que no són res) que ara celebrem.

Bala perduda

Diluir

Toni Àlvarez

No us ha dit mai cap agent de l'autoritat allò de "disuelvase"? M'ha vingut avui al cap la frase arrel de reflexionar sobre el que entenc que succeeix cada vegades més a les nostres societats. I és que trobo que al sistema ja no l'interessa que ens dissolguem sinó que vol que ens diluïm. M'explico.

Si parlem en clau química, i tirem del diccionari, trobem que una dissolució (l'acció de dissoldre's) és el procés pel qual una substància es dispersa en una altra substància i dóna un sistema homogeni. Vaja, quan un agent et diu això vol que agafis els teus lemes i pancartes i et barregis amb la resta de la gent, homogeneïtzant-te amb aquest totum revolotum que transita tranquil·lament pel carrer. Però crec que el poder, que ens observa obsessivament, ha descobert que aquest totum revolotum de les dissolucions comença a coincidir massa en opinions, pensament i accions. I és quan s'ha de donar un pas més, cal diluir. Si tornem a tirar de diccionari ens trobem que diluir és disminuir la concentració d'una substància sòlida, líquida o gasosa, dit sobretot en el cas de les dissolucions. Si parléssim de vi diríem que aigualim el vi, com que parlem d'acció política, en l'ampli sentit de la paraula política, m'atreveixo a dir que seria contenir i obviar responsabilitats dels responsables que les han pres i amagat. És obvi que tothom ens equivoquem, faltava més, però no és tan obvi trobar càrrecs responsables (sigui on sigui) que diguin que s'han equivocat.

I entenc que això succeeix perquè, el que cada vegada importa més, és diluir la responsabilitat del que exerceix la capacitat de decidir i executar per tal de no assumir les conseqüències. L'exemple clàssic podria ser el d'aquelles assegurances que no et cobreixen res després de prometre't cobertures impossibles. O què em dieu dels polítics que camuflen les seves errades darrera de mars d'eufemismes, girs impossibles, excuses de mal pagador i acusacions directes de muntatge per part de tercers. Els mateixos que quan es descobreix un pastis, on tenien ficada la pota fins el fons, no tenen escrúpols ni vergonya en desmentir, canviar d'opinió o callar, sense més. I si cal mirar cap a una altra banda, es fa.

I de mentre passen els dies, s'acumula el patir, augmenta la ràbia i es visualitza la incontinència d'aquells que s'havien ajuntat al ser dissolts. Diluïts esteu més guapos, dirien els que tenen la paella pel mànec, que no veieu que no us convé? Que no veieu que si us creieu les nostres enganyifes, circumloquis i jocs de mans pot venir qualsevol i fer-vos una mala jugada? I que aquest llop no siguem nosaltres?

I així vivim, amb una pluja de desgràcies i pèrdues, adonant-nos que quan demanem responsabilitats als responsables, les respostes que acostumem a trobar culpabilitzen als que pateixen aquestes desgràcies, pèrdues i misèries. Serà que hem viscut per sobre de les nostre possibilitats...

Llibres

Eusebi Carbó i Carbó. Vida i militància.

Un anarquista al servei de la Generalitat de Catalunya

Margarita Carbó

Cossetània, 2014, 288 pàg.

L'estiu del 1937, Eusebi C. Carbó, anarquista i cenetista de llarga trajectòria, conegut orador i redactor de nombrosos articles en la premsa confederal, va acceptar l'encàrrec del govern de la Generalitat de Catalunya d'emprendre un viatge a Nova York amb l'objectiu d'aconseguir ajuda per a la causa republicana entre els grups anarquistes italians que hi havia en aquella ciutat. Carbó mantenia relacions amb els seus coreligionaris, la llengua dels quals parlava perquè havia viscut a Itàlia i havia participat, fins i tot, en les seves campanyes propagandístiques.
Al llarg del viatge, que va començar el 17 d'agost i va acabar el 21 de gener de l'any següent, va plasmar les seves impressions sobre tot el que veia en un quadern escolar, incloent acres comentaris referents a la societat nord-americana i opinions elogioses que també li va merèixer. Va descriure els llocs més notables de la ciutat i va consignar, commogut, els sentiments que van despertar-li les mostres de solidaritat dels seus estimats companys d'ideals. Encara hi havia esperances respecte al desenllaç de la guerra, potser per això, al final d'una reunió multitudinària de què va ser l'orador principal, Carbó va manifestar la seva confiança en el triomf i després va anotar al seu quadern: "Estic brutalment emocionat veient l'emoció del públic. I acabo afirmant que el feixisme serà aixafat a Espanya."
Margarita Carbó Darnaculleta és doctora en Història i professora investigadora de la Facultat de Filosofia i Lletres per la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic.
Els temes dels seus treballs han estat relatius a la història de Mèxic dels segles XIX i XX, i en els últims anys ha obert una línia d'investigació sobre l'anarquisme internacional del segle XX. Amb motiu d'una estada acadèmica a la Universitat de Barcelona, va decidir començar a recollir dades sobre la vida i la militància del seu avi patern Eusebi C. Carbó, les quals més tard complementà amb la informació obtinguda del seu arxiu personal, d'on va rescatar el diari de viatge que aquest llibre ofereix i va trobar un objectiu per als resultats de la seva investigació: fer la presentació de qui, sent anarquista, va posar al servei de la Generalitat de Catalunya les seves capacitats i els seus contactes a l'estranger, durant els difícils moments de la Guerra Civil Espanyola.

Mi utopía vivida

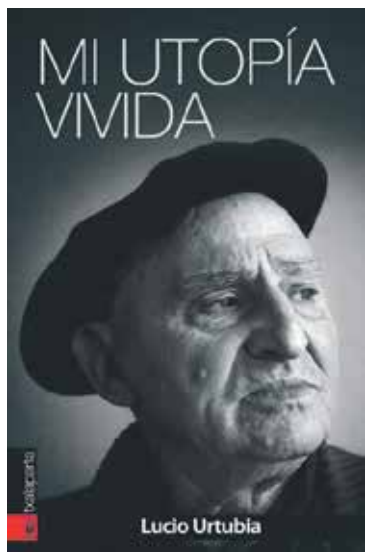

Lucio Urtubia Jiménez

Txalaparta, 2014, 340 pàg.

Sovint se'ns tira en cara a les i els utòpics que som innocents, ingenus, crèduls. Tracten així d'allunyar tots els aspectes de les nostres vides en els quals la utopia ja ha fet arrels, fent-nos creure que no és possible un futur o un present millor.
Des que començà a traficar amb queviures en la mili fins que, fent circular milers de xecs de viatge falsificats, posés en escac al totpoderós First National City Bank, Lucio ens ha ensenyat que la utopia no és un horitzó llunyà, sinó una cosa quotidiana, una cosa que ell mateix ha pogut viure. Plagat d'acció, tendresa i passió, això és precisament el que ens transmet aquest treball, el seu propi relat autobiogràfic. Perquè, seguint les paraules d'Eduardo Galeano, Lucio també creu que la utopia ha de servir-nos per a això, per a fer-nos caminar.
Lucio Urtubia (Cascante, Navarra, 1931) va néixer en el si d'una família republicana amb cinc fills i escassos recursos econòmics. Va créixer a la calor del sol entre jocs, entremaliadures, aixades, vinyes i oliveres. Va fer la mili a Logronyo i molt aviat va descobrir la seva faceta per a traficar amb queviures. Va ser descobert i va fugir a França el 1954, instal·lant-se a París.
Allí va començar a treballar com paleta i a relacionar-se amb els anarquistes. Els companys d'obra li proporcionaven premsa obrera, llibertària, i acudia al seu local a escoltar conferenciants com Albert Camus, André Breton, o músics com George Brassens o Leo Ferré. La seva casa va ser recer del maquis Quico Sabaté.
Home honrat, solidari i compromès amb les causes justes, va falsificar documents i bitllets, va atracar bancs, va imprimir i va distribuir propaganda obrera i anarquista i va posar de genolls al First National Bank, al plagar el mercat internacional de xecs de viatge falsificats.
Al llarg de la seva vida va participar en un gran nombre d'actes contra el sistema capitalista que van suposar que es dictessin en la seva contra cinc ordres internacionals de recerca, inclosa una de la CIA. Destaquen la participació en la preparació del segrest del nazi Klaus Barbie a Bolívia o la col·laboració en la fugida del líder dels Panteres Negres. Va simpatitzar amb els GAC-MIL i amb els posteriors GARI, mantenint una especial relació amb un dels membres més destacats d'aquests últims, Jean-Marc Rouillan.
Sempre va defensar el treball: "som paletes, pintors, electricistes, no necessitem l'Estat per res"; "si l'atur i la marginació creessin revolucionaris, els governs haurien acabat ja amb l'atur i la marginació". Actualment segueix participant en la difusió de les idees anarquistes i continua vivint a París del seu treball de paleta. Home rebel i humil, ens va relatar part de la seva fascinant vida a La revolución por el tejado (2008).

Revistes

NOTICIA CONFEDERAL

Publicació de la CGT del País Valencià, http://www.cgtpv.org

BARRICADA DE PAPEL

Òrgan d'expressió de la CGT d'Andalusia, http://www.cgtandalucia.org/

DIAGONAL

Revista quinzenal de periodisme crític, https://www.diagonalperiodico.net

SOCIALISMO LIBERTÁRIO

Revista de la Coordinació Anarquista del Brasil (CAB), http://anarquismo.noblogs.org/

Butlletins informatius de CGT sobre el TTIP

Butlletí Informatiu 145. Tractat de lliure comerç TTIP entre EEUU i UE

El model econòmic productivista-desarrollista (capitalisme), només té en compte el benefici privat, repartit en escasses famílies, que genera control social i polític sobre les poblacions i, requereix d'una crítica radical, doncs les necessitats socials, ecològiques, de distribució de la riquesa social i de drets de pobles i persones, desapareixen perquè el sistema funcioni.
http://www.cgtcatalunya.cat/spip.php?article10873

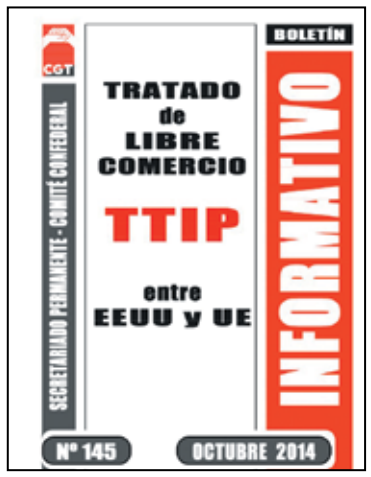

Butlletí Informatiu 146. EL TTIP i les seves conseqüències per a l'ocupació i els drets laborals

El Context General
Els principals instruments de poder i control del Capital
El TTIP
Conseqüències per a l'Ocupació i els Drets Laborals
Prioritat de les llibertats econòmiques enfront dels Drets Laborals
http://www.cgtcatalunya.cat/spip.php?article10896

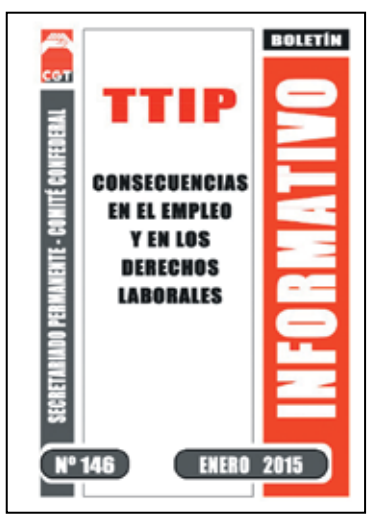

Carles Alcoy, narrador

“No hi ha política cultural en l’àmbit de govern en aquest país”

“Les campanyes públiques de foment de la lectura són fonamentals per ajudar a crear ciutadans lliures amb esperit crític”

LA FRASE

“Llegir és el mecanisme que tenim per conèixer i interpretar el nostre entorn”

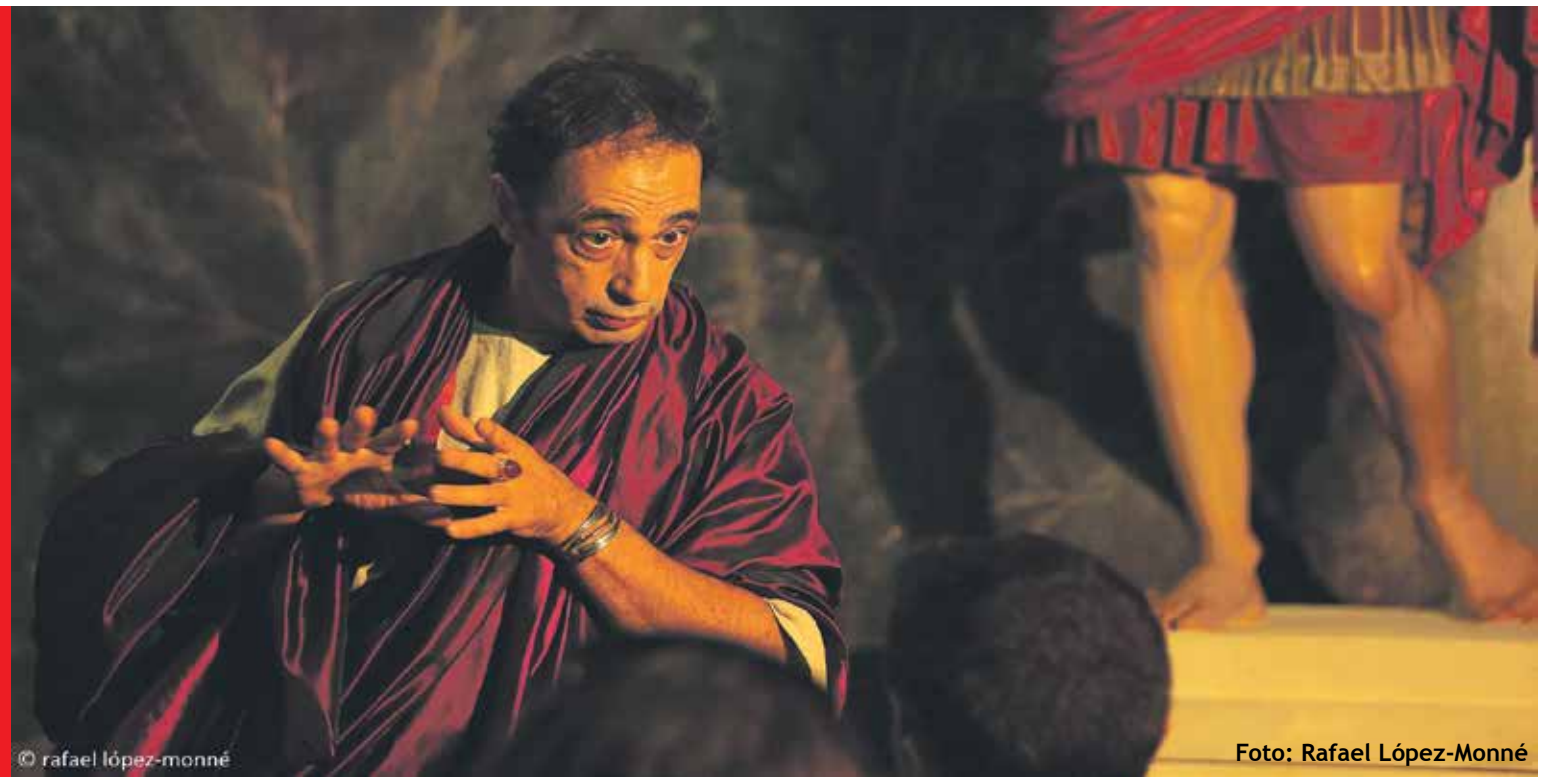

© rafael lópez-monné

Foto: Rafael López-Monné

Josep Estivill

Sóc nascut a Barcelona, fill de nét d’emigrants valencians i de filla d’emigrants cordovesos. Habitant de Gràcia, de l’Eixample, de Mataró i de Salàs del Pallars. A escola amb Escolapis i amb Sagrada Família abans de fer Filologia Hispànica. Treballador de l’Ajuntament de Barcelona, afiliat a CCOO, i treballador autònom. Diverses experiències familiars resumides en una parella magnífica actual i dos fills que són persones amb fonament.

- Com vas arribar al món de la narració professional?

Per atzar i per diners. Jo explicava contes al meu cercle familiar. Després d’una separació se’m va presentar l’oportunitat, acompanyat per la meva parella d’aleshores, que ho feia per infants. Vaig començar fent adults, en un restaurant a Tarragona.

- Quins serveis o actuacions ofereixes habitualment?

Cada cop és més divers, hi ha petits monòlegs teatrals de reconstrucció històrica, contes per a adults, itineraris narrats, contes per a infants, xerrades de formació en narració, llengua, comunicació. Fins i tot hi ha l’elaboració de guions de narració per a grups teatrals, monologuistes...

- Parla’ns de la teva participació en les campanyes públiques de foment de la lectura i de la seva utilitat social?

Quedi clar que és una opinió personal, d’un professional del sector, és a dir un punt de vista subjectiu i parcial. Penso que les campanyes públiques de foment de la lectura són fonamentals. Per una raó evident: no sabem llegir. Per exemple, es fan lleis il·legibles (el darrer Estatut), un milió i mig de persones van signar uns contractes de preferents sense llegir, ens creiem el que diuen els diaris, governen persones que escriuen programes polítics il·legibles... ens enganyen i no “llegim”... Llegir és una actitud, no una aptitud. És el mecanisme que tenim per conèixer i interpretar el nostre entorn i adaptar-nos-hi. La lectura de textos és el mateix, però fonamentada en uns signes convencionals abstractes. El problema que jo veig és que tenim canalla que no saben llegir coses quotidianes i concretes (si plourà, si una pera és madura, si hi ha perill en una situació) i els donem la capacitat de llegir, mecànica, sense interpretació de signes abstractes. Per això són útils les campanyes, perquè a vegades, aconsegueixen incorporar “interpretadors” nous, amb curiositat.

Quan realitzem una activitat de lectura (que pot ser una narració o una visita a un cementiri) també ensenyem a “escoltar”, a endreçar els conceptes exteriors, a formar-los dins nostre i per tant a expressar-nos. Qui sap escoltar, sap parlar, sap pensar, sap comunicar, respecta les opinions dels altres, estructura les pròpies, sap dubtar, plantejar hipòtesi i preguntes i cercar respostes. Per tant, fomentant el “llegir” ajudem a crear ciutadans lliures (“lliure pensadors”) amb curiositat i esperit crític.

- Tens una sòlida formació en literatura, però incorpores sense complexos elements de la cultura popular. Com és aquesta barreja?

No hi ha barreja. O és constant. Un exemple: una copla tradicional menorquina (sentida a Gabriel Janer Manila) que diu:

Bona nit blanca roseta
Plena de bones olors
No hi ha el cel tantes estrelles
Com vegades penso en vós.
Que si la mar tornés tinta
I el cel de paper fos,
I tots els homes notaris
I cada un fossin dos
No arribarien ma vida
A escriure nostres amors
Ni els que hem tingut fins ara
Ni els que tindrem els dos.

Això, quan es va escriure en una recull de cançons populars, d’alguna manera deixava de ser-ho, i entrava en la literatura culta. Resulta però que el minyó menorquí desconegut que ho va “descobrir” (per tant popular) ho havia tret d’un Talmud del segle XIII menorquí (per tant literatura culta) que parlava de les bondats de Déu. Aquest ateu descregut, però, no feia cabal que el Talmud és un recull de saviesa diguem-ne “popular” sobre la tradició jueva....

- Ets un defensor de la cistelleria (i, en general, dels oficis tradicionals), però en una societat capitalista tan tecnificada i globalitzada quin és el seu paper?

Bàsic. Fins i tot els especuladors més esmolats fan “cistelles de valors”, no “pots”, ni “olles”, ni “caixes”, ni “capses”. La cistelleria (el teixit en general) és la indústria humana més antiga. Fer teixit o cistells vol dir repetir moviment bàsics amb instruccions bàsiques (a sobre, a sota, damunt, a l’esquerra, a la dreta, davant, darrera), és la tasca bàsica de l’home amb les seves mans, és la primera geografia de la naturalesa. I endreça el cap, teixir.

- Què en penses de la política cultural que porta a terme el govern de CiU?

No hi ha política cultural en l’àmbit de govern en aquest país. No existeix. Cap Conselleria de Cultura ha merescut aquest nom. El Palau de la Música és un exemple. Però també el tenir una xarxa de biblioteques que sovint té edificis impressionants i no té prou personal, o no poden encendre els llums, o no tenen novetats en tres anys o, ai, no poden fer foment de la lectura. No hi ha hagut, no hi ha criteri cultural. Ni polític. N’hi ha hagut criteri partidista i criteri econòmic, fins i tot publicitari, mai cultural. I ja no parlem de l’IVA, de les beques de formació, d’intercanvi, de mil coses.

En l’àmbit local i en algun museu veus espurnes d’esforç que generen petits calius molt més que meritoris. Poquet més.

- Dibuixa’ns un model de política cultural ideal

No és una pregunta fàcil, ni tant sols una pregunta, però amb la resposta anterior us en podeu fer una idea. Alguns organismes (el CONCA, per exemple) podrien fer una tasca molt més remarcable, són bons instruments a mig gas (vés a saber perquè van a mig gas). Hi ha molta normativa, potser massa, Tàcit deia que un país amb moltes lleis amaga un govern corrupte. Passa una mica el mateix, morirem a força de normatives, reglaments i avaluacions mal fetes. Acostar el finançament als punts de despesa, els diners a la gent, als ajuntaments, i aquests als barris, i a la gent que hi treballi allà: biblioteques, ateneus, escoles, teatres, circs...